

မြွေမင်းသား နှင့် နာဂပျို မောင်ကြော့ဦး

ပြည်ထောင်စု
လွှဲချင်ညီနောင်
ပုံနှိပ်ပွား

နာဂပျို

စာမူ ခွင့်ပြုအမှတ်	- ၃၄/၂၀၀၄ (၄)
မျက်နှာပိုး ခွင့်ပြုအမှတ်	- ၅၁၀၀၅၀၀၅၀၀
မျက်နှာပိုးစီရိုင်း	- သီဟမော်ငံမော်ငံ
သရုပ်ဖော်ပုံ	- ဖေသစ်တည်
ပုံနှိပ်ခြင်း	- ပထမအကြိမ်
အုပ်ရေ	- ၁၀၀၀
ထုတ်ဝေခြင်း	- အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၀၅
စာအုပ်ချုပ်	- ဖူးပွင့်မွှေး

ဦးမျိုးညွန့် (၇၁၄) စာပေလောကစာအုပ်တိုက် အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃လမ်း။
 ကျောက်တံတားပြိန်ယံ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ထုတ်ဝေ၍ ဒေါ်ခင်လှ (၀၁၅၇၇)၊
 စာပေလောက ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း။ ရန်ကုန်မြို့တွင်
 မျက်နှာပိုးနှင့် အတွင်းစာသားများ ပုံနှိပ်သည်။

မာတိကာ

၁။	မြေမင်းသား နှင့် နာဂပျို (မကိုရီ နာဂပုံပြင်)	၁
၂။	လူသားအသက်ကိုကယ်ဆယ်သော ယောင်ယင်ငှက်ကြီးများ (မကိုရီ နာဂပုံပြင်)	၈
၃။	ကျားအိုနှင့် အဆော့သန်သောမျောက်များ (မကိုရီ နာဂပုံပြင်)	၁၃
၄။	တောပစ်မှားသောမုဆိုးကျော် (မကိုရီ နာဂပုံပြင်)	၁၈
၅။	မြစ်ချောင်းထဲသို့ ငါးရှာဆင်းတဲ့ သက်တန့် (နောက်အော် နာဂပုံပြင်)	၂၄
၆။	လူသားတို့ မီးကို စတင်တွေ့ရှိပုံ (နောက်အော် နာဂပုံပြင်)	၂၆
၇။	ကျားကြီးကိုက်မျိုခံရတဲ့ ဖိုးလမင်း (ပုံညို နာဂပုံပြင်)	၂၉
၈။	ဘူးသီးထဲက ထွက်လာကြတဲ့ ညီနောင်သားချင်းများ (ကုကီး နာဂပုံပြင်)	၃၂
၉။	အစ်ကိုရေ နာတယ် (လှိုင်းနောင် နာဂပုံပြင်)	၃၅
၁၀။	အမှား နှင့် အမှန် (လှိုင်းနောင် နာဂပုံပြင်)	၃၈
၁၁။	ခွေးနှင့် ဆိတ် (ကချင် ပုံပြင်)	၄၁
၁၂။	ကျီးနှင့် ကြက်မ (ကချင် ပုံပြင်)	၄၂
၁၃။	မောင်မွဲတေ နှင့် မောင်ချမ်းသာ (ကချင် ပုံပြင်)	၄၅

၁၄။ ဝက်ဝံနှင့် ယုန် (ချင်း ပုံပြင်)	၄၇
၁၅။ မိခင်မျက်ရည်ကဖြစ်လာခဲ့သော ဆားတွင်းများ (ချင်း ပုံပြင်)	၄၉
၁၆။ သနားတတ်သောယာသမား (ချင်း ပုံပြင်)	၅၂
၁၇။ လူ့အလို နတ်မလိုက်နိုင် (မွန် ပုံပြင်)	၅၄
၁၈။ စိုင်လော ဆတ်လော (ဓန ပုံပြင်)	၅၈
၁၉။ ဘူးစေ့မှ ပေါက်ဖွားလာသော လူသားများ (လားဟူ ပုံပြင်)	၆၁
၂၀။ စိတ်ကောင်းရှိသော ကျွဲ (လားဟူ ပုံပြင်)	၆၃
၂၁။ အဘိုး ပူးဖော်တော်နှင့် ကရင်ဖားစည် (ကရင် ပုံပြင်)	၆၅
၂၂။ ကူထိုးဘိုးခေါ် တံခွန်တိုင်ပွဲဖြစ်ပေါ်လာပုံ (ကယား ပုံပြင်)	၆၉
၂၃။ သနားစရာ ငရွက်ျိုးပို့ငှက်ပုံပြင် (ထားဝယ် ပုံပြင်)	၇၃
၂၄။ မိုးပေါ်မှာယုံတဲ့ လှေသမ္ဗန် (ထားဝယ် ပုံပြင်)	၇၅
၂၅။ စလောင်းဝုံးတီးတဲ့ ကျားဆရာ (ထားဝယ် ပုံပြင်)	၇၈
၂၆။ နဂါးမနှင့် ဝိဇ္ဇာပျို (ပအိုဝ်း ပုံပြင်)	၈၂
၂၇။ ထုံယောပဲခေါ် ထုံအိုးစည်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ (ပအိုဝ်း ပုံပြင်)	၈၄
၂၈။ သိကြားမင်းထံ အယုခံတက်တဲ့ ကြက်ဖတီနံ့ညင် (မြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)	၈၉
၂၉။ ဝဟုသုတနည်းတဲ့ ပွဲရုံစာရေးကြီး (မြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)	၉၃
၃၀။ နယ်လှည့်ရုပ်သေးဆရာ နှင့် ဓနိုးလိမ္မာ (မြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)	၉၆
၃၁။ ပြည်ဆေးလိပ်ရောင်းသူ (မြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)	၁၀၂
၃၂။ ဒုက္ခကိုရှာတွေ့သူ (မြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)	၁၀၇
၃၃။ ဥပုသ်စောင့်တဲ့ ကျား (ရခိုင်ပုံပြင်)	၁၁၁
၃၄။ ပညာရှိငှက် (ရခိုင်ပုံပြင်)	၁၁၄

မြေမင်းသားနှင့် နာဂပျို
(မကိုရီ နာဂပုံပြင်)

ရှေးက မြန်မာ အိန္ဒိယနယ်စပ် တောင်တန်းပေါ်မှာ 'အမိမိ' ဆိုတဲ့ နာဂရွာကြီး တစ်ရွာ ရှိခဲ့တယ်။ အမိမိ နာဂရွာကြီးမှ ခွဲထွက်လာပြီး ရွာသစ်တည်ထောင်တဲ့ နာဂညီနောင်တို့ဟာ မြန်မာပြည်ပိုင်နက် 'စာရာမေတီ' တောင်ခါးပန်း ပတ်လည်မှာ ရွာတည်နေထိုင်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီ နာဂလူမျိုးစုကို 'မကိုရီနာဂ' လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သူတို့ဒေသမှာ အထင်ကရဖြစ်ပြီး အမြင့်ပေ ၁၂၅၅၃ မြင့်တဲ့ စာရာမေတီတောင်ထွတ်ကို မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ခေါင်မိုးလို့ ခေါ်လေ့ရှိကြသတဲ့။ ဆောင်ရာသီမှာ နှင်းခဲမောက်ဆောင်းတဲ့ တောင်ထွတ်ပေါ့။ ဝေးသီ မြင့်ခေါင် စာရာမေတီတောင်ခြေ နန်းသလက်ချောင်းဖျားဒေသမှာ ထူးဆန်းတဲ့ ပုံပြင် တွေ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ ဒီလို ဆန်းကြယ်တဲ့ ပုံပြင်တွေကို နာဂသွေးချင်းတို့က 'ဖြစ်ရပ်မှန်သမိုင်းပုံပြင်' လို့ ယုံကြည်ကြပါသတဲ့။ ကံ မြေမင်းသားနှင့် နာဂပျို ပုံပြင်လေးကို ဖတ်ရှုခံစားကြည့်ပါဦး။

တစ်ရံရောအခါကပေါ့။ နာဂရွာတစ်ရွာက အိမ်တစ်အိမ်မှာ အချော အလှ သမီးပျိုလေးတစ်ယောက်ရှိသတဲ့။ နန်းသလက်ချောင်းမှာနေတဲ့ မြွေကြီး တုန်ကောင်ဟာ ညအခါ လူပျိုယောင်ဖန်ဆင်းပြီး နာဂရွာမှာ လူပျိုလှည့်လာ ရင်း ထိုသမီးပျိုလေးကို နှစ်သက်စွဲလမ်းမိပါသတဲ့။ မြေမင်းသားက ညအခါ

သူ့အပျိုရဲ့အခန်းသို့ လာနေတတ်သတဲ့။ နံနက်မှာ မိန်းကလေးက မိခင်ဖြစ်သူကို 'မေမေ မေမေ၊ ညမှာ ကျွန်မအနားမှာ အေးစက်စက်ကြီး လာအိပ်တာ နှစ်ည သုံးညရှိပြီ၊ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သူ့ကို သိနိုင်မလဲ' လို့ မေးရှာတာပေါ့။ မိခင်က 'သမီး၊ ထင်းရှူးသားကိုစိတ်ပြီး မီးဖိုပြာထဲမှာ ထိုးထားပါ၊ သူလာတဲ့အခါ မီးဖိုထဲထိုးထားတဲ့ ထင်းရှူးသားကို အမြန်ဆွဲထုတ်ပါ၊ ထင်းရှူးမီးရောင်နဲ့ ကြည့်လိုက်ရင် သမီးဆီလာနေတာ ဘယ်သူဆိုတာ သိရမှာပေါ့' လို့ သွန်သင်ပြောပြပါသတဲ့။

မိန်းကလေးက ညအခါ မိခင်မှာထားတဲ့အတိုင်းလုပ်တော့ သူမထံလာနေတဲ့သူဟာ အနက်ရောင်အခံမှာ ကြွစေဖြူတွေနဲ့ အလှအပ သိတပ်ချုပ်လုပ်ထားတဲ့ နာဂစောင်ခြံလာတဲ့ လှလင်ပျိုတစ်ဦးဖြစ်တာကို တွေ့ရသတဲ့။ လူပျိုက မီးရောင်ကြောင့်ထွက်သွားတော့ မိန်းမပျိုက သူမထံလာတဲ့ ဧည့်သည် ဘယ်သူဘယ်ဝါသိရအောင် တောစပ်ထိနောက်ကနေ လိုက်ကြည့်သတဲ့။ လူပျိုက မြေဖြစ်ပြီး တောထဲဝင်သွားတာ တွေ့လိုက်ရတော့ 'ဟယ်၊ ကျွန်မဆီ လူပျိုလာသလားလို့ ခုတော့ မြေကြီး ကျွန်မဆီလာနေတာ ကျွန်မသိပ်ရှက်တယ်' လို့ ပြောကာ ငိုယိုနေပါသတဲ့။ မိခင်က မေးမြန်းတော့ ရှက်လွန်းလို့ မိခင်ကို ဘာမျှ ပြန်မပြောဘူး။

တစ်နေ့မှာ မိန်းကလေးရဲ့အဖေက နန်းသလက်ချောင်းထဲက ငါးသွားများတဲ့အခါ မြေကြီးက လူပျိုဟန်ဆောင်လာပြီး 'ကျွန်တော်က ခင်ဗျားရဲ့ သမီးကို ချစ်ကြိုက်နေမိပါပြီ၊ ခင်ဗျားတစ်သက် ငါးလာများတိုင်း ငါးရုံအောင် မစကူညီပါ့မယ်၊ ခင်ဗျားရဲ့သမီးကို ကျွန်တော်နဲ့ပေးစားပါ' လို့ မိန်းကလေးရဲ့အဖေကို ပြောဆိုကာ သမီးပျိုကိုတောင်းပါသတဲ့။ ဖခင်က ခေါင်းညိတ်လက်ခံလိုက်တော့ သူငါးများသွားတိုင်း ငါးတွေ အများကြီးရနေပြီပေါ့။

နောက်ဆုံး ဖခင်ဖြစ်သူက သူ့သမီးနဲ့ပေးစားပါမယ်လို့ ကတိစကားလွန်မိသူဟာ လူသားမဟုတ်၊ လူပျိုယောင်ဆောင်တဲ့ မြေကြီးမှန်း သိသွားခဲ့

သတဲ့။ ကတိလွန်မိပြီမို့ ဘာမျှမတတ်နိုင်တော့ ကတိမဖျက်နိုင်တော့ပါ။ တစ်နေ့မှာ ဖခင်ဖြစ်သူက အိမ်မှာ မီးထွန်းဖို့ ထင်းရှုသားခုတ်ဖို့ သမီးကို တောထဲခေါ်သွားခဲ့သတဲ့။ ဖခင်က ထင်းရှုပင်တွေအကြားမှာ ထင်းရှုပင် တစ်ပင်ပမာ ထောင်မတ်နေတဲ့ မြွေကြီးကို 'ထင်းရှုပင်ပါ သမီးရယ်' လို့ လိမ်ညှာပြောဆိုကာ သွားခုတ်ခိုင်းသတဲ့။ သမီးပျိုက အားစိုက်လို့ ခုတ်ချ လိုက်တဲ့အခါ ထင်းရှုပင်မဟုတ်ဘဲ မြွေကြီးဖြစ်နေတာကို တွေ့ရသတဲ့။ မြွေကြီးက မိန်းမပျိုကို ရစ်ပတ်ကာ နန်းသလက်ချောင်းထဲသို့ သယ်ဆောင် သွားပါတော့သတဲ့။ အဲဒီနောက် သူ့ဖခင်က သူ့ကတိစကားအတိုင်း သမီးပျို ကို မြွေကြီးနဲ့ပေးစားလိုက်ရသတဲ့။

သမီးပျိုက သူ့ဖခင်ကို 'အဖေရယ်၊ အမေ့ကို ပြောပေးပါ၊ ကျွန်မရဲ့ အဝတ်အထည်၊ ခြံစောင်၊ ပုတီးနဲ့ အသုံးအဆောင်အားလုံးကို သူလာတဲ့ တစ်နေ့နေ့ ယူလာခဲ့ပါလို့ သမီးတို့နေတဲ့နေရာကို အမေသိမှာမဟုတ်ဘူး၊ အဖေက ဖွဲယူလာပြီး ရေပေါ်မှာပက်ကြည့်လိုက်ပါ၊ ဖွဲမြုပ်တဲ့နေရာမှာ ၎င်းဝင်ခဲ့ ပါ၊ သမီးနေတဲ့အိမ် ရောက်ပါလို့မိမယ်' လို့ မှာခဲ့ပါသတဲ့။ သမီးသံဃောဇဉ်နဲ့ မိခင်က သမီးရဲ့ အသုံးအဆောင်တွေယူပြီး တောလမ်းကိုဖြတ်ကာ နန်း သလက်ချောင်းသို့ တစ်ယောက်တည်းလိုက်သွားသတဲ့။ သူ့သမီးမှာတဲ့အတိုင်း ရေမှာ၎င်းဝင်ခဲ့တော့ ရေအောက်ကျောက်ဂူနေအိမ်သို့ ရောက်လာပါသတဲ့။

ကျောက်ဂူအိမ်ထဲမှာ လူ့ဘဝနဲ့ ဝိုင်းငင်နေတဲ့သမီးကို တွေ့ရသတဲ့။ သမီးပျိုက 'ထိုင်ပါအမေရယ်' လို့ မိခင်ကို ဧည့်ခံသတဲ့။ မိခင်က 'သမီးရေ သမက်ပါ ကျန်းမာကြပါရဲ့လား၊ သမက်ရော ဘယ်သွားနေသလဲ' လို့ မေးတာ ပေါ့။ သမီးက 'ကျန်းမာပါတယ် အဖေ၊ သူ့အိမ်ပေါ်မှာကြိမ်ဖျာရက်နွှာရယ်' လို့ ဖြေသတဲ့။ သမက်က လူမဟုတ် မြွေကြီးဖြစ်နေမှန်း မိခင်က မသိရှာဘူး။

'သမက်ကို လာပါဦးလို့ခေါ်လိုက်ပါ' လို့ မိခင်ကပြောတော့ သမီးက 'အဖေ၊ သမက်ကို ကြောက်နေဦးမယ်' လို့ ပြောရှာသေးသတဲ့။ မိခင်က

'ကိုယ့်သမက်ကို ဘာလိုကြောက်ရမှာလဲ' လို့ ပြန်ပြောတယ်။ ဒီအခါ သမီးလည်း 'ရှင်ကို အမေက တွေ့ချင်သတဲ့။ ဆင်းလာတွေ့ပါဦး' လို့ သူ့ ခင်ပွန်းကို လှမ်းပြောလိုက်ပါရော။ အိမ်ပေါ်ထပ်မှ မြွေကြီးက တွဲလောင်းကြီး ဆင်းချလာတော့ မိခင်က ထိတ်လန့်ပြီး သတိလစ်မေ့ပျောသွားပါသတဲ့။ သတိရလာတော့ အကြောင်းမှန်သိသွားတာပေါ့။

မိခင်က 'သမီး၊ သားလေးတွေ သမီးလေးတွေရပြီလား' လို့ မေးတဲ့ အခါ 'ရပြီအမေ၊ ဒါပေမယ့် သူတို့ကိုတွေ့ရင် အမေကြောက်နေဦးမယ်' လို့ ပြောရှာသတဲ့။ မိခင်က သူ့မြေးအနှစ်တွေကို သိလိုမြင်လိုစောနဲ့ 'ငါ့မြေးတွေကို ဘာလိုကြောက်ရမှာလဲ၊ ပြစမ်းပါဦး သမီးရယ်' လို့ ပြောဟာပေါ့။ သမီးက အမေ့ဆန္ဒကို လိုက်လျောရတော့မှာပဲလို့ စဉ်းစားပြီး 'အမေ့မြေးလေးတွေကို မြင်ချင်လှရင် အိပ်ခန်းထဲက မြေအိုးထဲမှာ ဖွင့်ကြည့်ပါ အမေ့လို့ ခွင့်ပြုလိုက် ရသတဲ့။

မိခင်က မြေအိုးအဖုံးကလေးလှုပ်ပြီး ကြည့်လိုက်တော့ လူသား မြေးကလေးတွေမဟုတ် မြွေကလေးတွေ ရွစ် ရွစ်ထွက်လာကြပြီး 'ဘွားဘွား၊ ဘွားဘွား' လို့ ခေါ်ကာ သူတို့အဘွားရဲ့ လက်ပေါ်၊ ကိုယ်ပေါ် လျှောက်တက် ကုန်ပါလေရော။ မိခင်ကြီးခမျာ ထိတ်လန့်သွားပြီး 'အမယ်လေး ကယ်ပါဦး' လို့ ဆိုကာ လက်ပေါ် ပခုံးပေါ်တက်နေတဲ့ မြွေကလေးတွေကို လက်နဲ့ သပ်ချရင်း မိခင်ကြီး သွေးလန့်သေဆုံးသွားရှာတော့သတဲ့ကွယ်။

မိခင်က လက်နဲ့ ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ သပ်ချလိုက်တဲ့ မြွေကလေးတွေ လည်း တစ်ကောင်က မျက်လုံးတစ်ဖက်ကနဲ၊ တစ်ကောင်က နားပင်းသွား သတဲ့။ သမီးက သူ့ခင်ပွန်းမြွေကြီးနဲ့ မြွေကလေးတွေကြောင့် သူ့မိခင် သေဆုံးရတာပဲလို့ စိတ်မကောင်းဖြစ်နေသတဲ့။ ဒီလို မိန်းကလေးရဲ့ စိတ်မှာ ယူကျုံးမရ ဝမ်းနည်းကြေကွဲနေတုန်း အခြားမြွေကြီးတစ်ကောင်က သူ့ခင်ပွန်း မြွေကြီးကို လှေချွန်သံလေးကာ စိန်ခေါ်လာပါသတဲ့။ သူ့ခင်ပွန်းမြွေကြီးက

မြေ့ချင်းတိုက်ပွဲအတွက် ချိန်းချက်တဲ့နေရာသို့ သွားရတဲ့နေ့မှာ မိန်းကလေးက သူ့ခင်ပွန်း မြေ့ကြီးအတွက် နေ့လယ်စာထမင်းထုပ် ထည့်ပေးလိုက်တာပေါ့။ မိန်းကလေးက သူ့ခင်ပွန်းကို စိတ်နာနေတော့ အသားကင်ထောင်းတဲ့အထဲမှာ 'ဒူးသီး' ခေါ် 'ပဒိုင်းသီး' လို့ အဆိပ်ရှိတဲ့ အသီးကို ထည့်ထောင်းပေးလိုက်ပါ သတဲ့။

သူ့ခင်ပွန်းမြေ့ကြီးက လမ်းခုလတ်မှာ ထမင်းထုပ်ဖြေစားတဲ့အခါ အဆိပ်မိပြီး သေဆုံးသွားရှာတယ်။ မိန်းကလေးကတော့ သူ့အဖေဆီ တစ်ယောက်တည်း ပြန်လာခဲ့သတဲ့ကွယ်။ မြေ့ကြီးသေဆုံးပြီးနောက် တစ်နေ့မှာ ခရီးသွားတဲ့နာဂများက မြင်တွေ့ကြသတဲ့။ ဒါနဲ့ 'ဒိမြေ့ကြီးဟာ ငါတို့ နာဂအမျိုးကိုယူခဲ့တဲ့ မြေ့ကြီးဖြစ်မယ်၊ သူ့ကို နောင်အစဉ်အဆက် မမေ့ရလေအောင် အမှတ်တရအဖြစ်နဲ့ သူ့ကိုယ်ပေါ်က အစင်းကလေးတွေကို ငါတို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရေးထိုးထားကြမယ်' လို့ ဆိုပြီး ရွာကို အမြန်ပြန်လာကြသတဲ့။ ရွာရောက်တော့ ပွဲလုပ်ပြီး နာဂမိန်းကလေးရဲ့ခြေသလုံးမှာ ဒေါင့်လိုက် အစင်းကလေးတွေထင်နေအောင် ဆေးမင်ပရဲထိုးကြသတဲ့။ ပထမတွေ့တဲ့ အဖွဲ့က မြေ့ကြီးရဲ့ကိုယ်မှာ အစင်းသေးသေးလေးတွေ ရလို့ အစင်းသေးသေး ရေးထိုးကြပြီး မြေ့ကြီးပုပ်ပွမှ တွေ့ရတဲ့ အဖွဲ့က မြေ့ကြီးကိုယ်ပေါ်မှာ အစင်းထူထူ တွေ့လို့ အစင်းထူထူ ဆေးပရဲထိုးကြပါသတဲ့။

အမိမိ နာဂရွာကြီးက ခွဲထွက်လာခဲ့တဲ့ မကိုရီ နာဂမိန်းကလေးများ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဆေးမင်ပရဲထိုးကြတဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုလေ့ဟာ ဖော်ပြပါ 'မြေ့မင်းသားနှင့် နာဂမျိုး' ပုံပြင်ကလေးနဲ့ ဆက်နွယ်နေခဲ့ပါတယ် သားတို့ သမီးတို့ရေ။

ဒီပုံပြင်လေးက ဒီမှာတင် မရပ်သေးဘူး။ မကိုရီ နာဂဒေသ၊ မကိုရီ နာဂလူမျိုးစုမှာ ထူးဆန်းတဲ့ယုံကြည်မှု ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ မြေ့အိုးထဲက ထွက်လာတဲ့ မြေ့သားသမီးများအနက် အဘွားဖြစ်သူက ထိတ်လန့်ကာ

လက်နဲ့သပ်ချလိုက်လို့ နားပင်းသွားတဲ့မြေကြီးက နန်းသလက်ချောင်းကို ဆန်ဇက်ကာအိန္ဒိယဘက်သို့ ကူးသွားခဲ့ပါသတဲ့။ မျက်စိကန်းသွားတဲ့မြေကြီးကတော့ နန်းသလက်ချောင်း ကြိမ်ကြီးတံတားအနီး ရေအိုင်ထဲမှာနေသတဲ့။ မျက်စိကန်းတဲ့မြေကြီးရဲ့အမည်က 'စေလော'တဲ့။ ထိုဒေသက မကိုရီ နာဂ သွေးချင်းတို့နန်းသလက်ချောင်း ကြိမ်ကြီးတံတားက ကျော်ဖြတ်သွားတဲ့အခါ မြေကြီး စေလောအတွက် ကြောပုတီးစေ၊ အဝတ်ချည်မျှင်၊ ထမင်းစေ စသည် တစ်ခုခုချပေးတဲ့ အလေ့တစ်ခုရှိခဲ့ပါတယ်။ မြေကြီးကိုတော့ မမြင်ရဘူး။ မြေကြီး စေလောအတွက် ပစ္စည်းတစ်ခုတစ်ခု ချောင်းထဲပစ်ချပြီး ပေးလှူတဲ့အခါ 'ခရီးသွားတဲ့ကိစ္စ အောင်မြင်ပါစေ၊ လမ်းခရီးမှာ ဘေးရန်ကင်းပါစေ'လို့ ဆုတောင်းလေ့ရှိကြပါသတဲ့။ သားတို့ သမီးတို့ရေ။

လူသားအသက်ကိုကယ်သော ယောင်ယင်ငှက်ကြီးများ
(မကိုရီ နာဂပုံပြင်)

ဒီပုံပြင်လေး မွေးဖွားရာဒေသကတော့ နာဂတောင်တန်း ခန္တီးခရိုင်၊ လေရှီး
မြို့နယ်၊ နန်းသလက်ချောင်းဖျားဒေသ စာရာမေတီ တောင်ခြေပတ်လည်
မှာ မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့ မကိုရီနာဂ တိုင်းရင်းသားကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါ
တယ်။

တစ်ခါတုန်းက အဲဒီ နာဂကျေးရွာမှာ အလွန်ချစ်ခင်တဲ့ ညီအစ်ကို
နှစ်ယောက် အတူနေထိုင်ကြသတဲ့။ အစ်ကိုကြီးက အလွန်ရိုးပြီး လူပျိုမလှည့်
တတ်တော့ လူပျိုကြီးဘဝနဲ့ နေရသတဲ့။ ညီငယ်ကတော့ ရုပ်လည်းချော၊
အသံလည်းကောင်း၊ သီချင်းဆိုကျွမ်းကျင်၊ သွက်လက်ချက်ချာပြီ၊ ဘော
ကောင် ပစ်ရာမှာ လက်ပြောင့်သူဖြစ်လို့ ကိုယ့်ရွာမှာသာမက ပတ်ဝန်းကျင်
ကျေးရွာများထိ နာမည်ဂုဏ်သတင်းကျော်ကြားကာ အပျိုချောတွေ ဝိုင်းဝိုင်း
လည်နေတာပေါ့။ ညီငယ်က အပျိုချောတွေထဲက အလှဆုံး အလိမ္မာဆုံး
အပျိုတစ်ယောက်ကို လက်ထပ်ပြီး အိမ်မှာအတူနေထိုင်ကြသတဲ့။

ရွာမှာလူပျိုမလှည့်တတ်တဲ့အစ်ကိုကြီးက အိမ်မှာနီးနီးကပ်ကပ်နေရ
တဲ့ ညီငယ်ရဲ့ ဇနီးချောကို တိတ်တခိုးချစ်မိပြီး ညီငယ် တောင်ယာကမပြန်ခင်
သူက အလုပ်ခွင်မှ ညနေစောစော ပြန်လာလေ့ရှိသတဲ့။ တစ်ခါတစ်ရံ

ညီငယ် တောပစ်သွားတဲ့အခါ အစ်ကိုကြီးက နီးဖြာပလိုင်းရက်ရင်း အိမ်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့သတဲ့။ ဒါပေမယ့် သူကလည်း ရိုးလွန်း၊ ညီငယ်ရဲ့ဇနီးလည်း ဖြစ်နေပြန်တော့ ဘယ်ကစလို့ ဘယ်လိုပြောရမလဲဆိုတာ စဉ်းစားမရအောင် ဖြစ်နေတာပေါ့။

တစ်နေ့တော့ အစ်ကိုကြီးဟာ စိတ်ကူးအကြံအစည် တစ်ခုကို လက်တွေ့လုပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သတဲ့။ တုတ်ခိုင်မြင့်များလှတဲ့ သစ်ပင်ကြီးရဲ့ အမြင့်က သစ်ခေါင်းပေါက် ၎င်းသိုက်ထဲမှာ ယောင်ယင်ငှက်မ စတင်ဥဝပ် နေတဲ့အချိန် ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် သစ်ပင်ကြီးပေါ်တက်ပြီး ယောင်ယင်ငှက် အဖို အမကို အရှင်ဖမ်းယူဖို့ ညအိပ်ခရီးထွက်ခဲ့ကြသတဲ့။ ၎င်းအသိုက်ရှိတဲ့ သစ်ပင်ကြီးကိုရောက်တော့ အသင့်ပြုလုပ်ယူဆောင်လာတဲ့ သပ်ချွန်တွေနဲ့ ပင်စည်မှာတစ်ခုချင်း ရိုက်သွင်းပြီး တစ်ဆင့်ချင်းတက်ခဲ့ကြသတဲ့။ သစ်ပင် ထိပ်ဖျားပိုင်းရောက်တော့ လင့်စင်တစ်ခုထိုးပြီး အနားယူကြတဲ့အခါ အမြင့်မှာ လေတသုန်သုန်နဲ့ စိမ်းအေးနေလေတော့ ညီငယ်က ခရီးဆောင်ခြံစောင်ကို လွှမ်းခြုံပြီး လင့်စင်ပေါ်မှာ အိပ်ပျော်သွားပါသတဲ့။

အကြံအစည်ရှိထားတဲ့ အစ်ကိုကြီးက သူ့ညီကိုလည်း သစ်ပင်မြင့် ပေါ်က တွန်းချလို့ မသတ်ရက်၊ ညီငယ်ရဲ့ဇနီးချောကိုလည်း ရချင်ဆိုတော့ သူတစ်ကိုယ်တည်း သစ်ပင်မြင့်က သပ်ချွန်တွေနင်းကာ ဆွဲကာ တိတ်တဆိတ် ဆင်းလာသတဲ့။ သူ ဆင်းလာတဲ့အခါ ညီငယ်ပြန်ဆင်းလို့မရအောင် ပင်စည် မှာ ရိုက်သွင်းထားတဲ့ သပ်ချွန်တွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြန်နုတ်၊ ပြန်ချိုး လာခဲ့သတဲ့။

သူ သစ်ပင်အောက်ရောက်တော့ ညမိုးချုပ်စပြုနေပြီ။ ညီငယ်က လင့်စင်ပေါ်မှာ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော်နေတုန်း အစ်ကိုကြီးက သူ့ လွယ် အိတ်ကို လွယ်ကာ ထင်းရှူးသားမီးတုတ်နဲ့ ညလုံးပေါက်မနားဘဲ ရွာအရောက် ပြန်ခဲ့သတဲ့။ နံနက်လင်းချိန် ရွာပြန်ရောက်တော့ ညက တောထဲမှာ ညအိပ်စဉ် သူ့ညီကို ကျားဆွဲသွားပြီလို့ လိမ်လည်ကာ မုသားစကား ပြောဆိုလေတယ်။

အဲဒီနောက် ခင်ပွန်းသေပြီ ယုံမှတ်လို့ ငိုကြွေးနေတဲ့ ညီရဲ့ ဇနီးကို နှစ်သိမ့်စကား ပြောဆိုကာ 'ညီငယ် မရှိတော့လို့ ကိုယ့်ရွာကိုယ့်အိမ် ပြန်မသွားပါနဲ့၊ အစ်ကိုက မင်းကို လက်ထပ်ယူပြီး တစ်သက်လုံးပေါင်းပါ့မယ်' ဆို ပြောဆိုသတဲ့။ ရက်အနည်းငယ်ကြာတဲ့အခါ သစ်ပင်မြင့်လင့်စင်ပေါ်မှာ အစာငတ်လို့ ညီငယ်တော့သေရှာပြီလို့ ထင်မှတ်ကာ အစ်ကိုဖြစ်သူက ညီငယ်ရဲ့ ဇနီးကို လက်ထပ်သိမ်းယူပြီး အိမ်မှာ နှစ်ယောက်အတူနေထိုင်ကြပါသတဲ့။

သစ်ပင်မြင့်က လင့်စင်ပေါ်မှာကျန်ခဲ့တဲ့ ညီငယ်ဟာ အိပ်ရာက 'နီးလာတော့ အခြေအနေအကျိုးအကြောင်းကိုသိပြီး အစ်ကိုကြီးရဲ့ အကြံအစည်ကို သိရှိသွားတယ်။ ဇနီးသည်အတွက် စိုးရိမ်ပူပင်နေရှာသတဲ့။ သူ့ ဇနီးချောလေးက သူ သေပြီ ထင်မှတ်ပြီး အစ်ကိုလက် ပါသွားမှာကို နှမြောလို့နေတာပေါ့။ ညီငယ်က သူဟာ ဘယ်သူ့ ကိုမျှ ချိတ်ဆင်းရဲအောင်မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ သူ့ကို ကယ်မည့်သူ ပေါ်ပါစေလို့ ဆုတောင်းနေရှာသတဲ့။

ရက်အနည်းငယ်အကြာမှာ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးတစ်ကောင် သူ့ကို တွေ့မြင်သွားတယ်။ အတော်လေးကြာတော့ ပထမ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးနဲ့ အတူ အခြားယောင်ယင်ငှက်တစ်ကောင်ပါ လိုက်ပါလာပြီး သူ့ရှိနေတဲ့ လင့်စင်ပေါ်မှာ လာနားသတဲ့။ နှုတ်သီးနဲ့ကိုက်ချီလာတဲ့ သစ်သီးတွေချထားခဲ့ပြီး ပျံသွားကြပြန်သတဲ့။ သူက ဆာဆာနဲ့ သစ်သီးမှည့်တွေကို အချို့ကိုစား၊ အချို့ကိုချန်ထားသတဲ့။ နောက်နေ့တွေမှာလည်း ယောင်ယင်ငှက်ကြီးတွေက သူစားဖို့ အရည်ရွှမ်းတဲ့ သစ်သီးတွေနဲ့ ချိုမြိန်တဲ့သစ်သီးမှည့်တွေကို ကိုက်ချီကာ လာချမှူးကြသတဲ့။ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးတွေက ရိုးသားပြီး သဘောကောင်းတဲ့ ညီငယ်ကို ကယ်တင်ကာ ရွာပြန်ပို့ပေးဖို့ ကြံစည်နေတာကို ညီငယ်က မသိရှာဘူးပေါ့။ ညီငယ်ဟာ ရက်အတော်အတန်ကြာအောင် သစ်ပင်မြင့်က လင့်စင်မှာ နေခဲ့ရသတဲ့။

တစ်နေ့တော့ သန်မာစွားကျိုင်းတဲ့ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးတွေဟာ ကျောက်ပြားကြီးတစ်ချပ်ကို ပတ်လည်က ကိုက်ချီပြီး လင့်စင်ပေါ် သယ်ယူ

လာကြသတဲ့။ ညီငယ်က ယောင်ယင်ငှက်ကြီးတွေရဲ့ မေတ္တာစေတနာ အကြံအစည်ကို နားလည်သဘောပေါက်သွားပြီး ကျောက်ပြားချပ်ကြီးပေါ် တက်ထိုင်လိုက်တာပေါ့။ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးတွေက စုပေါင်းခွန်အားနဲ့ ညီငယ်ထိုင်နေတဲ့ ကျောက်ပြားချပ်ကြီးကို မြဲမြဲကိုက်ချိပြီး ညီငယ်ရဲ့ရွာအထိ သယ်ဆောင်သွားကြသတဲ့။ ရွာသူရွာသားတွေအားလုံး အိမ်ပြင်ထွက်ပြီး အဲဒီ မြင်ကွင်းကို တအံ့တဩ မော့ကြည့်နေကြတယ်။ ယောင်ယင်ငှက်ကြီး တွေက ညီငယ်ပါတဲ့ ကျောက်ပြားချပ်ကြီးကို ရွာလယ်ကွင်းပြင်မှာ သာသာ ကလေးချပေးလို့က်သတဲ့။ တစ်ရွာလုံးက သဘောကောင်းတဲ့ ညီငယ်မသေဘဲ ပြန်ရောက်လာလို့ ဝမ်းသာပျော်ရွှင်နေကြတာပေါ့။

ညီငယ်ဟာ သူ့အိမ်ပြန်ရောက်တော့ အစ်ကိုကြီးက မနေတတ် မထိုင်တတ်ဖြစ်ကာ လွယ်အိတ်ကိုလွယ်၊ စောင်ကိုမြို့လို့ တစ်ရပ်တစ်ကျေး စေးရာဆီ တိတ်တဆိတ်ထွက်ခွာသွားပါသတဲ့။ တစ်ရွာလုံးက ကောက်ကျစ် တဲ့ အစ်ကိုဖြစ်သူကို ရွံမုန်းသွားခဲ့ကြပြီလေ။ 'နှောင်းမှနှောင်းတ ရတံတံက၊ ဘဝဆုံးတိုင် ဖြေမဆည်နိုင်' ဆိုတာ ဒါမျိုးပေါ့။

သူ့ဇနီးဟာ ညီငယ်ကို အသက်ရှင်လျက် တွေ့လိုက်ရတော့ သူ့ ဇနီးချောလေးခမျာ ဝမ်းသာလွန်းလို့ အိမ်ဧည့်ခန်း မီးဖိုဘေးမှာ ဂျီရေထိုင်ခုံပု လေးကို ဟိုနားရွှေ့ ထိုင်လိုက်၊ ဒီနားရွှေ့ ထိုင်လိုက်နဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားကာ ဝမ်းသာ လွန်းပြီး ရုတ်တရက် သေဆုံးသွားရှာသတဲ့။

ညီငယ်လေးခမျာ အသက်ရှင်လျက် သူ့ဇနီးချောလေးနဲ့ ပြန်တွေ့ ရခါမှ ယခုလို ကြုံဆုံလိုက်ရတော့ ဖြေဆည်မရနိုင်အောင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲ ရှာတာပေါ့။ နောင်တော့ လူကြီးမိဘများရဲ့ စကားကိုနားထောင်ကာ သေဆုံး ခဲ့တဲ့ ဇနီးသည်ရဲ့ညီမနဲ့ လက်ထပ်ပြီး အသက်ထက်ဆုံး နေထိုင်သွားကြပါ သတဲ့။ အစ်မဖြစ်သူ ဇနီးသည်သေဆုံးလို့ ညီမပျိုရှိခဲ့ရင် ဇနီးသည်ရဲ့ညီမကို လက်ထပ်ယူရတဲ့ ဓလေ့ဟာ တောင်ပေါ်သားသွေးချင်းတို့ရဲ့ ရိုးရာဓလေ့ တစ်ခုပေါ့ကွယ်။

ဒီပုံပြင်မှာ ထူးထူးခြားခြားစွမ်းဆောင်ခဲ့ကြတဲ့ ဇာတ်ဆောင်များကတော့ အောက်ချင်းငှက်နဲ့တူတဲ့ 'The Great Hornbill' လို့ ခေါ်တဲ့ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးတွေပေါ့။ ရောင်ရင်ငှက်လို့ ရခိုင်အသံ (ရကောက်) နဲ့လည်း ရေးလေ့ရှိပြီး အချို့မြို့နယ်မှာ 'အောင်လောင်ငှက်' လို့ ခေါ်လေ့ရှိပါတယ်။ ချင်းပြည်နယ်ရဲ့အမှတ်တံဆိပ်ဖြစ်တဲ့ အောက်ချင်းငှက်က အလျား ၂၈ လက်မရှိပြီး ယောင်ယင်ငှက်က အလျား ၅၂ လက်မရှည်တဲ့ ငှက်ကြီးမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယ မြန်မာနိုင်ငံနယ်စပ် တောင်ပေါ်ဒေသနဲ့ ဆူမတြာကျွန်းထိ ပျံ့နှံ့နေထိုင်ကြသတဲ့။ နှုတ်သီးကြီး၊ ဦးခေါင်းပြား၊ အမြီးအတောင်မှာ အစင်းပါရှိ၊ နိမ့်ချည်မြင့်ချည် ပျံသန်းလေ့ရှိပြီး တောင်ပံရိုက်ခတ်သံကို တစ်မိုင်ခရီးကပင် ကြားနိုင်သတဲ့။ ဆူညံစွာနေတတ်ပြီး အာလုတ်သံကို အဝေးကပင် ကြားရသတဲ့။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း နေရာဟောင်း သစ်ခေါင်း အသိုက်မှာ ဥဝပ်လေ့ရှိပြီး အဖို အမ ရာသက်ပန်မခွဲမခွာ အတူနေကြပါသတဲ့။

နာဂတိုင်းရင်းသားတို့က ယောင်ယင်ငှက်ကြီးများကို သစ္စာရှိတဲ့ ငှက်မောင်နှံအဖြစ် မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားကာ နာဂရိုးရာ ဦးထုပ်မှာအစင်းပါတဲ့ ယောင်ယင်ငှက်တောင်နှစ်ချောင်းကို 'သစ္စာ' အမှတ်အသားအဖြစ် ဂုဏ်ယူစွာ ထိုးစိုက်ထားကြပါတယ်။ နာဂရိုးရာ ပုံပြင်ထဲက လူသားအသက်ကယ်တင်တဲ့ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးများကို မပစ်မခတ်၊ မသတ်ဖြတ်ကြလို့ ဒီပုံပြင်လေးမွေးဖွားရာ မြန်မာ အိန္ဒိယနယ်စပ် နာဂဒေသမှာ ယောင်ယင်ငှက်ကြီးများကနေတိုင် စံပျော်နေကြတာပေါ့။

ရှားပါးတဲ့ မြန်မာ့ဌာနေပျော်ငှက်များ၊ ပြည်ထောင်စုပုံပြင်တွေထဲက ဇာတ်လိုက် ဇာတ်ဆောင်ငှက်များကို မပစ်မသတ်၊ မြတ်နိုးစောင့်ရှောက်ခြင်းဟာ မြန်မာ့သဘာဝ ဝန်းကျင်ကို အစဉ်အေးချမ်းသာယာအောင် ထိန်းသိမ်းခြင်းပေါ့။ သားတို့ သမီးတို့ရေ။

ကျားဘိုနှင့် အဆော့သန်သော မျောက်များ
(မကိုရီ နာဂပုံပြင်)

ကျားဘိုနဲ့ အဆော့သန်တဲ့ မျောက်များအကြောင်း နာဂရိုးရာပုံပြင်ကို မပြောခင် ဒီပုံပြင်လေးမွေးဖွားရာဒေသနဲ့ လူမျိုးစုကိုဦးစွာ မိတ်ဆက်ပေးချင်ပါတယ်။ မကိုရီ နာဂလူမျိုးစုဟာ စစ်ကိုင်းတိုင်း ခန္တီးခရိုင်၊ လေရှီးမြို့နယ်နန်းသလက်ချောင်းဖျားဒေသ ဆောင်းရာသီမှာနှင်းခမောက် (Snow Cap) ဆောင်းတဲ့ 'စာရာမေတီ'တောင်ရဲ့ တောင်ခြေပတ်လည်မှာ မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့ တိုင်းရင်းသား နာဂလူမျိုးစု ဖြစ်ပါတယ်။ မတော်ရီရွာ၊ လှက်တဲရွာ၊ ကြံကော့ရွာ၊ ချယ်ရာရွာစတဲ့ မကိုရီ နာဂတောင်ပေါ်ရွာများအနက် လွမ်းစရာကောင်းတဲ့ ချယ်ရာရွာကို ရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒီပုံပြင်လေးကိုတော့ ကြံကော့ရွာဇာတိ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးသိပ္ပံဆင်း နာဂကျောင်းဆရာလေး 'ဦးလယ်ဟော်' တို့ ညီအစ်ကိုက ပြောပြပေးခဲ့တာပါ။

တစ်ခါတုန်းကပေါ့။ မကိုရီ နာဂရွာတစ်ရွာမှာ တောဘုရင်ဖြစ်တဲ့ ကျားဆိုးကြီးတစ်ကောင်က အမျိုးသားများကို တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် အလစ်ဆွဲသတ်ဖြတ်နေခဲ့တာ မုဆိုးမတွေနဲ့ ကလေးငယ်တွေသာ ကျန်တော့သတဲ့။ ကျားဆိုးကြီးက မုဆိုးမများကိုပါ သိမ်းပိုက်ပြီး ရွာမှာ ရွာဘုရင်လုပ်ကာ မင်းမူနေခဲ့တာပေါ့။

တစ်နေ့မှာတော့ မုဆိုးမတွေဟာ သူတို့ရဲ့ လင်သားတွေကို သတ်ဖြတ်ပြီး သူတို့ကိုပါ အတင်းသိမ်းပိုက်မင်းမုနော့တဲ့ ကျားဆိုးကြီးကို လက်စားချေသတ်ဖြတ်ကာ ကျားဆိုးကြီးရဲ့ လက်အောက်က လွတ်မြောက်နိုင်ဖို့ ဆွေးနွေးကြစည်ကြပါသတဲ့။ မုဆိုးမတွေက ကျားဆိုးကြီးကို အောင်နိုင်ဖို့ အကြံဉာဏ်ရခဲ့သတဲ့။ သူတို့လုပ်သင့်တာ ကြိုတင်လုပ်ကိုင်ပြီးတဲ့နေ့ရက် နံနက်စောစောမှာ မုဆိုးမတွေက ကျားဆိုးကြီးကို ဒီလို ပြောဆိုကြသတဲ့။

‘ဦးကျားကြီး၊ ဦးကျားကြီး၊ ကျွန်မတို့ရွာမှာ ရိုးရာဓလေ့အရ တောင်ယာသွားတဲ့အခါ ခင်ပွန်းသည်က ဦးဆောင်ကာ ရှေ့ဆုံးကသွားရပါတယ်။ ဒီနေ့ ကျွန်မတို့အားလုံး တောင်ယာပေါင်းနတ်ပွဲ သွားကြတဲ့အခါ ဦးကျားကြီးက ရှေ့ကဦးဆောင်လို့ သွားပါနော်’ လို့ ပြောဆိုကြတော့ ကျားကြီးက ခေါင်းညိတ်သဘောတူလိုက်ပါသတဲ့။

တောင်ယာလမ်းအတိုင်း ကျားကြီးက ရှေ့ဆုံးကဦးဆောင်၊ မုဆိုးမအမျိုးသမီးတွေက နောက်က ပလိုင်းကိုယ်စီနဲ့ တန်းစီလိုက်လို့ ထွက်လာခဲ့ကြသတဲ့။ လမ်းချိုးတစ်နေရာရောက်တော့ အောက်က သစ်ကိုင်းငယ် သစ်ခက်ငယ်ခံပြီး ကောက်ရိုးခင်းထားတဲ့ နေရာကိုလျှောက်သွားမိတဲ့ ကျားဆိုးကြီးဟာ မြောင်းနက်ထဲထိုးကျသွားပါရော။ ခုနံတက်လို့မရဘဲ အစာငတ်သေအောင် ကြစည်လုပ်ဆောင်ထားတဲ့ ထောင်ချောက်၊ မြောင်းနက်ထဲမှာ ကျားဆိုးကြီးကိုထားခဲ့ပြီး မုဆိုးမတွေ တောင်ယာအလုပ်ခွင်ကို ထွက်ခဲ့ကြတာပေါ့။ ခုမှပဲ သူတို့ခမျာ စိတ်လက်ပေါ့ပါး ကျေနပ်သွားခဲ့ကြပြီလေ။

မြောင်းနက်ထဲမှာ ကျားဆိုးကြီးကျနေတဲ့ အနီးအနားက တောအုပ်ထဲမှာ မျောက်တစ်အုပ်နေသတဲ့။ သစ်သီးအစာရှာထွက်တဲ့ မျောက်တချို့က မြောင်းနက်ထဲမှ ဆာလောင်မွတ်သိပ်လို့ နုံးခွေနေတဲ့ ကျားကြီးကိုမြင်တော့ အခြားမျောက် အဖော်အပေါင်းတွေကိုပါ ခေါ်ပြသတဲ့။ မြောင်းနက်ထိပ်က တခွီးခွီးနဲ့ အော်ဟစ်ဆူညံကာ သူ့ကိုငုံကြည့်နေတဲ့ မျောက်အုပ်ကို တွေ့လိုက်ရတော့ ကျားဆိုးကျားအိုကြီးက သုလွတ်မြောက်နိုင်ဖို့ အကြံထုတ်ပါသတဲ့။

ကျားဆိုး ကျားအိုကြီးက 'မျောက်ကလေးတို့ရေ၊ မြောင်းနက်ထဲ
 ခြေချော်ကျသွားတဲ့ ကျွန်ုပ်ကို ကယ်ပါလေ၊ ကျွန်ုပ်နေတဲ့ ကျောက်ဂူမှာ
 သင်တို့ကြိုက်တဲ့ သစ်သီးတွေ ပေါလှတယ်၊ သင်တို့ကို လွတ်လပ်စွာ စားခွင့်
 ပြုပါမယ်' လို့ စည်းရုံးတောင်းပန်ပြောဆိုလေတော့ ဆင်ခြင်ဉာဏ်နည်းပါးတဲ့
 မျောက်တွေက ကျားအိုကြီးရဲ့စကားကို လက်ခံသဘောတူပြီး ကျားအိုကြီးကို
 ကယ်ထုတ်ဖို့ ကြံစည်ကြိုးစားကြပါသတဲ့။

မျောက်တွေက အနီးအနားသစ်ပင်တွေက နွယ်ကြီးတွေကို ကိုက်ဖြတ်
 ယူဆောင်ကာ နွယ်ကြီးတွေကိုဆက် မြောင်းနက်ထဲချပေးလိုက်တော့ ကျား
 ကြီးက နွယ်ကြီးကို ခြေလက်အစုံနဲ့ ကုတ်ဆွဲသွားတာပေါ့။ မျောက်အုပ်က
 မြောင်းပေါ်ကနေပြီး နွယ်ကြီးစကို စုပေါင်းအားထုတ် ဆွဲမကြတဲ့အခါ
 တဖြည်းဖြည်းချင်းနဲ့ ကျားကြီးက မြောင်းပေါ်ခုန်တက်လာနိုင်ခဲ့သတဲ့။
 ကျားကြီးက ဖျားနာတဲ့ဟန်နဲ့ သူ့ကျောက်ဂူရှိရာသို့ သွက်သွားပါရော။
 ယနေ့အဖို့တော့ မျောက်အုပ်ကလည်း သူ့အိမ်စခန်း သူ့ပြန်ကြပြီပေါ့။

နောက်တစ်နေ့မှာတော့ မျောက်အုပ်က ဆူဆူညံညံနဲ့ ကျားအိုကြီး
 နေတဲ့ ကျောက်ဂူရှိရာ ရောက်လာကြသတဲ့။ မျောက်အော်သံတွေကြားရတော့
 ကျားအိုကြီးက သူ့အကြံအစည်အတိုင်း ဂူထဲမှာဖျားနာပြီး အိပ်ပျော်ဟန်
 ဆောင်နေလိုက်သတဲ့။ အဆော့သန်တဲ့မျောက်တွေက ဂူပေါက်နီးနားမှာ
 သစ်သီးတွေစားကြပြီး ဂူထဲဝင်တာ ကျားအိုကြီးကို နှုတ်ဆက်ကြသတဲ့။
 တချို့မျောက်တွေက ကျားအိုကြီးရဲ့ မျက်လုံးကို ဖြိုကြည့်လိုကြည့်၊ တချို့
 မျောက်က ကျားမြီးကို ဆွဲဆော့လိုဆော့၊ ကျားအိုကြီးကတော့ ယားလို့
 အနေခက်ပေမယ့် ဟန်ဆောင်ကောင်းနေသတဲ့။ အချိန်တန်တော့မျောက်တွေ
 ပြန်သွားတာပေါ့။

တစ်နေ့မှာတော့ မျောက်ခေါင်းဆောင်က စဉ်းစားမိပြီး 'ငါတို့မျောက်
 အုပ်မှာ တစ်နေ့တခြား အကောင်ရေလျော့နည်းလာပါလား၊ ဒီကန္တတော့

ကျားဂူက ငါတို့အပြန်မှာ နောက်ဆုံးကမျောက်တစ်ကောင်ကို ကျားအိုကြီးက နေ့စဉ် ဖမ်းယူစားသောက်ပစ်တာ ဖြစ်မှာပဲ။ ငါတို့အားလုံး ကျားအိုကြီးနဲ့ ဝေးရာမှာ သတိကောင်းကောင်းနဲ့ သွားလာနေထိုင်ကြစို့' လို့ သူ့မျောက်အုပ်ကို သတိပေးပြောဆိုပါသတဲ့။ ကျားဆိုးကျားအိုကြီးကတော့ မျောက်တွေ သူ့ဆီ တစ်နေ့လာနိုး၊ တစ်ရက်လာနိုး စောင့်မျှော်ရင်း ဆာလောင်အားပြတ် ကာသေဆုံးသွားပါရောတဲ့။

သားတို့ သမီးတို့ရေ။ အထက်ပါ မကိုရီ နာဂသွေးချင်းတို့ရဲ့ ရိုးရာ ပုံပြင်ထဲက ကောက်ကျစ်တဲ့ ကျားအိုကြီးရဲ့ဘဝနိဂုံးနဲ့ မဆင်မခြင်အဆောသန် တဲ့ မျောက်တွေရဲ့ မကယ်ထိုက်သူကိုကယ်မိလို့ ဆုံးရှုံးရပုံကို နှလုံးသွင်း မှတ်သားပါ။ ကောက်ကျစ်တဲ့ကျားအိုကြီးလိုလည်း မကျင့်လေနဲ့။ ဆင်ခြင် ဉာဏ်နည်းပါးကာ အဆောသန်တဲ့မျောက်တွေလိုလည်း မနေထိုင်လေနဲ့လို့ သတိပေးမှာကြားချင်ပါတယ်ကွယ်။ ပုံပြင်ထဲက မုဆိုးမအမျိုးသမီးတွေလို မတရားအစော်ကားမခံ၊ စုပေါင်းအကြံဉာဏ်နဲ့ ရန်သူကို အောင်နိုင်ခဲ့ပုံကို လည်း မမေ့လေနှင့်။

တောပစ်မှားသော မုဆိုးကျော်
(မကိုရီ နာဂပုံပြင်)

သားတို့ သမီးတို့ရေ။

တိုင်းရင်းသားရိုးရာပုံပြင်တွေမှာ ရိုးရာခလေး၊ ဘဝခလေး၊ ယုံကြည်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ လောကအမြင်နဲ့ ဒေသဗဟုသုတများ လေ့လာသိရှိနိုင်ပါတယ်။ နှင်းတောင်တန်းပေါ်က ထူးဆန်းတဲ့ဖြစ်ရပ်တွေကိုလည်း ဖတ်ရှုခွင့်ရနိုင်ပါတယ်။ ယခုပြောပြချင်တဲ့ ပုံပြင်ထဲမှာ မကိုရီ နာဂတိုင်းရင်းသားများရဲ့ မုဆိုးဘဝ၊ မုဆိုးခလေး၊ မုဆိုးစည်းကမ်း၊ မုဆိုးအတွေ့အကြုံများကို မှတ်သားပွယ်၊ အံ့ဩဖွယ်၊ ရင်ဖိုဖွယ် တွေ့နိုင်ခဲစားနိုင်ပါတယ်။ နာဂတိုင်းရင်းသားတို့က သူတို့ဒေသ သူတို့လူမျိုးစုရဲ့ ပုံပြင်အချို့ကို ဖြစ်ရပ်မှန် သမိုင်းပုံပြင်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ မကိုရီနာဂ ကျောင်းဆရာလေးတစ်ဦးက 'တောပစ်မှားသော မုဆိုးကျော်' ဆိုတဲ့ ဖြစ်ရပ်မှန်ပုံပြင်လေးကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

တစ်ခါတုန်းကပေါ့။ စာရာမေတီတောင်ခြေရှိ မကိုရီနာဂရွာတစ်ရွာမှာ 'ကျိန်စဲထင်' ဆိုတဲ့ နာဂ မုဆိုးကျော်တစ်ဦး ရှိခဲ့ပါသတဲ့။ ယောက်ျားသားရှိတဲ့ နာဂအိမ်တိုင်းမှာ ဒူးလေး၊ ဓားလှံ၊ တူမီးသေနတ်ဆိုတဲ့ တောင်ပေါ်သား

ရိုးရာလက်နက်အစုံရှိကြတယ်။ ဒီလက်နက်လေးမျိုးက ထိုးစစ်နဲ့ တောပစ်
 ရာမှာသုံးတဲ့ လက်နက်တွေပေါ့။ နာဂတို့ရဲ့တစ်ခုတည်းသော ခုခံကာကွယ်
 ရေး လက်နက်တစ်မျိုးကတော့ ကျွဲရေနဲ့လုပ်တဲ့ဒိုင်း (shield) ခေါ် စစ်သုံး
 ကိရိယာဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးမြန်မာမင်းများခေတ်က အဲဒီ ကာကွယ်ရေး
 လက်နက်ကိရိယာကို 'ကာ' လို့ ခေါ်ခဲ့ကြပြီး တာက (ကာအက)၊ ကာချင်း
 (ကာသီချင်း) ရယ်လို့ ရှိခဲ့ကြတယ်။ မျိုးချစ်စိတ်နဲ့ ဇာတိမာန် ခိုင်မာတက်ကြွ
 စေတဲ့ စစ်သီချင်းပေါ့။

ကျိန်စဲထင် ခေါ်တဲ့ မုဆိုးကျော်ဟာ တောကောင်ပစ်တိုင်း မလွဲတဲ့
 လက်ပြောင့်မုဆိုးကြီးတစ်ဦးပေါ့။ သူ့အိမ်ရဲ့ရှေ့ဘက် ဧည့်ခန်းထရံမှာ
 နာဂလေ့အတိုင်း သူတောပစ်လို့ရခဲ့တဲ့ သမင်၊ ချေ(ဂျိ)၊ ပြောင်၊ ဆတ်၊
 တောင်ဆိတ်၊ မျောက်စတဲ့ တောကောင်များရဲ့ ဦးခေါင်းခွံတွေကို 'ပဒေသာ
 ပင်' သီးသလို ဂုဏ်ယူစိုတ်ဆွဲ ပြသထားလေရဲ့။ နာဂလူမျိုးတို့ရဲ့ ယုံကြည်မှု
 တစ်ခုက လူနဲ့ တိရစ္ဆာန်များရဲ့ ဝိညာဉ်ဟာ ဦးခေါင်းခွံမှာ သံယောဇဉ်
 တွယ်ကပ်နေလေ့ရှိသတဲ့။ မုဆိုးလုပ်သူဟာ သူသေဆုံးတဲ့အခါ ကွယ်လွန်ခဲ့
 ကြတဲ့ သူ့မိဘ၊ ဘိုးဘွားများအတွက် လက်ဆောင်ပေးအပ်ဖို့ သူပစ်ရခဲ့တဲ့
 (သို့မဟုတ်) နှစ်သစ်ကူးပွဲမှာ သူ သတ်ဖြတ်လူဒါန်းကျွေးမွေးခဲ့တဲ့ တိရစ္ဆာန်
 တွေကို အုပ်လိုက်မောင်းယူသွားကြသတဲ့။ နာဂလူမျိုးများ မြေအောက်
 လိုဏ်ဂူကြီးထဲက နားပေါက်တစ်ဖက်မှာ စပါ နှံ (မျိုးစပါး) ကို ထို လက်
 တစ်ဖက်က ကျွဲ (မျိုးကောင်) ကိုဆွဲ၊ ခါးပတ်ကြားမှာ ဓားကိုထိုးကာ ထွက်လာ
 ခဲ့ကြသတဲ့။ သေလွန်တဲ့အခါမှာလည်း မြေအောက်ဝိညာဉ်နိုင်ငံသို့ ပြန်သွားရ
 သတဲ့။ ဂူအဝင်လမ်းဆုံ လမ်းခွဲမှာ တေသင်ငှေးကိုကိုင်ခွဲတဲ့ ဧရာမပုဂ္ဂိုလ်ကြီး
 တစ်ဦး စောင့်နေပြီး လူ့ဘဝမှာ စိတ်နှလုံးကောင်း၊ စာရိတ္တကောင်း ရှိသူကို
 ကောင်းတဲ့လမ်း ညွှန်ပြပြီး စိတ်ကောင်းမရှိ အကျင့်စရိုက် ဆိုးယုတ်သူကို
 မကောင်းတဲ့လမ်းသို့ သွားစေပါသတဲ့။

နာဂမုဆိုးကျော် ကျိန်စဲထင်က သူ့လေ့၊ သူ့ဝါသနာအတိုင်း မုဆိုးဘဝ ခံယူခဲ့သူဖြစ်ပေမယ့် သူတို့မှာ မုဆိုးစည်းကမ်းဆိုတာ ရှိပါတယ်။ တောပစ်သွားဖို့ နံနက်စောစော ရွာကထွက်လာခဲ့ပြီး တောလမ်းခရီး လမ်းဆုံ နေရာရောက်ရင် ဝါးတိုင်ကလေးများစိုက်ကာ ကြက်ဥနဲ့ဖြစ်စေ တောစောင့် တောင်စောင့်နတ်ကို ပသပြီး ယနေ့မိမိပစ်မယ့် သားကောင်ကို သတ်မှတ် တိုင်တည်ရသတဲ့။ သားကောင်ရပါရင် ဆုတောင်းလေ့ရှိတယ်။ ယနေ့ ချေ (ဂျီ)ပစ် သွားပါမယ်လို့ တိုင်တည်ခဲ့ရင် အခြား မျောက်စတဲ့ တောကောင် တွေကို မပစ်မသတ်ရ။ ဆတ်ကြီးတွေပေါ်တဲ့ တောင်ပေါ်မှာ ဆတ်ပစ်သွား မယ်လို့ သတ်မှတ်တိုင်တည်ခဲ့ရင် အခြားသားကောင်ငယ်များကို မပစ်မခတ် မသတ်ရ။ မုဆိုးစည်းကမ်းကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းရသတဲ့။ ကျားသတ္တဝါနဲ့ ရင်ဆိုင်တိုးမိရင် မလွဲသာလို့ အသက်လုတိုက်ပွဲ နှဲရပါသတဲ့။ ဦးစွာ 'သင်နှင့် ကျွန်ုပ်၊ ရန်သူမဟုတ်ပါ။ သင့်လမ်းသင်သွားပါ။ ကျွန်ုပ်လမ်း ကျွန်ုပ် သွားပါမည်' လို့ မျက်လုံးချင်းစိုက်ကြည့်၊ စိတ်ထဲက ပြောဆို မေတ္တာရပ်ခံ ရသတဲ့။ ထိုအခါ ကျားက သူ့လမ်းသူ ထွက်ခွာသွားတတ်ပါသတဲ့။

တောင်ပေါ်သား နာဂမုဆိုးကျော်ကြီးများမှာ အံ့လည်းအံ့ဩရာ ရယ် လည်း ရယ်မောကြရတဲ့ မုဆိုးအတွေ့အကြုံတစ်ခု ရှိခဲ့တယ်။ စာရာမေတီ တောင်ထိပ်မှာ နှင်းခဲပြီး စမ်းချောင်းငယ်တွေမှာပါ ရေခဲတဲ့ထိ အေးချမ်းလှတဲ့ တောင်ပေါ်ဆောင်းရာသီ နံနက်စောစောမှာ နာဂမုဆိုးကျော်ကြီးဟာ ဆတ် ပေါ်တဲ့ တောင်ကြောဆီသို့ထွက်လာခဲ့သတဲ့။ တောင်ခါးပန်း လမ်းခရီး တစ်နေရာရောက်တော့ လမ်းမပေါ်မှာဆတ်ကြီးတစ်ကောင် ခြေပစ်လက်ပစ် လဲသေနေတာတွေ့ရသတဲ့။ ဆတ်ကြီးက အသက်မရွံ့ တစ်ကောင်လုံးအေးခဲ နေလေတော့ မုဆိုးကြီးက ဆတ်ကြီးကို သေနေပြီလို့ မှတ်ထင်ခဲ့တာပေါ့။

ဒါနဲ့ နာဂမုဆိုးကြီးဟာ ဆတ်သားနည်းနည်းလှီးဖြတ်မီးကင်ကာ ပါလာတဲ့ခေါင်ရည်နဲ့ စားမယ်လို့စဉ်းစားပြီး သစ်ကိုင်းခြောက်အရှာထွက်သွား

ခဲ့သတဲ့။ သူ ထင်းစည်းထမ်းပြီးပြန်လာတော့ နေကျဲကျဲပူနေပြီး ဆတ်ကြီးရှိတဲ့
 နေရာရောက်တော့ ဆတ်ကြီးကို မတွေ့ရတော့ဘူး။ လူသံသူသံမကြားရဘဲ
 ဆတ်ကြီး ဘယ်ကိုပျောက်သွားပါလိမ့်လို့ သူက အံ့ဩနေခဲ့တယ်။ ဆတ်ချိုမှာ
 ချိတ်ဆွဲထားတဲ့ ဒူးလေးနဲ့ လွယ်အိတ်နီကလေးပါ ဆတ်ကြီးနဲ့အတူပျောက်ဆုံး
 သွားခဲ့ပါသတဲ့။ တကယ်တော့ ဆတ်ကြီးက သေဆုံးနေတာ မဟုတ်ဘူး။
 ဆတ်ကြီးဟာ တောင်ပေါ်ဆောင်းရဲ့ အအေးဒဏ်ကိုမခံနိုင်လို့ အေးခဲပြီး
 သေသလို မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်သွားခဲ့တာ ဖြစ်ပါသတဲ့။ နေပူရှိန်ရတော့
 အသွေးအသားတွေ နွေးထွေးပျော့ပျောင်းလာပြီး နှလုံးခုန်ကာ ပြန်လည်
 အသက်ဝင်လာခဲ့တာပေါ့။ ဆတ်ကြီးက ထရပ်လိုက်တော့ သူ့ဦးချိုမှာ ဒူးလေး
 က ဂလောက်ဂလက်မြည်၊ လွယ်အိတ်နီက ထိတ်လန့်စရာ။ ဦးချိုမှာ
 ဒူးလေးနဲ့ လွယ်အိတ်နီတန်းလန်းနဲ့ ငပြေးလေလေ လန့်လေ၊ လန့်လေလေ
 ငပြေးလေ ဒီလိုနဲ့ မြင်ကွင်းထဲက ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့တာပေါ့။ မုဆိုးကြီးက
 ဒါကိုစဉ်းစားမိတော့ စိတ်လျှော့ပြီး ရွာပြန်ခဲ့သတဲ့။ ရွာကအိမ်မှာ ခေါင်ရည်ဝိုင်း
 ဖွဲ့တဲ့အခါ သူ့ဖြစ်အင်ကို ငြော့ပြလေတော့ သူ့ မိတ်ဆွေများက တသောသော
 ရယ်မောကုန်ကြပါသတဲ့။

မုဆိုးကြီး ကျိန်စဲထင်ရဲ့ မုဆိုးဘဝမှာ ထူးဆန်းထိတ်လန့်တုန်လှုပ်
 ဖွယ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု တွေ့ကြုံခဲ့ရပါသတဲ့။ တောကောင်က ထိတ်လန့်ထွက်ပြေး
 တာ မဟုတ်။ သူက စိုးထိတ်ကြောက်ရွံ့စွာ ထွက်ပြေးခဲ့ရတဲ့နေ့ပေါ့။ အဲဒီ
 နေ့ နံနက်စောစောမှာ စာရာမေတီတောင်ခြေ နှင်းခဲပြီးကွေ့ ကောက်ရစ်ခွေတဲ့
 လမ်းမှာ ခါတိုင်းထက်ပိုဝေးတဲ့ နေရာထိ စွန့်စွန့်စားစား တောပစ်ထွက်လာခဲ့
 သတဲ့။ သူက တောဝက်ပစ်မယ်လို့ သတ်မှတ်ပြီး ထွက်လာခဲ့တာပေါ့။
 တောင်တန်းပေါ်မှာ သူ့ သဘာဝနေထိုင်သွားလာနေတဲ့ တောသတ္တဝါတွေ
 နို့သလို တောစောင့် တောင်စောင့်နတ်က သတ်မှတ်မွှေးမြူထားတဲ့ တော
 ကောင် သတ္တဝါမျိုးလည်း ရှိတတ်တယ်လို့ နာဂသွေးချင်းတို့ယုံကြည်ကြ

ပါတယ်။ ချေ(ဂျီ)၊ တောဝက်သမင်စတဲ့ သတ္တဝါမျိုးပေါ့။ တောင်ပေါ်သား မုဆိုးတွေဟာ နတ်မွေးထားတဲ့ တောသတ္တဝါကို မှားယွင်း မပစ်မသတ် မိအောင် အထူးအကဲခတ် သတိထားဂရုစိုက်ကြရပါသတဲ့။ တစ်ခါတစ်ရံ မှားပစ်မိတဲ့အခါမျိုး ကြုံရတတ်ပါတယ်။ နှာဂမုဆိုးကြီး ကျိန်စဲထင်ဟာ မုဆိုးသက်ရင့်လာခဲ့ကာမှ တောပစ်မှားခဲ့ရပါသတဲ့။ သူ့ဘဝ (မုဆိုးဘဝရဲ့) နောက်ဆုံးထိတ်လန့်ဖွယ် မုဆိုးဇာတ်လမ်းတစ်ခုပါပဲ။

နှာဂမုဆိုးကြီးကျိန်စဲထင်က တောလမ်းခရီးတစ်နေရာမှာလှပကြီးမား တဲ့ ဝက်ဖြူကြီးတစ်ကောင်တွေ့လိုက်ရတော့ စိတ်မထိန်းနိုင်၊ စဉ်းစားမနေအား တော့ဘဲ ဝက်ဖြူကြီးကို ခူးလေးနဲ့ချိန်ရွယ်ကာ အဆိပ်လူးမြားတံနဲ့ သေချာ အောင် ပစ်လိုက်ပါတော့သတဲ့။ ဝက်ဖြူကြီးက စူးစူးဝါးဝါး အော်ဟစ်ညည်း တွားကာ သေဆုံးသွားပါသတဲ့။ မုဆိုးကြီးက ဝက်ဖြူကြီးကို သူတစ်ယောက် တည်း မထမ်းသယ်နိုင်တော့ ဝက်ဖြူကြီးကိုပိုင်ရှင်ရှိကြောင်း သစ်ချက်နဲ့အုပ်လို့ အမှတ်အသားပြုလုပ်ကာ အဖော်ခေါ်ရန် ရွာဆီပြန်လှည့်ခဲ့သတဲ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ထူးဆန်းကြောက်ရွံ့ဖွယ် အော်ဟစ်သံများက သူ့ နောက်မှာ လိုက်ပါလာခဲ့ သတဲ့။ အော်ဟစ်သူကို မတွေ့ရ။ မိန်းမပျိုရဲ့အသံလိုသော သိရသတဲ့။

'ငါ့သားကို ဘယ်သူသတ်သွားသလဲ၊ ဝက်ဖြူကလေးတွေသာ ပြန်လာတယ်၊ ငါ့သား ဝက်ဖြူကြီး ပြန်မလာဘူး၊ ဝက်ဖြူကြီးကိုသတ်ခဲ့တာ ဆိန်ရောလောပါးရွာက မုဆိုး ကျိန်စဲထင် ဖြစ်မယ်၊ သူ့ကို လိုက်သတ်ကြပါ တော့လား' ဟူသော အော်ဟစ်သံများကို အဆက်မပြတ်ကြားနေရလို့ မုဆိုး ကြီးဟာ စိုးရိမ်ကြောက်လန့်ပြီး ဒါ တောင်စောင့်နတ်တွေရဲ့အသံဖြစ်မယ်။ နတ်မွေးထားတဲ့ ဝက်ဖြူကြီးကို ငါ့မှားသတ်ခဲ့မိပြီ။ ငါ နောက်မုဆိုးမလုပ်တော့ ပါဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ကာ 'ကျွန်ုပ်ကို ခွင့်လွှတ်ပါ' လို့ဆိုပြီး သူ့မြားဘူးထဲက မြားတံတွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပစ်ချခဲ့ပါသတဲ့။ မုဆိုးကြီးက ခြေကုန်သုတ် ပြေးခဲ့ရာ ဟစ်အော်သံများက ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါလာသတဲ့။

မောဟိုက်ပင်ပန်းနေတဲ့ မုဆိုးကြီး ကျိန်စဲထင်ဟာ လွတ်အောင်ပြေး
မရတော့ ဒီလို တောင်းပန်ပြောဆိုပါသတဲ့။ 'ကျွန်ုပ်ရဲ့ မြားဘူးထဲမှာ
သားကောင်ပစ်ဖို့ လုပ်ထားတဲ့ မြားတံတွေကုန်ပါပြီ။ သံချွန်ထိပ်ဦးမပါ။
မြားဘူးစောင့်နတ်ကို ပသထားတဲ့ ဝါးမြားတံတစ်စုံ (နှစ်ခု)သာ ကျန်ပါတော့
တယ်။ ဤမြားတံကသားကောင်ပစ်ရန်မဟုတ်ပါ။ နောင်မှာ ကျွန်ုပ် ကျိန်စဲထင်
မုဆိုးမလုပ်တော့ပါ။ ကျွန်ုပ်ကို ခွင့်လွှတ်ပါ' ဟု တောင်းပန်ပြောဆိုပါမှ
အော်ဟစ်သံများ ဝေးကျန်ပျောက်ကွယ်သွားမိတော့သတဲ့။

မကိုရီ နာဂမြေ စာရာမေတီတောင်ခြေ၊ နှင်းတောင်တန်းရဲ့ ချမ်း
ဆောင်း နံနက်ခင်းမှာ တောပစ်မှားခဲလို့ နောင်တသံဝေဂရကာ ထိတ်လန့်စွာ
ရွာပြန်လာခဲ့သူ မုဆိုးကျော်ကြီး ကျိန်စဲထင်ဟာ မကြာမီ ကြောက်လန့်စိတ်နဲ့
ဖျားနာသေဆုံးခဲ့ရသတဲ့။ အမိမိနာဂလူမျိုးမှ ဆင်းသက်လာခဲ့တဲ့ မကိုရီ
နာဂလူမျိုးစုဟာ ဒီပုံပြင်ဇာတ်လမ်းကို အဆင့်ဆင့်နှစ်ပေါင်းရှည်ကြာပြောလာ
ခဲ့ကြသတဲ့။ နာဂလူမျိုးတို့ ဓလေ့ထုံးစံအရ မုဆိုးကြီး ကျိန်စဲထင်ရဲ့ သား
မြေးမြစ် အဆက်အနွယ်များဟာ ကံခေသူ အဘိုး ကျိန်စဲထင် အမည်ကို
ဘယ်သောအခါမျှ မှည့်ခေါ်ခြင်း မပြုရတော့ပါ။ ကံခေသူ (တောပစ်ရင်း၊
သေနတ်မှားယွင်းထိမှန်သေဆုံးသူ၊ ကျားကိုက်ခံရပြီး သေဆုံးသူ၊ တောစောင့်
တောင်စောင့်နတ်တို့ လှည့်စား၍ လိပ်ပြာလွင့်စဉ်၊ ကြောက်လန့်စိတ်နှင့်
သေဆုံးရသူ)တို့၏ အမည်ကိုမှည့်ခေါ်ပါက နိမိတ်မကောင်း၊ အသက်မရှည်
ဟု နာဂလူမျိုးတို့ ယုံကြည်ယူဆကြပါတယ်။

သားတို့ သမီးတို့ 'တောပစ်မှားသော မုဆိုးကျော်' ပုံပြင်ဇာတ်လမ်းကို
စတင်ပြောဆို နာဂသွေးချင်းတို့ရဲ့ ရိုးရာဓလေ့၊ ဘဝဓလေ့၊ ယုံကြည်မှုနဲ့ ဆင်ခြင်
ဖွယ်ရာဗဟုသုတများ ရကြပါစေ။

မြစ်ချောင်းထဲသို့ ငါးရွာဆင်းတဲ့ သက်တန့်
(နောက်ဘက် နာဂပုံပြင်)

သားတို့ သမီးတို့ရေ။

သက်တန့်ခေါ် 'ရိန်းဘိုး' (Rainbow) နဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူမျိုးစု အသီးသီးမှာ ပုံပြင်အမျိုးမျိုး တီထွင်ပြောဆိုခဲ့ကြတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ အနောက်မြောက်ယွန်း ခန္တီးခရိုင်မှာ မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့ 'ခင်မင်နန်နာဂ' ခေါ် 'နောက်အော်' နာဂလူမျိုးစုရဲ့ သက်တန့်ပုံပြင်လေးကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ တစ်ရံရောအခါက နာဂရွာတစ်ရွာမှာ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက်ရှိခဲ့တယ်။ တစ်နေ့မှာ ဇနီးဖြစ်သူက သူ့မိဘအိမ်သို့ ခေတ္တပြန်သွားပါသတဲ့။ ခင်ပွန်းသည် ယောက်ျားကတော့ ယောက်ျားမနဲ့ စိတ်မသင့်မမြတ်ဖြစ်နေလို့ ဇနီးနဲ့အတူ လိုက်မသွားခဲ့ဘူး။ ခင်ပွန်းဖြစ်သူက သူ့ဇနီးကို 'မင်းရဲ့ မိဘအိမ်က ဘာအစားအစာကိုမျှ မစားခဲ့ပါနဲ့' လို့ မှာလိုက်သတဲ့။ ငကျားတင်စရာ မဖြစ်ချင်တဲ့ သဘောပေါ့ကွယ်။

ဇနီးသည် ရွာပြန်ရောက်တဲ့အခါ ခင်ပွန်းသည်ယောက်ျားက သူ့ဇနီးကို မယုံသကာဖြစ်ပြီး ဗိုက်ကိုခွဲကာ အစားအစာအသစ် စားလာခဲ့သလားလို့ ပြောစစ်ဆေးကြည့်ပါသတဲ့။ ဗိုက်ထဲမှာ အစာသစ်မတွေ့ရ။ မိုက်မဲတဲ့ လင်ယောက်ျားရဲ့လုပ်ရပ်ကြောင့် အပြစ်မဲ့ဇနီးသည်ခမျာ သေဆုံးခဲ့ရတာတယ်။

လင်ယောကျ်ားဟာ သူ့မိုက်မဲမှုအတွက် နောင်တကြီးစွာရကာ လွမ်းဆွေး
တဲ့ ဝေဒနာနဲ့ သေဆုံးခဲ့ပါသတဲ့။ အဲသလို ယူကျုံးမရဖြစ်လို့ သေဆုံးရတာကို
ရင်ကွဲနာကျလို သေဆုံးရတယ်လို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။

အဲဒီ ဇနီးမောင်နှံဟာ တမလွန်ဘဝမှာ သက်တန်ဖြစ်လာခဲ့ပါသတဲ့။
သက်တန်ထဲမှာ ကတိစကားတည်ကြည်တဲ့ ဇနီးသည်ရဲ့ သက်တန်ရောင်က
ပိုမိုတောက်ပပြီး မိုက်မဲတဲ့ ခင်ပွန်းသည်ရဲ့ သက်တန်ရောင်က မှေးမှိန်နေပါ
သတဲ့။ မိုးဖွဲရွာတဲ့အခါ သက်တန်ပေါ်လာရခြင်းဟာ သက်တန် ဖြစ်ခဲ့တဲ့
ဇနီးမောင်နှံက မြစ်ချောင်းထဲငါးရှာဆင်းလို့ သက်တန်ဖြစ်ပေါ်လာရပါသတဲ့
ကွယ်။

သားတို့ သမီးတို့ နောင်ဘဝမှာ တကယ်လို့များ သက်တန်ဖြစ်ခဲ့ရင်
တောက်ပတဲ့ သက်တံရောင်ဖြစ်အောင် စိတ်ကောင်းမွေးလို့ ကတိတည်ပါ
နော်။

ရည်ညွှန်း။ ။ ဦးကျော်ဝင်း၊ မဟာဝိဇ္ဇာ(မနုဿကျော်ဝင်း)၏ ‘နောက်အော်နာဂ’
စာအုပ်။

လူသားတို့ မီးကို စတင်တွေ့ရှိပုံ
(နောက်အော် နာဂပုံပြင်)

နောက်အော်နာဂ သို့မဟုတ် နွတ်ကူဟိုင်းလိုခေါ်တဲ့ တောင်ပေါ်သား
သွေးချင်းတို့ဟာ ခန္တီးခရိုင်၊ ခန္တီးမြို့နယ်နဲ့ လဟယ်မြို့နယ်တို့မှာ အများဆုံး
နေထိုင်ကြပါတယ်။ နောက်အော် သို့မဟုတ် နွတ်ကူနာဂဆိုတဲ့ အမည်ဟာ
မူလနေထိုင်ရာ ကျေးရွာအမည်ကို စွဲပြီးခေါ်ကြတာ ပြစ်ပါသတဲ့။ သူတို့
လူမျိုးစုရဲ့အမည်မှန်ကန် ခင်မင်နန်နာဂ KhemnyanNaga ပြစ်ပါသတဲ့ကွယ်။
အိန္ဒိယဘက် နာဂတောင်တန်းဒေသ (နယ်စပ်ဒေသ)မှာလည်း စကားတူ
မျိုးနွယ်တူ လူမျိုးစုရှိပါသတဲ့။

ကမ္ဘာဦးလူသားတို့ မီးကို စတင်တွေ့ရှိပုံ နောက်အော်နာဂ ခေါ်
ခင်မင်နန် နာဂပုံပြင်လေးကို ဖတ်ကြည့်ပါဦး။ ရှေးအခါက တောထဲမှာ
လူသားနဲ့ တိရစ္ဆာန်တို့ အတူ စုစည်းနေထိုင်ခဲ့ကြပြီး မီးကိုမတွေ့ခဲ့ဘူးပါ။
ဘယ်လိုမီးမွှေး ရမယ်ဆိုတာလည်း မသိကြ။ မတတ်ကြ။ ချေ(ဂျီ) သတ္တဝါ
ကသာ မီးကို ရအောင် မွှေးတတ်ပါသတဲ့။

တစ်နေ့သောအခါ ချေ(ဂျီ) သတ္တဝါက 'လူနဲ့ တိရစ္ဆာန်အားလုံး
စုဝေးကြ။ ကျွန်ုပ်က မီးမွှေးနည်းကို သင်တို့အားပြသမည်။ သင်တို့အားလုံး

မျက်စိကိုမှိတ်ထားကြ' လို့ ပြောသတဲ့။ လူနဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေက ချေ(ဂျီ)ရဲ့ စကားကို နားထောင်ပြီး မျက်စိကို မှိတ်ထားကြတာပေါ့။ ပုစဉ်းကောင် ကတော့ သူ့သဘာဝအရ မျက်စိတွေကို မှိတ်လို့ မရခဲ့ဘူးတဲ့။ ချေ(ဂျီ) သတ္တဝါက သူ့ရဲ့ ခြေနှစ်ချောင်းကို ထိခတ်ပွတ်တိုက်ပြီး မီးမွှေးတာကို ပုစဉ်းက တွေ့မြင်သိရှိပြီး လူနဲ့ အခြားသတ္တဝါများကို ပြန်ပြောပြပါသတဲ့။ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ လူသားက ထင်းခြောက်များကိုစုပုံကာ ကျောက်တုံးနှစ်တုံးကို ပွတ်တိုက်ပြီး မီးပွင့်စေ၊ မီးတောက်စသောနည်းကို တတ်ကျွမ်းခဲ့ပါသတဲ့။ ယနေ့တိုင် ဧရာဝတီနဲ့ ချင်းတွင်းမြစ်ဖျားက တိုင်းရင်းသားအဘိုးအိုအချို့ဟာ မီးခတ် ကျောက်ခေါ် ကျောက်တုံးလေးနှစ်ခုကို ထိခတ်ပွတ်တိုက်ပြီး မီးညှိ မီးမွှေးတဲ့ ရှေးခလေးကို အသုံးပြုကြတာ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

ကမ္ဘာဦးလူသားတွေဟာ မူလက သားစိမ်း ငါးစိမ်း စားခဲ့ပြီး မီးကို တွေ့ရှိ အသုံးပြုတတ်လာတဲ့အခါ စိတ်ကြမ်းကိုယ်ကြမ်းဘဝကနေ သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေးတဲ့ လူသားဘဝရောက်ခဲ့ပါတယ်။ မီးကို အခြေခံပြီး ချက်ပြုတ်စား သောက်ဖို့ မြေအိုး မြေခွက် ပြုလုပ်အသုံးပြုကြတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုခလေး ဖြစ်ပေါ် လာပါတယ်။ သိုး၊ ဆိတ်၊ သမင် တိရစ္ဆာန်တွေကို ခြံလှောင်မွေးမြူတဲ့ခလေးနဲ့ စိုက်ပျိုးတဲ့ခလေး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ကျောက်ဂူတွေမှာ မိသားစု လှည့်လည် နေထိုင်တဲ့ ခလေးကို စွန့်လွှတ်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းကလေးများ ထူထောင်ကာ အခြေတကျ ဣတည်နေထိုင်တဲ့ခလေးဖြစ်ထွန်းလာခဲ့ပါတယ်။

သားတို့ သမီးတို့ ကမ္ဘာဦးလူသားများရဲ့ သမိုင်းကိုလေ့လာတဲ့အခါ မီးကို စတင်တွေ့ရှိခြင်း၊ အသုံးပြုလာခြင်းနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးပညာ တတ်သိလာ ခြင်းဟာလူ့သမိုင်း၊ လူ့ယဉ်ကျေးမှုကို အနိမ့်မှ အမြင့်သို့ တိုးတက်ပြောင်းလဲ စေခဲ့တယ်ဆိုတာ မှတ်ထားပါနော်။

ပုံပြင်ထဲမှာ သုတရှာပါ။

ကျားကြီးကိုက်မျိုခံရတဲ့ ဖိုးလမင်း
(ပုံညို နာဂပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

ဒီပုံပြင်လေး ရခဲ့ပုံကို ဦးစွာ ပြောပြချင်ပါတယ်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (မြန်မာလို တန်ဆောင်မုန်းလ)ရဲ့ လပြည့်ညမှာပေါ့။ ဦးဦးက ခန္တီးမှ လဟယ်မြို့သို့ လားဝန်တင်အဖွဲ့နဲ့အတူ ခြေလျင်တက်ရင်း ထိန်ညို တောင်ခါးပန်းက 'လောင်ငေါက်' ဆိုတဲ့ ပုံဥညိုနာဂလူမျိုးစုရွာမှာ (သူကြီး အိမ်မှာ) ညအိပ်ရပ်နားခဲ့ပါတယ်။ ပုံညိုနာဂလူမျိုးစုရဲ့ မူလရွာကြီးဖြစ်တဲ့ ပုံညိုရွာ (Ponyo village) ကတော့ မြန်မာ အိန္ဒိယနယ်စပ်အနီးမှာ ရှိပါတယ်။

အိမ်ညော်ခန်း မီးဖိုကြီးဘေးမှာ အိပ်ပျော်နေစဉ် အိမ်ရှေ့ကွပ်ပျစ် ကြမ်းပြင်ဆီမှ ဆူဆူညံညံအသံကြားသဖြင့် နိုးလာကြပါတယ်။ ရွာသူကြီးက ဦးဦးတို့ကို 'ဟကို ကျားစားတယ် ဆရာကြီး' လို့ ပြောကာ မိုးပေါ်က လပြည့်ဝန်းကို ပြပါတယ်။ ဖိုးလမင်းကြီးက အပြည့်အဝ လကြတ်နေတာ ပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ မမျှော်လင့်ခဲ့တဲ့ ဟာသတစ်ခုကိုလည်း ကြုံရ၊ ဆုံရ ရယ်မောခဲ့ရပါတယ်။ စွပ်ကျယ်လက်ပြတ်နဲ့ ဘောင်းဘီတိုဝတ်ထားပြီး စာတ်ခဲသုံးခဲထိုး လက်နှိပ်မီးကိုင်ထားတဲ့လားမောင်းသမား တရုတ်လော်ပန် ကြီးက အိပ်ရာက ပျာယိးပျာယာ နိုးလာတဲ့ပုံဟန်နဲ့ 'ငါ့ရဲ့လားကို ကျားစား

တယ် ဟုတ်လား၊ ဘယ်နေရာမှာတွေ့ခဲ့သလဲ' လို့ မေးပါတယ်။ ရွာသူကြီးက သူ့ကို မိုးပေါ် လက်ညှိုးထိုးပြပြီး 'လားကို ကျားစားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ လကို ကျားစားတာပါ' လို့ ရှင်းပြလိုက်ပါတယ်။

မကြာခင် တစ်ရွာလုံးအိမ်တိုင်းစေ့နိုးလာကြကာ လကြတ်နေတဲ့ မိုးလမင်းကို မော့ကြည့်ကာ အထိတ်တလန့် ဖြစ်နေကြပါတယ်။ လောင် ငေါက်ရွာ အပါအဝင် တောင်ပေါ်နာဂရွာအားလုံးက ရွာဦးက နာဂပန် တုံးမောင်းကြီးများကို တခုခုထုနှက်ကြရာ တောင်စောင်းနံရံများကို ပဲ့တင်သံ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပြီး မိုးပေါ်က လကြတ်နေစဉ်အတွင်း ပန်းတုံးမောင်းထူသံ များသာ နာဂတောင်တန်းတစ်ကြောလုံး လွှမ်းမိုးသွားခဲ့ပါတော့တယ်။ 'ဟေ့ ကျား၊ ငါတို့ အားထားရတဲ့ လမင်းကြီးကို ပြန်လွှတ်ပေး' လို့ ဟစ်အော်ကာ ကျားကိုခြောက်လှန့်တဲ့ လုပ်ရပ်လေ့တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

လောင်ငေါက်ရွာသူကြီးက ပြောပြတဲ့ ပုံညိုနာဂပုံပြင်ကို နားထောင် (အဲလေ ဖတ်ကြည့်ပါဦး)။ ရှေးတုန်းကပေါ့ကွယ်။ ကမ္ဘာစောင့်နတ်မင်းက မိုးကောင်းကင်မှာ လှည့်ပတ်ခရီးသွားနေတဲ့ မိုးလမင်းအား ခေါင်ရည်ဖတ် ထုတ်ဖို့ ငှက်ပျောရွက် ယူလာပေးပါလို့ မှာလိုက်သတဲ့။ မိုးလမင်းက ကမ္ဘာစောင့်နတ်မင်း ခိုင်းတဲ့အလုပ်ကိုမေ့လာလို့ ကမ္ဘာစောင့်နတ်မင်းက စိတ်ဆိုးပြီး သူ့ရဲ့ ကျားကြီးအား လမင်းကိုလိုက်လံဖမ်းဆီး ကိုက်မျိုပါလို့ အမိန့်ပေးပါသတဲ့။ ကျားကြီးက လမင်းကိုဖမ်းမိပြီး ကိုက်မျိုထားလို့ တစ်ကမ္ဘာလုံးအမှောင်ပုံးလွှမ်းရတာလို့ နာဂသွေးချင်းအားလုံး ယုံကြည်ခဲ့ကြ ပါတယ်။ သိပ္ပံပညာဆည်းပူးခဲ့တဲ့ နာဂကျောင်းသူကျောင်းသားများကတော့ စကြဝဠာဂြိုဟ်ကမ္ဘာရဲ့ ဖြစ်ရပ်မှန်သဘောသဘာဝကို သိနားလည်ခဲ့ပြီပေါ့။

လကြတ်ရခြင်းအကြောင်း ပုံပြင်ဟာ စကားမတူတဲ့ နာဂလူမျိုးစုတိုင်း မှာ ရှိပါတယ်။ နာဂလူမျိုးစုအားလုံးက ပိုင်ဆိုင်ပြောဆိုကြတဲ့ နာဂရိုးရာ ပုံပြင်လို့ ဆိုရမှာပေါ့ကွယ်။ ပုံပြင်တွေမှာ ကလေးတို့ အသိအလိမ္မာရရှိအောင်

တီထွင်ပြောဆိုခဲ့တဲ့ ပုံပြင်တွေရှိသလို အမေးအမြန်းထူတဲ့ ကလေးတို့ရဲ့ အမေးစကားများကို ဖြေဆိုပို့ ဘိုးဘွားမိဘလူကြီးများက ကြိမ်နီတီထွင် ပြောဆိုကြတဲ့ ပုံပြင်တွေလဲ ရှိပါတယ်။ ပုံပြင်လေးတွေဟာသားတို့ သမီးတို့ရဲ့ ငယ်ဘဝမှာ အပျင်းပြေစေ၊ သူတရစေ၊ အသိအလိမ္မာ တိုးစေတဲ့ အဖော်မွန် တွေပေါ့နော်။

ဘူးသီးထဲက ထွက်လာကြတဲ့ ညီနောင်သားချင်းများ
(ကူကီး၊ နာနပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

ဦးဦးဟာ မန္တလေးမြို့မှာ အလယ်တန်းပြဆရာလုပ်နေစဉ် ခန္တီးခရိုင်၊
လေရှီးမြို့သို့ ပညာအုပ်အဖြစ် ရာထူးတိုး ပြောင်းရွှေ့မိန့်ရခဲ့တယ်။ ခန္တီး
လေဆိပ်မှာ ခြေချမိတော့ နာဂတောင်တန်းရဲ့ မြေသင်းနဲ့ကို ရှုရှိုက်ခွင့်ရပြီး
ပီနောင်ခေါ် နာဂကြီးများကို ပထမဦးဆုံး မြင်တွေ့ပူးတာဖြစ်ပါတယ်။
၁၉၇၁ မှ ၇၂ ထိ လေရှီးမြို့နယ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ် နာဂသွေးချင်း
တို့နဲ့ မိတ်ဆွေဖွဲ့ကာ နာဂရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုလေ့၊ နာဂတေးသီချင်းများနဲ့
နာဂပုံပြင်များကို မှတ်သားခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ လေရှီးမြို့နယ်မှာ တန်ကွန်နာဂ၊
ပါရာနာဂ၊ မကိုရီနာဂနဲ့ ကူကီးနာဂရယ်လို့ နာဂလူမျိုးစုလေးစု မှီတင်းနေထိုင်
ကြတယ်။ တာဒိုချင်း(ခေါ်) ကူကီးချင်း (ခေါ်) ခေါင်ဆိုင်ချင်း လူမျိုးစု
တစ်စုလည်း တွေ့ရတယ်။ ကူကီးနာဂနဲ့ ကူကီး (KuKi) (ခေါ်) ကူကီးချင်း
တို့ဟာ စကားမတူ၊ လူမျိုးစုမတူ သီးခြားစီဖြစ်ပါတယ်။

ဦးဦးက လူမှုရေးစစ်ကြောင်းအဖွဲ့နဲ့ လေရှီးမြို့မှ မြန်မာ အိန္ဒိယ
နယ်စပ် ဆွေမ္မရာရွာကို သွားရောက်ခဲ့စဉ် လမ်းခရီးပေါ်မှာရှိတဲ့ ကူကီးနာဂ

တောင်ထွတ်ရွာကြီးကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရတယ်။ ချင်းတွင်းမြစ်ရှိရာ အရှေ့ဘက်
 တောင်ကြောမှာ စိမ်းမြတဲ့ လှေကားထစ် လယ်တွေကို အရစ်လိုက်တွေ့ရပြီး
 အနောက်ဘက်တောင်ကြောမှာ သာယာတဲ့ထင်းရှူးတောကို တွေ့ရပါတယ်။
 ယခု ကူကီးနာဂပုံပြင်ကို ကူကီးနာဂတိုင်းရင်းသား နာဂမိတ်ဆွေကြီး
 ဦးလော်ပေါ်ရာ (U Law Paw Raw) က ဦးဦးကို ပြောပြခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။
 အဲဒီ နာဂမိတ်ဆွေကြီးဟာ ယခု လေရှိုးတောင်စခန်းမြို့လေးမှာ နေထိုင်လျက်
 ရှိပါတယ်။

ကူကီး နာဂပုံပြင်လေးနဲ့ဆက်နွယ်လို့ ဗဟုသုတအဖြစ် ပြောပြပြီး
 ပါပြီ။ ပုံပြင်လေးကို ဖတ်ရှုပါဦး။ ရှေးတုန်းကပေါ့။ ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ ရေ
 လွှမ်းမိုးတဲ့ ကပ်ဘေးကြီး ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါသတဲ့။ လူ၊ တိရစ္ဆာန်၊ သတ္တဝါတွေ
 များစွာ သေဆုံးခဲ့ရသတဲ့။ နာဂတောင်တန်းက အမြင့်ဆုံးတောင်ထိပ်တစ်ခု
 ပေါ်မှာ အပျို လူပျိုနှစ်ဦးသာ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသတဲ့။ သူတို့နှစ်ဦး
 အိမ်ထောင်ပြုပြီး မမျှော်လင့်ဘဲ တွေ့ရတဲ့ ဘူးစေ့တစ်စေ့ကို စိုက်ပျိုးရာ
 စရာမ ဘူးသီးကြီးတစ်လုံး ထူးဆန်းစွာ သီးရင့်လာခဲ့ပါသတဲ့ကွယ်။

နာဂယောက်ျားက ဘူးသီးကြီးကို ဓားနဲ့ခွဲစိတ်လိုက်တဲ့အခါ လူသား
 ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ရင်သွေးများထွက်လာပါသတဲ့။ ရေကျပြီး ကုန်းမြေတွေ
 ပေါ်ထွန်းလာတဲ့အခါ သူတို့ကနေတစ်ဆင့် ရေကြည်ရာမြက်နုရာ တောင်ယာ
 လုပ်ကိုင်ရင်း ပျံ့နှံ့သွားတဲ့ လူသားမျိုးနွယ်တွေဟာ ယခု ပြည်ထောင်စုပွား
 မြန်မာ၊ ရခိုင်၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ပလောင်၊ ပအိုဝ်၊
 နာဂစတဲ့ ညီနောင်သွေးချင်း လူမျိုးစုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပါသတဲ့ကွယ်။
 စရာမဘူးသီးကြီးကို ဓားနဲ့ခွဲစိတ်ရာမှာ ဓားနဲ့ မထိမရှုတဲ့လူတွေက ချောမော
 လှပပြီး ဓားနဲ့ ထိမိ ရှိမိတဲ့လူတွေက ရုပ်မလှသူ ဖြစ်လာရပါသတဲ့။

ကူကီး နာဂပုံပြင်လေးက တောင်ပေါ်သား ပုံပြင်တိုလေးတစ်ပုဒ်
 ဖြစ်လေမယ့် ပုံပြင်ရဲ့အနှစ်သာရက ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းပြီး ကောင်းမြတ်တဲ့

အဓိပ္ပာယ် ရှိနေပါတယ်။ ဘူးသီးကြီးထဲက အတူတကွထွက်လာခဲ့ကြတဲ့ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုအားလုံးဟာ ညီအစ်ကိုမောင်နှမရင်းချာ သွေးသားရင်းချာများ ဖြစ်တာကြောင့် မိမိတို့ မှီခိုနေထိုင်ကြတဲ့ ပြည်ထောင်စု ကြီး အခွန်ရှည်ကြာ၊ ဂုဏ်ရှိစွာ၊ ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် လက်တွဲခိုင်ခိုင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြဖို့နဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီး သာယာစပြော နေရ ကြိုးစားထမ်းဆောင်ကြဖို့ တာဝန်ကိုယ်စီ ရှိကြသည်လို့ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အစ်ကိုရေ နာတယ်
(လှိုင်းနောင် နာဂပုံပြင်)

စစ်ကိုင်းတိုင်းမြောက်ဖျား၊ ခန္တီးခရိုင်၊ လဟယ်မြို့နယ်မှာ မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့
လှိုင်းနောင်နာဂလူမျိုးစုရဲ့ လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲဖွယ် ရိုးရာပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ်ကို
ပြောပြချင်ပါတယ်။ ဒီပုံပြင်လေးက တောင်ပေါ်ဒေသမှာ တောင်ယာလုပ်ကိုင်
စားသောက်ရတာခက်ခဲပုံ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ဆန်စပါးပြတ်လပ် အငတ်ဘေးနဲ့
ကြုံရတတ်ပုံကို ခြုံငုံပြောပြနေပါတယ်။ တောင်ယာအလုပ်ဆိုတာ ပထမ ဓား၊
ပုဆိန်ထက်ထက်နဲ့ ခွန်အားဗလနဲ့ သစ်ပင်၊ သစ်ကိုင်းတွေ ခုတ်ချရတယ်။
သစ်ကိုင်း သစ်ခက်တွေ သွေ့ခြောက်တဲ့အခါ တစ်ရွာနဲ့တစ်ရွာ အသီးပေး
ချိန်းချက်ပြီး တောင်ယာမီးရှို့ရတယ်။ မီးငြိမ်းတဲ့အခါ တောင်ယာခင်း၊ အမှိုက်
ရှင်း၊ ကွဲဖွားမဝင်အောင် ခြံဝင်းကာ၊ မိုးကျလာရင် စပါးမျိုးစေ့ကို စူးထိုးစနစ်နဲ့
စိုက်ပျိုးရတယ်။ ပေါင်းသင်မြက်နုတ် လုပ်ရတယ်။ တောင်ယာတဲထိုးပြီး
တောင်ယာခင်းကို နေ့ညစောင့်ရတယ်။ ဆင်အုပ်၊ မျောက်အုပ်၊ ကျိုင်းကောင်
အုပ်၊ ကြက်တွေနဲ့ ပိုးမွှားရန်က လွတ်ပါမှ စပါးရမယ်။ ရာသီမိုးလေမှန်ပါမှ
စပါးအောင်မယ်။ စပါးကို တောင်ယာခင်းမှ သယ်ကာ တောင်ထိပ်ရွာပြင်ရှိ
စပါးကျို (စပါးတိုက်)ထဲ အရောက်ပို့ပြီးမှသာ စိတ်ချရ၊ စိတ်အေးရ၊ စပါးရပြီး
စပါးအောင်ပြီလို့ ဆိုရပါတယ်။ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် စပါးခရု

စပါးမအောင် ရိက္ခာပြတ်လတ်ကာ ငတ်ကြရပြီဆိုရင် ပထမတော့ တောထဲက ပိန်းဥ၊ မျောက်ဥ၊ ကြေးဥတွေကို ရှာဖွေတူးဖော်ပြီး စားသောက်ရတယ်။ အစေ့ပေါတဲ့ တောငှက်များသီးကိုလည်း ပြုတ်စားကြရတယ်။ အဲဒါတွေ ကုန်ပြီ၊ ရှားပါးပြီဆိုရင်တော့...။

တစ်ခါတုန်းက တောင်ထိပ် နာဂရွာတစ်ရွာမှာ အလွန်ချစ်ကြတဲ့ ညီနောင်နှစ်ဦးရှိခဲ့သတဲ့။ တစ်နှစ်မှာစပါးမရတော့ သီးနှံရှားပါးပြီး အိမ်တိုင်းစေ့အနီးနားရွာများပါ အငတ်ဘေးကြုံတွေ့ခဲ့ကြသတဲ့။ ဝါးဘူးထဲမှာ ချွေတာသိမ်းချန်ထားတဲ့ ပျိုးစပါးကိုပါ တစ်နေ့နည်းနည်းစီ ထမင်းဖြစ်လာအောင် မချက်နိုင်ဘဲ စပါးကိုသာ စားရ မျိုချရသတဲ့။ တစ်နေ့မှာ အစ်ကို အစာရှာသွားခိုက် ညီငယ်က နောက်ဆုံးကျန်တဲ့ စပါးလေးအချို့ကို ငှက်ရင်းမျှီချလိုက်မိသတဲ့။ အစ်ကိုပြန်ရောက်တော့ အစားအစာမရခဲ့။ သူ့အတွက် စပါးစေ့ ချန်မထားရကောင်းလားလို့ စိတ်ဆိုးကာ ညီငယ်ရဲ့ ခိုက်ကို စားနဲ့ခွဲ၊ အစာအိမ်ထဲမှာ မျိုချခဲ့တဲ့ စပါးစေ့ကို ပြန်ရှာ ပြီး စားလိုက်တာပေါ့။ ညီငယ်ခမျာ သေဆုံးပြီးနောက် ငှက်ကလေးဖြစ်သွားပါသတဲ့။

ညီငှက်က တောမြိုင်အနံ့လှည့်လည်ပျံသန်းရင်း လိုင်နောင်နာဂစကားနဲ့ 'အစ်ကိုရေ နာတယ်၊ အစ်ကိုရေ နာတယ်' လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တဲ့ အသံနဲ့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် အော်မြည်နေပါသတဲ့ကွယ်။ သူ့အစ်ကိုက ညီငှက်ရဲ့ အော်မြည်သံကို ကြားမိတိုင်း၊ တောင်ယာမလုပ်နိုင်၊ ခေါင်ရည်မသောက်နိုင်၊ ထမင်းမစားနိုင်၊ ပိန်လို့မိုင်ဇေးကာ ပူဆွေးနာ(ရင်ကွဲနာ)နဲ့ သေဆုံးခဲ့ရတာပေါ့။

စပါးမရ၊ စပါးမအောင်ရင် ဝမ်းနည်းဖွယ် ကြေကွဲဖွယ် ပုံပြင်ဇာတ်လမ်းလေးတွေ ကြုံဆုံရတတ်တာမို့ သားတို့ သမီးတို့တွေ စပါးစိုက်ရာ ဝိုင်းကူပါ၊ စပါးသိမ်းပွဲပါဝင်နဲ့၊ စပါးခင်းကို မြဲစောင့်ရှောက်ပါ။ စပါးခင်းများကို မပျက်ဆီးပါနဲ့လို့ မှာချင်ပါတယ်ကွယ်။

ဘမ္ဗားနှင့် အမှန်
(လှိုင်းနောင် နာဂပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

လှိုင်းနောင်နာဂဆိုတာ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ခန္တီးခရိုင်၊ လဟယ်မြို့နယ် အတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့ တောင်ပေါ်သား နာဂလူမျိုးစု ၁၅ ခုခန့်အနက် ကျေးရွာဦးရေ၊ လူဦးရေများတဲ့ နာဂလူမျိုးစုဖြစ်ပါတယ်။ နာဂသွေးချင်းတို့ ဒေသ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ ငွေကြေးသာ အဓိကစနစ်မဟုတ်ပါ။ အရာရာမှာ ဝိုင်းလုပ်၊ ဝိုင်းစား၊ ဝိုင်းကူစနစ်ကို ကျင့်သုံးကြရတယ်။ နေအိမ် ဆောက်ဖို့ တောင်ကုန်း၊ တောင်တန်းမှာ သစ်ဝါးခုတ်ပြီး ရွာအရောက်သယ်ယူ တဲ့အခါ ယာဉ်နဲ့ ကျွဲနွားတို့ကို သုံးဖို့ အခြေအနေမသေးပါ။ လူ့ လုပ်အားနှင့် သယ်ယူကြရတယ်။ မိုးလေကင်းစင်တဲ့ ပွင့်လင်းရာသီမှာ မိုင် ၅၀၊ မိုင် ၁၀၀ ခန့်ဝေးတဲ့ တောင်ထိပ်ရွာကနေ ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်းရှိ ကြားစခန်းမြို့ ရွာသို့ ဆားဝယ်၊ ဆားထမ်း အုပ်စုလိုက်သွားလာကြတဲ့အခါ ပလောင်းကိုယ်စီနဲ့ ညအိပ်ခရီးမှာ ကိုယ်တိုင်ထမ်းသယ်ကြရပါတယ်။

နာဂသွေးချင်းတို့က အလုပ် အမှုမဟုတ် အကြောင်းအရာတစ်ခု အတွက် အမှားအမှန် ဝေပန်ဆုံးဖြတ်တဲ့အခါ စိတ်ကူးယဉ်လေ့ မရှိဘူး။ လက်တွေ့ဘဝ၊ နေ့စဉ်ဘဝကို အခြေခံပြီး စဉ်းစားဝေပန်ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိကြ

တယ်။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လိုင်းနောင်နာဂပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ်ကို ပြောပြချင်ပါတယ်။

တစ်ခါကပေါ့ ဆားဝယ်၊ ဆားထမ်းပြီး တောင်ပေါ်ရွာကို ပြန်ကြတဲ့ နာဂရွာသားသုံးဦးဟာ စမ်းချောင်းရှိတဲ့ လမ်းခုလတ်နေရာ တစ်နေရာမှာ နားပြီး ထမင်းချက်စားကြ၊ ရေဋ္ဌေး (အခါရည်) တည်သောက်ကြ၊ စကားပြောဆိုရင်း အပန်းဖြေ အနားယူနေကြသတဲ့။

နာဂကြီးတစ်ယောက်က ကျွန်နစ်ယောက်ကို 'မိတ်ဆွေတို့ လူမှာ ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲ၊ ခင်ဗျားတို့ ပြောနိုင်မလား' လို့ မေးမြန်းလိုက်သတဲ့။ ဒီတော့ နာဂကြီးက 'ခင်ဗျားမေးခွန်းကို ကြိုက်သွားပြီ၊ လူမှာ ခြေသလုံးရိုး၊ ပေါင်ရိုး၊ ခါးရိုး၊ နံရိုး၊ လက်ဖျံရိုး စတဲ့ အရိုးတွေက အရေးကြီးဆုံးပေါ့ဗျ၊ အရိုးမပါဘဲ ဘယ်လိုသွားလာလှုပ်ရှားလို့ ရနိုင်ပါ့မလဲ' လို့ ပြောလိုက်သတဲ့။ ဒီအခါ တတိယနာဂကြီးက လက်ဝါးကာပြပြီး 'ဟိုး ဟိုး အဲသလို မဟုတ်သေးဘူး၊ အရိုးချည်းသက်သက်ဆိုရင် ဘယ်လိုသွားလာ လှုပ်ကိုင်လို့ရမလဲ။ အရိုးမှာ အသားတွေ၊ အကြောမျှင်တွေ၊ ကြွက်လုံးတွေ ဆိုင်းတွဲပေးထားပါမှ သွားလာလှုပ်ရှားနိုင်မှာပေါ့၊ ခင်ဗျာ' လို့ ဝင်ထောက်လိုက်ပါသတဲ့။ ဒုတိယနာဂကြီးက ခေါင်းညိတ်သဘောတူလိုက်ရတာပေါ့။

ဒါပေမယ့် ပြဿနာကို စတင်မေးမြန်းခဲ့တဲ့ နာဂကြီးက 'အေးဗျာ၊ ခင်ဗျားတို့ပြောတာ ဟုတ်သလိုလိုနဲ့ မဟုတ်သေးဘူးဗျ၊ ခင်ဗျားတို့ စဉ်းစားမရရင် ကျွန်တော်ပြောရမလား' လို့ မေးသတဲ့။ ဒီအခါ ဒုတိယနဲ့ တတိယနာဂကြီးတို့က ခေတ္တတွေဝေသွားကြပြီး 'ကျွန်တော်တို့တော့ စဉ်းစားလို့ မရတော့ဘူးဗျာ၊ ခင်ဗျားသိထားတာရှိရင် ပြောပြစမ်းပါဦး' လို့ တောင်းပန်ပြောဆိုကြသတဲ့။

ပထမ နာဂကြီးက ဝင့်မော်တဲ့ အပြုံးနဲ့ ဒီလို ပြောလိုက်ပါသတဲ့။ 'ကျွန်တော့်ရဲ့ မိတ်ဆွေတို့၊ ခင်ဗျားတို့ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်စမ်း။

အရိုးတွေ ဘယ်လိုမာမာ အသားဆိုင်တွေ ဘယ်လိုသန်မာပါစေ၊ လူရဲ့ အစာအိမ်ထဲမှာ အူထဲမှာ အစာလုံးဝမရှိခဲ့ရင် အဲဒီလူဟာ နုံးခွေပြီး ခရီးလည်း မသွားနိုင်၊ စပါးပလိုင်း၊ ဆားပလိုင်းကိုလည်း မထမ်းသယ်နိုင်၊ ဘာမှ မလုပ်နိုင်တော့ပါဘူး' လို့ ဖြေလိုက်တော့ ကျန်နာဂကြီးနှစ်ယောက်က 'ဟုတ် တာပေါ့ဗျာ၊ မှန်တာပေါ့ဗျာ' လို့ ခေါင်းညိတ်သဘောတူထောက်ခံလိုက်ကြပါ သတဲ့ကွယ်။

သားတို့ သမီးတို့ရေ။ လောကကြီးမှာ လူတို့ဟာ အမှားနဲ့ အမှန်ကို မိမိတို့ သန်ရာ သန်ရာ ရှုမြင်သုံးသပ် ငြင်းခုံနေခဲ့ကြတာ ကမ္ဘာဦးအစကနေ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ဆိုပါတော့။ အားလုံးလက်ခံနိုင်တဲ့ အဖြေမှန်ရဖို့ဆိုတာ လွယ်မယောင်နဲ့ ခက်နဲ့တဲ့ အလုပ်တစ်ခုပါပဲ။ နာဂကြီးသုံးယောက်ရဲ့ ပြဿနာအမေးအဖြေ ပုံပြင်လေးကို ဖတ်ရှုပြီး ပန်းချီဆွဲမည့်သူက ပန်းချီ ကားကောင်းတစ်ချပ်ရလိုလျှင် ရှုဒေါင့် (ရှုထောင့်) မှန်ပါစေ။ စကားပြော မည့်သူ၊ စာရေးမည့်သူ၊ တွေးခေါ်စဉ်းစားမည့်သူက အဖြေမှန်နီးစပ်ရယူ လိုရင် တွေးဒေါင့် (တွေးထောင့်) မှန်ပါစေမှော်။

ခွေးနှင့် ဆိတ်
(ကချင်ပုံပြင်)

ရှေးအခါက ခွေးများမှာအလွန်လှပတဲ့ ဦးချိုများ ရှိခဲ့သတဲ့။ ထိုအခါက ဆိတ်များမှာ ဦးချို မရှိခဲ့ဘူးတဲ့။ တစ်နေ့မှာ ဦးချိုအစုံနဲ့ လှပတင့်တယ်တဲ့ ခွေးတစ်ကောင်ဟာ ကျေးရွာအတွင်း ဆန်ဖွပ်မောင်းထောင်းတဲ့နေရာသို့ ရောက်ရှိသွားသတဲ့။ လူများမရှိခိုက် မောင်းဆုံထဲမှ ဖွဲနုမှုန့်များကို စားဖို့ အကြံရသတဲ့။ မောင်းတံနဲ့ မောင်းဆုံအကြားမှာ ဦးချိုများက မလွတ်လို့ ဦးချိုများကိုချွတ်ပြီး အနီးအနားမှာချထားကာ ဖွဲနုများကို အားပါးတရ စားသောက်နေတာပေါ့။

ထိုစဉ် ခြေဦးတည့်ရာသွားလာနေတဲ့ ဆိတ်တစ်ကောင်က ခွေး ချွတ်ထားတဲ့ ဦးချိုလှလှများကို လိုချင်တပ်မက်စိတ်ဖြစ်ပြီး ခွေးငယ်က ဖွဲနုများကို ငုံ့လွေးနေခိုက် ခွေးရဲ့ဦးချိုများကို သူ့ဦးခေါင်းမှာတပ်ကာ တိတ်တဆိတ် ခိုးယူထွက်ပြေးပါသတဲ့။ ခွေးငယ်က အစာဝလို့ ခေါင်းမော့ပြီး ဟိုဟိုဒီဒီ ကြည့်မိတော့ သူ့ရဲ့ဦးချိုပျောက်ဆုံးနေကြောင်း သတိပြုမိပါသတဲ့။ ထိုအချိန် ထိုကာလမှစလို့ ယနေ့တိုင်ခွေးဟာ ဆိတ်ကိုတွေ့တိုင်း ဦးချိုခိုးသူ ဆိတ်ကို မကျေနပ်လို့ သူ့ဦးချိုပြန်ရအောင် မာန်ဖိရန်မူကာ ကြိုးစားနေဆဲ ဖြစ်ပါသတဲ့ကွယ်။ သားတို့ သမီးတို့ရေ မိမိယုံကြည် လက်ခံထားတဲ့ ဘာသာ၊ သာသနာက ခိုးတဲ့အလုပ်ကို လုံးဝ ခွင့်မပြုဘူးဆိုတာ မမေ့ကြနဲ့နော်။

ကျီးမနှင့် ကြက်မ
(ကချင်ပုံပြင်)

ငှက်များဥတဲ့ လရာသီတစ်ခုမှာပေါ့။ ကျီးမတစ်ကောင်က သူ ဥနိုင်တဲ့ ဥများနဲ့ မတင်းတိမ်နိုင်လို့ ကြက်ဖြူမတစ်ကောင်ရဲ့ ဥများကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တစ်ဥပြီးတစ်ဥ ခိုးယူပြီး သူ့ဥများနဲ့အတူ ဝပ်နေပါသတဲ့။ ကြက်ဖြူမက နေ့စဉ် သူ့အသိုက်မှာ ကျီးမ လာနားတာတွေ့လို့ ကျီးမကို ဥသူခိုးလို့ စွပ်စွဲတာပေါ့။ ကျီးမက သူ လုံးဝ မခိုးရပါလို့ ငြင်းဆိုသတဲ့။ ဒီလို အငြင်းအခုံဖြစ်နေတော့ သူတို့နှစ်ဦးသဘောတူ 'ဆလန်ဝါ' ခေါ် ကျေးရွာခုံသမာဓိလူကြီးများထံ အဆုံးအဖြတ်နာခံဖို့ သွားခဲ့ကြသတဲ့။

ဆလန်ဝါရွာသူကြီးအဖွဲ့မှာ အချို့က ကြက်ဖြူမဘက်ကလိုက်ပြော၊ အချို့က ကျီးမဘက်ကလိုက်ပြော အချေအတင် စကားပြောဆိုကြစဉ် ကြက်ဖြူမဘက်က ထောက်ခံပြောဆိုတဲ့ ဆလန်ဝါက ဥမှပေါက်တဲ့ အကောင်ငယ်များကို ကိုယ်တိုင်သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးမှ အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် အကြံဉာဏ်ပေးပါသတဲ့။ ထိုအကြံပေးချက်ကို အားလုံးသဘောတူလက်ခံပြီး ကျီးမရဲ့ အသိုက်ကို သွားကြည့်ကြတာပေါ့။

ကျီးမရဲ့ အသိုက်မှာပေါက်နေတဲ့ အကောင်ငယ်များမှာ အချို့က အဖြူရောင်ဖြစ်ပြီး အချို့က အနက်ရောင်ဖြစ်တာကို တွေ့ရသတဲ့။ ဆလန်ဝါ

များက ကျီးဆိုတာ အဖြူမျိုး မရှိနိုင်၊ အနက်မျိုးသာရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ကျီးမဟာ ဥသုခိုးဖြစ်တယ်၊ အဖြူရောင်ကြက်ပေါက်ကလေးများကိုကြက်ဖြူ မအား ပြန်ပေးစေ'လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသတဲ့ကွယ်။ သားတို့ သမီးတို့ရေ ခိုးတဲ့အလုပ်ဟာ မိမိရဲ့ တန်ဖိုး ဂုဏ်သိက္ခာကို နိမ့်ကျတယ်ဆိုတာ သတိရ ပါနော်။

မောင်မွဲတေနှင့် မောင်ချမ်းသာ
(ကချင်ပုံပြင်)

ရှေးအခါက ရွာတစ်ရွာမှာ မိဘမဲ့ကလေးနှစ်ဦးရှိသတဲ့။ တစ်ဦးက ဆင်းရဲလို့ မောင်မွဲတေလို့ မှတ်ထားနော်။ တစ်ဦးက ချမ်းသာလို့ မောင်ချမ်းသာလို့ နာမည်ခေါ်ပါသတဲ့။ တစ်နေ့မှာ သူတို့နှစ်ဦး တောသွားပြီး ညွတ်ထောင်ကြရာ မောင်မွဲတေက မြေပေါ်မှာ ညွတ်ထောင်ပြီး မောင်ချမ်းသာက သစ်ပင်ထက် သစ်ကိုင်းမှာ ညွတ်ထောင်ခဲ့သတဲ့။

နောက်တစ်နေ့တွင် ညွတ်ထောင်ရာသို့ မောင်ချမ်းသာက ဦးစွာ ရောက်လာပြီး မိမိရဲ့ညွတ်မှာ ဘာကောင်မှမမိ၊ မောင်မွဲတေရဲ့ ညွတ်မှာ ချေ (ဂျီ) တစ်ကောင်မိနေတာ တွေ့ရသတဲ့။ မောင်ချမ်းသာက ချေသတ္တဝါကို ညွတ်မှဖြုတ်ယူပြီး သစ်ပင်ထက်ကညွတ်မှာ ချိတ်ဆွဲထားလိုက်ပါသတဲ့။ ထို့နောက် မောင်မွဲတေရောက်လာပြီး မိမိညွတ်ကို စစ်ဆေးတဲ့အခါ ညွတ်မှာ သားကောင်ဖမ်းမိခဲ့တဲ့ ခြေရာလက်ရာ တွေ့ရပေမယ့် သားကောင်ကိုတော့ မတွေ့ရ။ သစ်ပင်ပေါ် မော့ကြည့်မိတော့ သစ်ကိုင်းမှာတွဲလောင်းဖြစ်နေတဲ့ ချွေငယ်ကို တွေ့ရတော့ပေါ့။ မောင်မွဲတေက မောင်ချမ်းသာအား မိမိညွတ်မှ ချွေငယ်ကို ဖြုတ်ယူကြောင်း ရွှေ့ထားကြောင်း စွပ်စွဲရာမှ ချွေငယ်ခိုးမှု အငြင်း

အခုံဖြစ်ကာ ကျေးရွာလူကြီးများထံ အဆုံးဖြတ်ခံယူဖို့ သဘောတူ ရောက်ရှိ လာခဲ့ပါသတဲ့ကွယ်။

မောင်ချမ်းသာက ရွာလူကြီးအဖွဲ့ကို ခေါင်ရည်၊ အရက်၊ မြည်းစရာ အသားကင်များနဲ့ ဧည့်ခံလေတော့ လူကြီးများက မောင်ချမ်းသာဘက်က အနိုင်ပေးပြီး ဆုံးဖြတ်မယ့်ဆဲဆဲမှာ အဘိုးအိုတစ်ဦးရောက်လာခဲ့သတဲ့။ အဘိုးအိုက မောင်မွဲတေဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ပြီး 'ချေသတ္တဝါဆိုတာ ဘယ်သောအခါမှ သစ်ပင်ထက်သို့ မတက်နိုင်ပါ။ ဒီချေငယ်က မောင်မွဲတေရဲ့ ညွတ်မှာမိတဲ့ ချေငယ်သာဖြစ်ပါတယ်' လို့ ပြောပြဖြေရှင်းပေးသတဲ့။ ရွာလူကြီး များဟာ အဘိုးအိုရဲ့ စကားကို မငြင်းပယ်ဝံ့လေတော့ သစ်ပင်ထက် သစ်ကိုင်း မှာ တွဲလောင်းကျနေတဲ့ ချေငယ်ကို ပိုင်ရှင်အစစ် မောင်မွဲတေအားပေးစေလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသတဲ့ကွယ်။

ဒီပုံပြင်လေးထဲမှာ မောင်မွဲတေဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးရှာပေမယ့် သူ့ စိတ်ဓာတ်က ရိုးသားမှုဆိုတဲ့ ဂုဏ်ဒြပ်နဲ့ မြင့်မြတ်ကြွယ်ဝပါပေတယ်။ မောင်ချမ်းသာကတော့ မိဘအမွေအနှစ်ရလို့ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝပြည့်စုံပေမယ့် စာရိတ္တနဲ့ စိတ်ဓာတ်က ဆင်းရဲရှာတယ်။ စိတ်ဓာတ်ကို ညံ့ဖျင်းဆင်းရဲစေတဲ့ ခိုးခြင်းအလုပ် (ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိတဲ့အရာကို မဟုတ်မမှန်တဲ့ နည်းလမ်းနဲ့ ရယူပိုင်ဆိုင်ခြင်း)ကို ရာသက်ပန် ဝေးဝေးကရှောင်ရှားကြပါလို့ သတိပေး မှာကြားချင်ပါတယ်ကွယ်။

ဝက်ဝံနှင့် ယုန်
(ချင်းပုံပြင်)

ရှေးအခါက ဝက်ဝံတစ်ကောင်နှင့် ယုန်တစ်ကောင် မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ကြသတဲ့။
ဝက်ဝံက ယုန်ကိုခေါ်ပြီး ကတွတ်သီးခူးရန် တောတစ်ခုသို့ သွားကြသတဲ့။
ဝက်ဝံက သစ်ပင်ပေါ်တက်ပြီး ကတွတ်သီးများကိုခူးတယ်။ ယုန်ကိုလည်း
ကတွတ်သီးပေးတယ်။ ယုန်ကမဝသေးလို့ နောက်ထပ် ကတွတ်သီးစားရ
အောင် ဉာဏ်ဆင်ပါသတဲ့။ ယုန်က သူ နေမကောင်းပါလို့ပြောတော့ ဝက်ဝံ
က ယုန်ကို ကတွတ်သီးတောင်းထဲထည့်ပြီး ထမ်းလာခဲ့သတဲ့။ ယုန်က
အသီးမှည့်တွေ အဝစားပြီး မစင်စွန့်တဲ့အခါ ဝက်ဝံက ဘာတွေလဲလို့မေးတော့
ကတွတ်သီးမှည့်တွေ ပေါက်ကွဲတာပါလို့ လိမ်ညာပြောတာပေါ့။

ယုန်က အစာဝတဲ့အခါ တောင်းထဲမှ ခုန်ဆင်းပြီး ဝက်ဝံအား
“ထနေ လေပြင်းတိုက်လိမ့်မယ်၊ လေထဲလွင့်ပါမသွားအောင် သစ်ပင်မှာ
ကြီးနဲ့ချည်ပြီးနေပါ မိတ်ဆွေ’လို့ ပြောသတဲ့။ ဝက်ဝံက ယုန်ရဲ့စကားကို
ယုံကြည်မိသည်။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို သစ်ပင်မှာကပ်ကာ နွယ်ကြိုးနဲ့ ချည်နှောင်
ထားပါသတဲ့။ ယုန်က ဝက်ဝံကို မီးရှို့သတ်ပြီး ဝက်ဝံအစွယ်ကို ပလွေလုပ်ရန်
ယူဆောင်ခဲ့သတဲ့။

မျောက်တွေက ယုန်ဆီက ပလွေကို ခိုးယူဖို့ကြိုးစားတဲ့အခါ ယုန်က
 မျောက်တို့နေထိုင်တဲ့ သစ်ကိုင်းများကိုညောင်စေးသုတ်ကာ မျောက်များကို
 ဖမ်းဆီးဖို့ ကြံစည်ပြန်သတဲ့။ မျောက်တွေကို သနားမိတဲ့ ယစ်ကြက်က
 မျောက်များကို သစ်ကိုင်းပေါ်မသွားဖို့ သတိပေးပါသတဲ့။ မျောက်တွေဟာ
 ယစ်ရဲ့ သတိပေးစကားကို နားထောင်ခဲ့လို့ မျောက်မျိုးမပြုတ်ဘဲ ယနေ့တိုင်
 မျောက်မျိုးနွယ်တွေ တိုးပွားနေခဲ့ပါသတဲ့။ ချင်းတိုင်းရင်းသား မိဘများက
 ရင်သွေးငယ်တို့ကို ဒီပုံပြင်လေး ပြောပြတဲ့အခါ ယုန်လို မကောက်ကျစ်ဖို့
 ယစ်ကြက်လို စိတ်ကောင်းမွေးဖို့ ဆုံးမသွန်သင်လေ့ရှိကြပါတယ်။

မိခင်မျက်ရည်က ဖြစ်လာခဲ့သော ဆားတွင်းများ
(ချင်းပုံပြင်)

တောင်ပေါ်သား သွေးချင်းတို့အတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်ဟာ တောင်ယာ
ခုတ်ဖို့ ဓားရယ်၊ ဟင်းလျာမှာခတ်ဖို့ ဆားရယ်၊ နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်မှာ
ဧည့်သည်များအတွက် သတ်ကျွေးဖို့ ကျွဲရယ် ဖြစ်ပါသတဲ့။ တောင်ပေါ်မှာ
ဆားတွင်းမရှိရင် မြေပြန့်မြစ်ရိုးရှိ မြို့ရွာထိ အသွားအပြန် ခြေလျင် မိုင်
၁၀၀ ကျော် ညအိပ်သွားလာပြီး ဆားဝယ်ရ၊ ဆားထမ်းရပါတယ်။ တောင်
ပေါ်မှာ ဆားတွင်းများ ပေါ်ခဲ့ရင်တော့ နီးနီးနားနား သွားရောက်တူးယူ
ထမ်းသယ်နိုင်ကြတာပေါ့။ ပလိုင်အပြည့် ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်စွာ ထမ်းယူ
သယ်ဆောင်ကြမှာပေါ့။

ချင်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ကျိခါးနယ်မှာ သဘာဝအလျောက်
ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ဆားတွင်းများ ရှိပါသတဲ့။ ဒီဆားတွင်းများ ပေါ်လာခဲ့ပုံ၊
ချင်းရိုးရာပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ် ရှိပါတယ်။

တစ်ခါတုန်းက ငိုငံနူးဆိုတဲ့ မိခင်တစ်ဦးဟာ သမီးကိုခေါ်ပြီး
တွီးဖိုင်လို့ ခေါ်တဲ့ ချောင်းသို့ ရေချိုးသွားခဲ့သတဲ့။ ချောင်းရေက ပြင်းစွာ
စီးဆင်းနေလို့ သမီးဖြစ်သူဟာ ရေစီးထဲမျောပါသွားသတဲ့။ ငိုငံနူးဟာ

ချောင်းတစ်လျှောက် သမီးကိုရှာဖို့ ထွက်လာခဲ့သတဲ့။ သူ့ သမီးလေးဟာ ချောင်းရေမှာ နစ်မြုပ်သေဆုံးခဲ့ပြီဆိုတာသိရတော့ ဝမ်းနည်းပူဆွေးပြီး ငိုကျွေး ရှာသတဲ့။ မိခင်က သမီးအတွက်ငိုကျွေးရင်း 'ကျွန်မ သမီးကို ချစ်ရိုးမှန်ပါလျှင် ကျွန်မရဲ့ မျက်ရည်များဟာ ဆားတွင်းများဖြစ်ပါစေသား၊ ထိုဆားတွင်းများကို ချင်းလူမျိုးတို့ အသုံးပြုတဲ့အခါ ကုသိုလ်များစွာရအံ့၊ ထိုကုသိုလ်များဟာ သမီးလေးအတွက်ဖြစ်ပါစေသား' လို့ ဆုတောင်းခဲ့ပါသတဲ့။

မိခင်ငိုငံနူး ထိုင်ပြီး ငိုကျွေးခဲ့လို့ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တဲ့ ကျိခါးနယ်က ဆားတွင်းများဟာ အငန်ဆုံးနဲ့ အကောင်းဆုံး ဖြစ်တယ်လို့ ချင်းလူမျိုး တိုင်းရင်းသားတို့ ပြောဆိုကြပါတယ်။ ဒီပုံပြင်လေးကိုအကြောင်းပြုပြီး မိခင်မေတ္တာဟာ ငိုငံနူးကဲ့သို့ ကြီးမားလှပါပေတယ်လို့ ချင်းလူမျိုးတို့ တင်စား နှိုင်းခိုင်း ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါသတဲ့ကွယ်။

သနားတတ်သော ယာသမား
(ချင်းပုံပြင်)

ချင်းပြည်နယ်၊ မတူပီမြို့နယ်မှာ နေထိုင်ကြတဲ့ 'မရာ' (MARA)ခေါ် ချင်း
မျိုးနွယ်စုရဲ့ ရိုးရာပုံပြင်ကို ဖတ်ရှုခံစားကြည့်ပါဦး။

ရှေးအခါက ချင်းရွာတစ်ရွာမှာ ယာသမားတစ်ယောက်ဟာ ယာခင်း
သို့အလုပ်သွားတဲ့အခါ နေ့စဉ်ထမင်းထုပ်ယူဆောင်သွားပါသတဲ့။ ချောင်းစပ်
မှာ ထမင်းစားတဲ့အခါတိုင်း ထမင်းကျွန်များကို ချောင်းရေထဲသို့ ပစ်ချလေ့
ရှိရာ ငါးများ၊ ကနန်းကောင်များက လာစားကြတာကြည့်ပြီး ဝမ်းသာနေမိ
တာပေါ့။

ချောင်းအနီးမှာ ကျီးငှက်မောင်နဲ့နေသတဲ့။ ကျီးမက ကိုယ်ဝန်(ဥစိမ်)
အရင့်အမာဖြစ်လာတော့ ကျီးဖိုအား လူ့နှလုံးသားကို ချင်ခြင်းတပ်မိပါ
ကြောင်း၊ လူ့နှလုံးသားကိုစားလို၍ ရှာပေးရန် ပူဆာပါသတဲ့။ ကျီးဖိုက
ဘယ်လိုလုပ်ရပါ့မလဲလို့ ကျီးမကို မေးသတဲ့။ ကျီးမက ဒီတောမှာနေတဲ့
စပါးကြီးမြွေကို ပြောပြတိုင်ပင်ပြီး ရှာပေးပါလို့ အကြံပေးလိုက်သတဲ့ကွယ်။

ကျီးဖိုက စပါးကြီးမြွေနဲ့ မိတ်ဖွဲ့ပြီး ယာသမားကိုသတ်ဖို့ ချောင်းစပ်ဆီ
လာခဲ့ကြသတဲ့။ စပါးကြီးမြွေက အသားကိုစားပြီး ကျီးဖိုက နှလုံးသားကိုယူဖို့
တိုင်ပင်ခဲ့ကြတာပေါ့။ ငါးနဲ့ ကနန်းကောင်များကို နေ့စဉ်အစာကျွေးနေတဲ့

ယာသမားကို စပါးကြီးမြွေက ရစ်ပတ်ကာ သတ်ဖို့ကြိုးစားသတဲ့။ ကျီးဟာ
 ယာသမားရဲ့ မျက်စိကို ထိုးဖောက်ဖို့ စောင့်ချောင်းနေလေရဲ့။ ဒီအချိန်မှာ
 ချောင်းထဲက ကနန်းကောင်တွေဟာ သူတို့ကို နေ့စဉ် အစာကျွေးနေတဲ့
 ယာသမားမရောက်လာလို့ ကမ်းပေါ်တက်လာကြတာပေါ့။ စပါးကြီးမြွေက
 လူကိုရစ်ပတ်ပြီး သတ်ဖို့ကြိုးစားနေတာ တွေ့ရတဲ့အခါ ကနန်းကောင်များက
 မြွေနဲ့ ကျီးရဲ့ လည်ပင်းကို သူတို့လက်မဖြင့်ညှပ်လို့ သတ်လိုက်ပါသတဲ့ကွယ်။
 ယာသမားလည်း အသက်ရှင်ပြီး သူ့ရွာသို့ပြန်လာနိုင်ခဲ့ပြီပေါ့။

ကောင်းတဲ့အလုပ် မွန်မြတ်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ရင် ကောင်းတဲ့အကျိုး
 ကျေးဇူးကို ပြန်လည်ခံစားရကြောင်း သားတို့ သမီးတို့ မြဲမြံမှတ်သားထားနော်။
 ဧည့်သွန်း။ ။ ချင်းယဉ်ကျေးမှု ရိုးရာလေ့ထုံးစံများစာအုပ် (၁၉၇၁ ခုနှစ် ဒုတိယပုံနှိပ်)

လူ့ဘာလို့ နတ်မလိုက်နိုင်
(မွန်ပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

ရှေးဟောင်းမွန်ပုံပြင်ကို ခြေရာမပြခင် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့နှင့် ဦးစွာ မိတ်ဆက်ပေးလိုပါတယ်။ မွန်လူမျိုးတို့ရဲ့ မျိုးရိုးဇာစ်မြစ်မှာ မွန်ဂိုဒွယ်ဖြစ်ပြီး ဘာသာစကားအုပ်စုမှာ မွန်ခမာအုပ်စုဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ မွန်ခမာတို့ရဲ့ မူရင်းဒေသဟာ တရုတ်ပြည် ယန်စီကျန် မြစ်ဝှမ်းဒေသ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောက်စာအထောက်အထားအရ ထိုင်းနိုင်ငံနယ်မြေမှာ တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ 'ဒွါရာဝတီ' နိုင်ငံကို မွန်တို့ တည်ထောင်ခဲ့ပါသတဲ့။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မွန်လူမျိုးတို့ ရှေးဦးစွာ တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ မြို့တော်ဟာ 'သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ' ခေါ် 'သထုံပြည်' ဖြစ်ပါတယ်။ (သုဝဏ္ဏ = ရွှေဘုမ္မိ - မြေ၊ ရွှေစင်ရွှေကောင်း ထွက်သောမြေ) လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ ပညာရှင်များ ရှာဖွေတင်ပြချက်မှာ မွန်ဘုရင်ကောင်းမှု တော် ဓမ္မစေတီ ကျောက်စာအရ၊ ပုသိမ်အဝန်း ၃၂ မြို့၊ ဟံသာဝတီ(ပဲခူး) အဝန်း ၃၂ မြို့၊ မုတ္တမအဝန်း ၃၂ မြို့၊ စုစုပေါင်း ၉၆ မြို့ ပါဝင်တဲ့ မွန်တို့ နေထိုင်ရာ တိုင်းဒေသကို 'ရာမညတိုင်း' လို့ ခေါ်ပါသတဲ့။

မွန်တိုင်းရင်းသားတို့ဟာ မြန်မာလူမျိုးနှင့် ရုပ်ရည်ဆင်တူပြီး ဝတ်စား ဆင်ယင်ပုံ ယဉ်ကျေးမှုတူညီကာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်ကြပါ

တယ်။ ဗြဟ္မိအက္ခရာကို အခြေခံရေးသားတဲ့ မွန်စာပေရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွန်ယဉ်ကျေးမှုမှာ အစောဆုံးဖြစ်ကာ မွန်စာပေက မြန်မာစာပေထက် နှစ်ပေါင်းများစွာ စောခဲ့။ ရှေးကျခဲ့ပါသတဲ့။ ဘာသာ၊ သာသနာ ယဉ်ကျေးမှုများကို မွန်လူမျိုးတို့ထံမှ တစ်ဆင့်၊ မြန်မာ (ပုဂံသားများ) က ဆက်ခံရရှိခဲ့ပါတယ်။ ပုဂံပြည် ကျန်စစ်သားမင်းရဲ့ သားတော် 'ရာဇကျေမာရ' မင်းသားရေးထိုးခဲ့တဲ့ 'မြစေတီကျောက်စာ' တွင် (မွန်၊ ပျူ၊ မြန်မာ၊ ပါဠိ) ရယ်လို့ တစ်ဖက်တစ်မျိုးစီ ဘာသာစကား လေးမျိုးနဲ့ ရေးထိုးခဲ့တယ်။ မြစေတီကျောက်စာဟာ ကျေးဇူးသိတတ်တဲ့ သားတော်ရဲ့ အလှူမှတ်တမ်းစာဖြစ်ပါတယ်။

သားတို့ သမီးတို့ကို မွန်လူမျိုး (မွန်တိုင်းရင်းသား) တို့နဲ့ အကျဉ်းမျှ မိတ်ဆက်ပေးပြီး ရှေးဟောင်း မွန်ပုံပြင်ဖြစ်တဲ့ 'လူ့အလို နတ်မလိုက်နိုင်' ဆိုတဲ့ ပုံပြင်ကိုပြောပြဦးမယ်။ ရှေးတုန်းအခါကပေါ့။ Once upon a time လို့ စလိုက်ကြစို့နော်။

ခရီးသွားတစ်ယောက်ဟာ ခရီးသွားရင်း သဲကန္တာရအလယ်မှာ နေပူရှိန်ကပြင်းတော့ မောပန်းနွမ်းနယ်ကာ ရေအလွန်ငတ်နေရှာပါသတဲ့။ ထိုစဉ်အခိုက်တွင် နတ်သားနှစ်ပါးတွေ ဆုံရာ နတ်သားတစ်ပါးက 'လောကရှိ လူသားတို့ရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒကို လူသားအချင်းချင်း မဆိုထားနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ နတ်သားများပင် မလိုက်လျောနိုင်ပါ' လို့ ပြောသတဲ့။ ထိုအခါ အခြားနတ်သားတစ်ပါးက ကျွန်ုပ်တို့မှာ တန်ခိုးအာနုဘော် ဤမျှပြည့်စုံပါလျက် အဘယ်ကြောင့် လူသားရဲ့ အလိုဆန္ဒကို မလိုက်လျောနိုင်ပါသလဲ။ လူသားအလိုကျ လိုက်လျောနိုင်ရမည်ပါ' လို့ ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ ပထမနတ်သားက 'အသင် ဤသို့ ထင်မြင်ပါလျှင် သဲကန္တာရအလယ်မှာ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ ခရီးသွားကို ထိုသူဆန္ဒရှိတိုင်း နိမိတ်ဖန်ဆင်းကာ ပြည့်ဆည်းပေးပါလော့' လို့ ပြောသတဲ့။ ဒုတိယနတ်သားက 'ကောင်းပါပြီ၊ အသင့်စောင့်ကြည့်နေပါလော့' လို့ ပြောပြီး

ခရီးသွားထံ လာရောက်ကိုယ်ထင်ပြကာ 'အို ခရီးသွား သင်လိုရာပြောလော့' လို့ ဆိုပါသတဲ့။

ခရီးသွားက နေပူရှိန်သက်သာစေရန် လုပ်ပေးပါဆိုသောအခါ မိုးတိမ်ကိုဖန်ဆင်းပြီး နေပူဒဏ်ကကာကွယ်ပေးသတဲ့။ ခရီးသွားက သောက်ရေအေးအေးပေးပါ တောင်းသောအခါ ရေအေးတစ်မှတ်ဖန်ဆင်းပေးသတဲ့။ ခရီးသွားက ရေချိုးပါရစေ ပြောသောအခါ နတ်သားက ရေကန်တစ်ခု ဖန်ဆင်းပေးသတဲ့။ ခရီးသွားက ရေချိုးပြီးနောက် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် (အထူးအရသာရှိသော စားသောက်ဖွယ်အစုံစုံ) တောင်းဆိုပြန်ရာ နတ်သားက လိုတိုင်းဖန်ဆင်းပေးပါသတဲ့။ ခရီးသွားက ဗိုက်အစာပြေဝလင်တဲ့အခါ 'ဤနတ်သားဟာ ငါအလိုရှိတိုင်း ဖန်ဆင်းပေးခဲ့ပြီ၊ ယခု နတ်သား၏ အလွန်လှပသော သမီးတော်ကိုတောင်းသော် သဘောကြည်ဖြူစွာအပ်နှင်းပေးလိမ့်မည်' ဟု အထင်ရောက်ကာ 'အို နတ်သား ကျွန်ုပ်အား သင့်သမီးတော် လှပျိုယမင်းနှင့် ခုံမက်ခွင့်ပေးပါလော့' လို့ အတင်ရဲကာ တောင်းဆိုပြန်သတဲ့။ ထိုအခါ နတ်သားက 'အို၊ ယုတ်ညံ့တဲ့ ခရီးသွားလူသားဇဲ့၊ သင့်အားကျေးဇူးပြုသူကို ဤနည်းဖြင့်ကျေးဇူးဆပ်ရသလား' ဟု စိတ်မာန်ဆိုးကာ ထိုခရီးသွားကို ကျောခိုင်းပြီး နတ်သားမိတ်ဆွေထံ ပြန်ခဲ့ပါသတဲ့။ ပထမနတ်သားက လူသားရဲ့ အလိုဆန္ဒသဘောကို အကဲစမ်းခဲ့သူ ထိုနတ်သားအား 'အို နတ်သား၊ ကျွန်ုပ် ပြောဆိုတဲ့စကား မှန်ပြီ မဟုတ်ပါလော့၊ ထိုလူသားရဲ့ လက်ထဲသို့ သင့်ရဲ့ သမီးပျိုကိုပါ နှင်းဆက်ရမည့်အခြေသို့ ရောက်ခဲ့ပြီပေါ့' လို့ ပြက်ရယ်ပြု ပြောဆိုလိုက်ပါသတဲ့။

ဒီပုံပြင်ဇာတ်လမ်းကို အကြောင်းပြုကာ အလိုရမ္မက်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ လူတို့နယ်တွင် 'လူ့အလိုနတ်မလိုက်နိုင်' ဆိုရိုးစကားကို အဆင့်ဆင့် ပြောဆိုလာခဲ့ကြပါတယ်။ အလိုရမ္မက်ကို မထိန်းသတ်နိုင်လျှင် မိမိဒုက္ခရောက်ရှိနေချိန်၌ ကူညီကယ်တင်လာသူကပင် မိမိအား ကျောခိုင်းသွား

တတ်ပုံကို ဆင်ခြင်ကာ၊ အလိုဆန္ဒလောဘစိတ်ကို ချင့်ချိန်ထိန်းသိမ်းနိုင်ပါ
 စေလို့ မှာချင်ပါတယ်ကွယ်။ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတို့ရဲ့ ပညာထူးချွန်
 လိုတဲ့ ဆရာဝန်၊ အင်ဂျင်နီယာကြီးဖြစ်လိုတဲ့ ဘဝရဲ့ မျှော်မှန်းချက်ဆန္ဒ
 ပန်းတိုင်မျိုးကိုတော့ လောဘလို့ မဆိုနိုင်ဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဆရာဝန်ကြီး
 ဖြစ်လာတဲ့အခါ စာနာစိတ်ထားကာ အတ္တနဲ့ပရ (ကိုယ်ကျိုးနဲ့ သူတစ်ပါး
 အကျိုး၊ အများအကျိုး) မျှတမှု ရှိကြရမယ်နော်။ ဥပမာတင်စားကာ ပြောပြ
 တာပါ သားတို့ သမီးတို့ရေ။

ခိုင်လော ဆတ်လော

(ခနပုံပြင်)

ရှမ်းပြည်နယ်မှာနေထိုင်ကြပြီး မိမိတို့လူမျိုးဟာ မြန်မာဘုရင်ရဲ့ လေးသည်တော် (စစ်သည်တော်) အဆက်အနွယ်များ ဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတဲ့ ခန တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုမှာ ပုံပြင်နဲ့ တေးသီချင်းများစွာ ကြွယ်ဝပါတယ်။ ခိုင်လော ဆတ်လော ဆိုတဲ့ ခနရိုးရာပုံပြင်လေးကို ဖတ်ရှုခံစားကြည့်ပါဦး။

တစ်ရံရောအခါကပေါ့။ တောင်ပေါ်ရွာတစ်ရွာမှာ မုဆိုးလင်မယား ရှိခဲ့သတဲ့။ လင်ဖြစ်သူက သူ့ဇနီးအား 'ရှင်မရေ၊ ညမှာ တောင်ယာခင်း လင့်စင်ပေါ်ကနေ ငါက သားကောင်စောင့်ချောင်းနေမယ်၊ ရှင်မက ညနေ ထမင်းလာပို့ပါနော်' လို့ မှာခဲ့သတဲ့။ မယားဖြစ်သူက ထမင်းထုပ်လာပို့တဲ့အခါ တောခြောက်လို့ သူ့မယားကို ခိုင်သတ္တဝါ ဆတ်သတ္တဝါ ထင်မှတ်ပြီး ခူးလေးနဲ့ပစ်လိုက်ရာ ရင်ဝမှာ မြားတံစိုက်ဝင်ကာ သေဆုံးခဲ့သတဲ့။ သေဆုံးသူ မယားက နောင်ဘဝမှာ ငှက်ဖြစ်သွားခဲ့သတဲ့။ လင်မုဆိုးခမျာ သူ့အမှားကို နောင်တရ စိတ်ထိခိုက်ပြီး သေဆုံးပြန်သော် ငှက်ဖြစ်သွားခဲ့ပါသတဲ့။

ထိုငှက်နှစ်ကောင် တောတောင်အနှံ့ လှည့်လည်ပျံသန်းရင်း မယား ငှက်က 'ခိုင်လော ဆတ်လော' လို့ အော်မြည်တဲ့အခါ လင်ငှက်က 'မှားလို့ မှားလို့' လို့ လိုက်ထူး။ လိုက်အော်ပါသတဲ့။ အဲသလို 'ခိုင်လော ဆတ်လော'

အသံနဲ့ 'မှားလို့ မှားလို့' အသံနဲ့တူအောင် အော်မြည်တဲ့ ငှက်နှစ်မျိုးဟာ ယနေ့တိုင် ဓနတို့နေထိုင်ရာ တောင်ပေါ်ဒေသမှာ ရှိနေပါသတဲ့ကွယ်။

ဒီပုံပြင်လေးက ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ဇာတ်လမ်းတွင် မကြုံဆုံချင်ရင် အသံနဲ့ သတိ မြဲအောင် ကြိုးစားနေထိုင်ကြဖို့ နှိုးဆော်သတိပေးနေသလို ပါပဲကွယ်။

ဘူးစေ့မှ ချွေ့ကွေးပွားလာသော လူသားများ
(လားဟူပုံပြင်)

ရုံမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းနဲ့ ကျိုင်းတုံနယ်မှာ မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့ လားဟူ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုက မိမိတို့လူမျိုးဟာ မောင်းဂွတ် လူမျိုးအနွယ်က ဆင်းသက်လာသူများဖြစ်တယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။ လားဟူလူမျိုးစု ဆင်း သက်လာပုံ ရိုးရာသမိုင်း ပုံပြင်တစ်ပုဒ် ရှိပါတယ်။ တစ်ရံရောအခါကပေါ့။ ကမ္ဘာဦးက ဘုရားသခင်က ကမ္ဘာမြေပေါ်မှာ ဘူးစေ့ တစ်စေ့ စိုက်ခဲ့ပါသတဲ့။ ထိုဘူးစေ့မှ ဘူးပင်ပေါက်ကာ အရှည်ငါးလံ၊ အနံ့ သုံးလံရှိတဲ့ ဘူးသီးကြီး သီးလာခဲ့ပါသတဲ့။ ဘူးသီးထဲမှာ ယောက်ျား တစ်ဦးနဲ့ မိန်းမတစ်ဦး သန္ဓေ တည်လာခဲ့သတဲ့။ ဘုရားသခင်က ကြွက်တစ်ကောင်နဲ့ စာကလေးငှက် တစ်ကောင်ကို ဘူးသီးကို ဖောက်ခိုင်းသတဲ့။ စာကလေးရဲ့နှုတ်သီးနဲ့ ကြွက်ရဲ့သွားတို့ဟာ ဘူးသီးကို ဖောက်လို့ တိုသွားခဲ့ရပါသတဲ့ကွယ်။

ဘူးသီးထဲက ယောက်ျားလေးနဲ့ မိန်းမလေး ထွက်လာခဲ့သတဲ့။ သူတို့နှစ်ဦးဟာ ဘူးသီးအတွင်းက ထွက်လာတဲ့အခါ ကျားနဲ့ မလိင်ကွဲပြားမှုကို တွေ့ရသလိုပဲ ရှက်စိတ်ကြောင့် တခြားစီ ခွဲအိပ်ခဲ့ကြသတဲ့။ ဘုရားသခင်က အတူအိပ်ခိုင်းမှ အိပ်ကြလို့ အကြင်လင်မယားအဖြစ် ရောက်ခဲ့ကြသတဲ့။ ထိုအချိန်က ယောက်ျား မိန်းမဆိုလို့ သူတို့နှစ်ယောက်သာရှိလို့ လူသား

မျိုးနွယ် တိုးပွားမြဲတည်စေဖို့ မောင်နှမချင်း ပေးစားခဲ့ရတာပေါ့။ သူတို့ နှစ်ယောက်မှ ပေါက်ဖွားလာခဲ့ကြတဲ့ အဆက်အနွယ်များမှာ လားဟူလူမျိုးစု ရယ်လို့ ဖြစ်လာခဲ့ပါသတဲ့ကွယ်။

ကြွက်နဲ့ စာကလေးငှက်တို့ဟာ ဘူးသီးကြီးကို ဖောက်ပေးခဲ့တဲ့ ကျေးဇူးရှိခဲ့လို့ လားဟူတို့ ဖိုက်ပျိုးထားတဲ့ ကောက်ပဲသီးနှံများကို အခန့်သား စားသောက်နေခဲ့ကြပါသတဲ့။ လားဟူတို့က ကြွက်နဲ့စာကလေးတို့ကို မောင်း ထုတ်ခြင်း မပြုကြဘဲ ဝေမျှစားသောက်ခွင့်ပြုထားခဲ့ပါတယ်။ ဘူးသီးထဲက ထွက်လာခဲ့ကြတယ်လို့ ယုံကြည်လာခဲ့ကြတဲ့ လားဟူတို့ဟာ မင်္ဂလာပွဲများကို နေ့ခင်းအချိန်ပြုလုပ်လေ့မရှိ။ ဂျက်ရွံ့စိတ်ကြီးကာ ည ၁၀ နာရီ၊ ၁၁ နာရီ ခန့် အချိန်မှသာ မင်္ဂလာပွဲပြုလုပ်ကျင်းပလေ့ရှိကြပါတယ်။

စိတ်ကောင်းရှိသော ကျွဲ

(လားဟူ ရိုးရာပုံပြင်)

ရှေးအခါက ဇနီးမောင်နှံတစ်စုံဟာ ကျားကလေးတစ်ကောင်ကို တွေ့လို့ အိမ်မှာမွေးထားရာ ကျားက ယဉ်ပါးနေခဲ့သတဲ့။ ထိုအခါက ကျားတို့ဟာ အစင်းအကျားမရှိဘဲ တစ်ကိုယ်လုံး အဖြူရောင်အမွှေးသာဖြစ်ပါသတဲ့။ ဇနီးမောင်နှံက တဲအိမ်ဆောက်ဖို့ သက်ကယ်သွားရိတ်တဲ့အခါ ကျားကလေးက သက်ကယ်စည်းများကို သူ့ကျောပေါ်တင်ပြီး သယ်ဆောင်ပေးသတဲ့။ တစ်နေ့သောအခါ ကျားရဲ့ကျောပေါ်က သက်ကယ်ကိုမီးစွဲလောင်ရာ ကျားကလေးက မီးပူလို့ ပြေးမိပြေးရာပြေးပါသတဲ့။

ကျားက နွားကိုတွေ့လို့ မီးငြိမ်းရန် အကြံဉာဏ်တောင်းရာ စိတ်ကောင်း မရှိတဲ့ နွားက တောင်ပေါ်တက်ပြေးလို့ပြောလိုက်သတဲ့။ ကျားက တောင်ပေါ်တက်ပြေးတော့ လေပင့်ပြီး မီးက ပိုမို တောက်လောင်လာခဲ့တာပေါ့။

ကျားက စိတ်ကောင်းရှိတဲ့ ကျွဲကို မီးငြိမ်းဖို့ အကြံပေးစမ်းပါဦးဗျာလို့ မေးတော့ ကျွဲက တောင်အောက်ကရေကန်ထဲ ဆင်းပြေးလို့ ပြောလိုက်သတဲ့။ ကျွဲရဲ့စကားကို နားထောင်ပြီး ကျားက ရေကန်ထဲဆင်းပြေးခဲ့လို့ မီးလောင်ပြီး အသက်သေရမယ့်ဘေးက ချမ်းသာရာရခဲ့ပါသတဲ့ကွယ်။

ကျားကိုယ်ပေါ်က မီးတောက်က ကျွဲလည်ပင်းကို ဟပ်မိလို့ ကျွဲ
 လည်ပင်းဟာ ဖြူနေပြီး ကျားဟာ မီးလောင်ဒဏ်ရာကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံး
 ကွက်ကျားဖြစ်သွားခဲ့ပါသတဲ့။ နွားဟာ မကောင်းကြံစည်သူဖြစ်လို့ ကျားက
 နွားကိုတွေ့ရင် ကိုက်သတ်စားသတဲ့။ ကျွဲကတော့ ကျားရဲ့အသက်သခင်
 ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်ခဲ့လို့ ကျားက ကျွဲကို မကိုက်ပါ။ ကျွဲကို ကျားကိုက်ရိုးထုံးစံ
 မရှိပါ။ အကယ်၍ ကျားက ကျွဲကိုကိုက်ခဲ့သော် ထိုကျွဲကိုပိုင်ဆိုင်တဲ့ရွာမှာ
 အမှားအယွင်းတစ်ခုခု မကောင်းမှုတစ်ခုခု ရှိနေလို့ပဲတဲ့။ လားဟူလူမျိုး
 တို့ရဲ့ ယုံကြည်မှု ဖြစ်ပါတယ်ကွယ်။

သားတို့ သမီးတို့ရေ။ ဒီပုံပြင်လေးကိုဖတ်ပြီး ဒုက္ခရောက်နေသူကို
 ရေနစ်သူ ဝါးကူထိုးသလို ပိုလို့ ဒုက္ခရောက်အောင် မလုပ်မိပါစေနဲ့။ စိတ်
 ကောင်းရှိတဲ့ ကျွဲလို မိမိအနစ်နာခံပြီး ဒုက္ခရောက်နေသူကို ကူညီပါကွယ်။

အဘိုး ပူးမော်တော်နှင့် ကရင်ဖားစည်
(ကရင်ပုံပြင်)

သားတို့ သမီးတို့ရေ။

ကရင်လူမျိုးတို့ဟာ အခြားသော ပြည်ထောင်စုဖွား တိုင်းရင်းသားများ ကဲ့သို့ မွန်ဂိုလွိုင်မျိုးနွယ် 'တိဗက်မြန်မာ အုပ်စုဝင်' အနွယ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကို ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်မှာ စာရေးဆရာ သူတေသီ ဒေါက်တာမေဆန် ရေးသားခဲ့တဲ့ 'မြန်မာ' (Myanma) စာအုပ်တွင် အကိုးအကား၊ အထောက်အထားပြလျက် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

ကရင်ပြည်နယ်ရဲ့ အထင်ကရမြို့ကြီးများကတော့ ဖာပွန်၊ သံတောင်၊ ဘားအံ၊ ကြာအင်း၊ ကော့ကရိတ်၊ မြဝတီတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ပွဲသဘင်က 'အော်ပွဲ'၊ ခေါ် 'ဩပွဲ' ဖြစ်ပြီး အပျို လူပျိုတို့ တေးကဗျာအစွမ်းပြိုင်၊ လူပျိုတို့ ကာယဗလပြိုင်တဲ့ပွဲ ဖြစ်ပါသတဲ့။ ယခု ကရင်ရိုးရာပုံပြင်များထဲက သွေးချင်းညီနောင် တရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ ကရင်ဖားစည် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ (ပုံပြင်)ကို ပြောပြပါမယ်။

တစ်ခါတုန်းက 'ပူးမော်တော်' ဆိုသူ ကရင်အဘိုးကြီးမှာ သား၁မီး ခုနစ်ယောက်ရှိသတဲ့။ သူတို့မိသားစုဟာ 'သော့သိ' တောင်အနီးရှိ တောင်စောင်းမှာ တောင်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် စားသောက်ကြပါသတဲ့။ ပူးမော်တော်

ရဲ့ တောင်ယာခင်းတွင် တောဝက်တိရစ္ဆာန်များ မကြာခဏ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးပစ်လို့ ဖူးမော်တော်မိသားစုတို့ 'သော့သီ' တောင်မှ ထွက်ခွာပြီး တောင်ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကာ တောင်ယာလုပ်ကိုင် စားသောက်ကြသတဲ့။

အဲဒီလို ပြောင်းရွှေ့ရာအရပ်မှာလည်း နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မျောက်များက တောင်ယာဆီးနှံများကို ဝင်ရောက်စားသောက် ဖျက်ဆီးပစ်ကြပြန်သတဲ့။ တောတွင်းရှိ ဖူးမော်တော်ရဲ့ စပါးကျိထဲမှ စပါးများကိုလည်း မျောက်များက ဖျက်ဆီးပစ်ကြပြန်ပါတယ်။

တစ်နေ့မှာ အဘိုးဖူးမော်တော်ဟာ တောင်ယာရှိ စပါးကျိထဲမှစပါးများကို သွားရောက်ကြည့်ရှုရာ စပါးများလျော့နည်းနေပြီး စပါးပုံထဲမှာ လူခြေရာများကို တွေ့ရသတဲ့။ ဖူးမော်တော်က အကြံဉာဏ်တစ်ခုရပြီး ပိုးကောင်ဖြူလေးတစ်ကောင်ယူကာ နှစ်ပိုင်းစိတ်ဖြတ်ပြီး မိမိနာခေါင်းပေါက်အတွင်း တစ်ပိုင်းစိ ထိုးသွင်းလိုက်တယ်။ သူက သေဟန်ဆောင်ပြီး စပါးကျိထဲမှာ လဲလျောင်းကာ အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်နေခဲ့သတဲ့။ နေထန်းတစ်ဖျားခန့် ရောက်တဲ့အခါ ခြေနှစ်ချောင်းဖြင့် လမ်းလျှောက်တဲ့ မျောက်ကြီးများ ရောက်ရှိလာကာ ဖူးမော်တော်ကို တွေ့သွားပါသတဲ့။ ဖူးမော်တော်ရဲ့ နာခေါင်းတွင်းမှာ ပိုးကောင်ကလေးများကိုလည်း တွေ့မြင်ကြတာပေါ့။

'အဘိုးကြီး ပိုးကိုက်လို့သေပြီ' အထင်နဲ့ မိမိတို့နေရာ ကျောက်စုဆီသို့ သယ်ဆောင်ကာ မီးသင်္ဂြိုဟ်ဖို့ ပြင်ဆင်ကြသတဲ့။ မျောက်များက ဖားစည်ငယ်များနှင့် ဖားစည်ဖြူကြီးကိုပါ ယူလာကြပြီး ဖူးမော်တော်ရဲ့ ရုပ်အလောင်းကိုတင်ကာ ကဗျာ လင်္ကာ တေးသီချင်းများ သီဆိုခိုကြွေးကြသတဲ့။ ညအချိန်ရောက်သောအခါ မျောက်ပျိုမများက သီချင်းဆိုရင်းမိမိတို့ရဲ့ ရုပ်ရည်လှပပုံနဲ့ အမြီးရှည်ပုံကို လင်္ကာစပ်ဆို၊ ဝံကြွားပြိုင်ဆိုခိုကြရာ သေဟန်ဆောင်နေတဲ့ အဘိုး ဖူးမော်တော်ဟာ ဟန်မဆောင်နိုင်တော့ဘဲ အသံထွက်ကာ ရယ်လိုက်

ပိလေတော့ အနီးနားရှိ မျောက်များ ကြောက်လန့်ကြပြီး ထွက်ပြေးကုန်ကြ
တာပေါ့။

ဒီအခါ ပူးမော်တော်ဟာ မျောက်တို့ရဲ့ခေါင်းဆောင်ကိုခေါ်ပြီး ရှေးထုံး
စဉ်လာအတိုင်း သေသူအနီး၌ မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားတဲ့ အရာအားလုံးနှင့်
ဖားစည်လေးလုံးပါ သေသူပူးမော်တော်၏ နောက်ပါပစ္စည်းများဖြစ်ရမည်လို့
ပြောပါသတဲ့။ မျောက်ခေါင်းဆောင်ဟာ ရှေးထုံးစဉ်လာကို မလွန်ဆန်ဝံ့
တာကြောင့် ဖားစည်အားလုံးနှင့် အခြားပစ္စည်းများကို ပူးမော်တော်အား
ပေးအပ်လိုက်ရပါသတဲ့။

အဲဒီအချိန်ကစလို့ ပူးမော်တော်အမည်ရှိ ကရင်အဘိုးကြီးဟာ
မျောက်တို့ထံမှ အဖိုးထိုက်တန်လှတဲ့ ဖားစည်များရရှိခဲ့ပြီး ကရင်လူမျိုး
တိုင်းရင်းသားများဟာ သားစဉ်မြေးဆက်တိုင်း ဖားစည်ကို ဘိုးဘွားတို့၏
အမွေခံပစ္စည်းအဖြစ် မြတ်နိုးစွာ ထိန်းသိမ်းလာခဲ့ကြပါသတဲ့ကွယ်။

ဒီပုံပြင်ထဲမှာ ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ ရှေးခေတ်က ရိုးရာခေလေ့အချို့ကို
တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ ရှေးခေတ်သင်္ဂြိုဟ်ပုံ ခေလေ့ စသည်သိရတယ်။
လူတို့ရဲ့ စိတ်ကူးအကြံဉာဏ်သုံးတတ်ပုံကိုလည်း တွေ့ရမှာပေါ့ကွယ်။
ရည်ညွှန်း။ ။တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှု ရိုးရာခေလေ့ထုံးစံများ (ကရင်) စာအုပ် (၁၉၆၇

၃၃၆ ပုံနှိပ်)

ကူထိုးဘိုး ခေါ် တံခွန်တိုင်ပွဲဖြစ်ဖော်လာပုံ
(ကယားပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

ကယားပြည်နယ်ဟာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၈ ၃၀' နှင့် ၂၀' အကြား၊ အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၇' နှင့် ၉၇' ၅၅' အကြား မှာ တည်ရှိပါတယ်။ ယခင်က ထိုပြည်နယ်ကို ကရင်နီပြည်နယ်လို့ ခေါ်ခဲ့ ပြီး ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ကယားပြည်နယ်လို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ကယားပြည်နယ်ရဲ့ထင်ရှားတဲ့ မြို့တွေက လွိုင်ကော်၊ ဒီမော့ဆို၊ ဖရူးဆိုမှ ဖားဆောင်း၊ မယ်ဆီနန်၊ ရှားတောဆိုတဲ့ မြို့နယ်ရုံးစိုက်မြို့ ၆ မြို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးခေတ် မြန်မာ ဇာတ်သဘင်တွေမှာကပြတဲ့ ဒွေးမယ်နော်မင်းသမီးကလေး သစ္စာပြုခဲ့တဲ့ ရေကန်ကို 'ဒွေးမယ်နော် သစ္စာကန်' လို့ ယခုတိုင်ရှိပါသတဲ့။ ကယားလူမျိုး တို့က သူတို့လူမျိုးဟာ ကိန္နရီ၊ ကိန္နရာများက ဆင်းသက်လာခဲ့ကြတယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြပါသတဲ့။ ကယားလူမျိုးတို့ဟာ ရှေးယခင်က အာရှတိုက် အလယ်ပိုင်း မွန်ဂိုကုန်းမြင့်က ဆင်းသက်လာခဲ့တဲ့ မွန်ဂိုလျှိုင်မျိုးနွယ်ဖြစ်ပါ တယ်။

ယခု သားတို့ သမီးတို့ကို ကယားရိုးရာပုံပြင်တွေထဲက ထင်ရှားတဲ့ ပုံပြင်ဖြစ်တဲ့ 'ကူထိုးဘိုး'ခေါ် 'တံခွန်တိုင်ပွဲ' ဖြစ်ပေါ်လာပုံ (ပုံပြင်)ကို ပြောပြချင်ပါတယ်။

ရှေးအခါက ငွေတောင်ပြည်သူ ကယားလူမျိုးတို့ရဲ့ဘိုးဘွားစဉ်ဆက် များဟာ မိုးထိလုနီးပါးအလွန်မြင့်မားတဲ့အခြားကမ္ဘာရဲ့ တောင်ထိပ်တစ်ခုမှာ နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ကွယ်လွန်သူ အကြီးအကဲများနဲ့ မိဘများ ကိုရည်စူးကာ တိုင်အမျိုးမျိုးစိုက်၍ ပူဇော်ပသပွဲများ ကျင်းပခဲ့ကြပါသတဲ့။

ဒီလို ပူဇော်ပသပွဲ ကျင်းပတဲ့အခါ စိုက်ထူဖို့ တိုင်များအတွက် 'ဖိုဟဲ့'ခေါ် အပင်ကို ရွေးချယ်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသတဲ့။ ပထမ အမတိုင်ကို စိုက်ထူ ကြတယ်။ 'တိုမော်'ခေါ် အပင်ကို ခုတ်ဖြတ်ကာ အဖိုတိုင်ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ နောင်အခါ ကယားဘာသာစကားဖြင့် 'ကူထိုးဘိုး' (တံခွန်တိုင်)လို့ အမည် တွင်ခဲ့ပါသတဲ့။

အလွန်မြင့်မားတဲ့ အခြားကမ္ဘာတောင်ထိပ်မှာနေထိုင်ခဲ့ကြတဲ့ ဘိုးဘွား များဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာတဲ့အခါ ကမ္ဘာမြေအရပ်ရပ်သို့ ဆင်းသက်လာခဲ့ ကြတယ်။ မိမိတို့နေထိုင်ရန် ရွေးချယ်တဲ့အခါ နေရာသစ်မှာ ကျောက်တံခါး ကြီး ပိတ်နေလို့ အလွန်ခဲယဉ်းစွာ နည်းမျိုးစုံနဲ့ ထွင်းဖောက်ကြရာ နောက်ဆုံး မှာ အောင်မြင်ခဲ့ပြီး လူများနဲ့ တိရစ္ဆာန်များဟာ ထိုင်ဝင်ပေါက်မှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်ကာ အင်းကြီးတစ်အင်းကို ဖြတ်ကျော်ကြပြန်ပါသတဲ့။ အင်းကြီး ရဲ့ တစ်ဘက်ကမ်းမှာ အခြေစိုက် နေထိုင်လာခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ဟာ မိမိတို့ နေရာဟောင်းမှာ နေထိုင်ခဲ့စဉ်က ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကူထိုးဘိုးခေါ် တံခွန်တိုင်ပွဲကို သတိရကာ ထိုပွဲမျိုး ကျင်းပကခုန် မြူးပျော်ရန် တံခွန်တိုင် များကို စိုက်ထူခဲ့ကြပါသတဲ့။

ပထမတွင် တံခွန်တိုင်အတွက် သစ်ရာ၊ အင်ကြင်းပင်များကို သုံးခဲ့ကြ ပြီး အဆီထွက်၍ ပေကျံသဖြင့် နောင်အခါ ကျွန်းသစ်တံခွန်တိုင်များကို သုံးခဲ့

ကြပါတယ်။ ရှေးအခါက ညအခါ တံခွန်တိုင်များ ဖိုက်ထူကြရာ တံခွန်တိုင်များ မကြာခဏလဲကျကုန်သတဲ့။ ဒါနဲ့ နတ်မင်းကြီးထံမေးမြန်းကာ တံခွန်တိုင်များကို နေ့အခါဖိုက်ထူကြပြီး ညမှာ တောကောင်လိုက်ကြတယ်။ တံခွန်တိုင်ဖိုက်ထူတဲ့အခါ တံခွန်တိုင်ကို တောထဲက ခုတ်ယူရတာကြောင့် 'ကောနတ်' ခေါ် တောစောင့်နတ်အား ပူဇော်ပသပွဲ လုပ်လေ့ရှိခဲ့ကြပါတယ်။ အဖိုတိုင်များ ဖိုက်ထူပြီးတဲ့အခါ ကယားလူမျိုးများဟာ ကောင်းကင်ဘုံရှိ ကွယ်လွန်သူ ဘိုးဘွားများအား ရည်စူးကာ ပူဇော်ပသ ပျော်ပါးကုန်ကြပါတယ်။

ကယားလူမျိုးများမှာ ကူထိုးဘိုးခေါ် တံခွန်တိုင်ပွဲ စတင်ကျင်းပစဉ်က ဝုံ၊ နဲ၊ လင်းကွင်း၊ ပလွေ စတဲ့ တူရိယာပစ္စည်းများ မရှိသေးပါ။ လင်းကွင်းအစား လက်ဝါးချင်းတီးခတ်ရတယ်။ ဗုံအဖြစ် ရင်ပတ်ကို လက်ဝါးဖြင့် တီးခတ်ရတယ်။ မောင်းအဖြစ် ပါးစပ်ကိုသုံးကာ 'ဒု ဟု ဟု ဟု' လို့ ဟစ်ကြွေးရတယ်။ နောင်အခါ ရှဉ့်ရဲ့ အသံကိုတူကာ မါးစပ်ဖြင့်မှုတ်ရတဲ့ ပလွေကို ထိထွင်ကြတယ်။ လိပ်ပြာတောင်ပံခတ်သံကိုတူပြီး လင်းကွင်းကို တီထွင်ကြတယ်။ လက်ခုပ်တီးသံကိုတူကာ ဝါးလက်ခုပ်တီထွင်ကြတယ်။ ကျောက်ခေါင်းမှ ဟိန်းသံကို တူပပြီး ဗုံကို တီထွင်ခဲ့ကြတယ်။

တံခွန်တိုင်ပွဲတွင် တူရိယာ တီးမှုတ်သူများက တီးမှုတ်ကြပြီး လူအများက စည်းချက် ဆိုင်းချက်အလိုက်ယိမ်းကာ ခြေကိုကွေးလျက် ရှေ့တိုး နောက်ငင် ကခုန်သည့်အခါ မိုးဘုံလာပြီး မိုးတဖွဲပွဲကျလာပါသတဲ့။ ထိုအချိန်မှစပြီး ယခုတိုင် ရာသီလိုက်၊ ဒေသလိုက် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တံခွန်တိုင်ပွဲ သို့မဟုတ် မိုးခေါ်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ကြပါသတဲ့။ ဒီပွဲကို နွေရာသီ သင်္ကြန်ပြီးကာမှ ကျင်းပလေ့ရှိပြီး ကောက်ပဲသီးနှံများ ပွင့်ပြီးစေရန် ရည်ရွယ်ကျင်းပတဲ့ စိုးရာပွဲ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ဒီပွဲပြင်ထဲက မိုးထိနီးပါး မြင့်မားလှတဲ့ အခြားကမ္ဘာတောင်ထိပ်ဆိုတာ ရှေးအခါက မူလနေထိုင်ခဲ့တဲ့ အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်းရှိ မွန်ဂိုလျန်မြင့်

ကို ရည်ညွှန်းလိုဟန်ရှိပါတယ်။ ဒီပုံပြင်ထဲက နယ်သစ်ရှာခရီးလမ်းမှာ ကျောက်တံခါးကြီးကို ခက်ခဲစွာထွင်းဖောက်ခဲ့ပုံ၊ အင်းရေပြင်ကျယ်ကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပုံ အတိတ်ခေတ်ဇာတ်လမ်းများက ရုပ်ရှင်ရိုက်ပြဖို့ပင် ကောင်း လှပြီး ချင်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ နာဂ၊ မြန်မာစတဲ့ မွန်ဂိုလို့က်မျိုးနွယ်၊ တိဗက်၊ မြန်မာ စကားအုပ်စုဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့ရဲ့ ယနေ့မြင်တွေ့ရတဲ့ မလျှော့သော သတ္တိ၊ ဇွဲမာန်ကို ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စေပါတယ် သားတို့ သမီး တို့ရေ။

ရည်ညွှန်း။ ။တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှု ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများ (ကယား) စာအုပ် (၁၉၆၇ ခုနှစ် ပုံနှိပ်)

သနားစရာ ရွှေကျီးပို့ငှက်
(ထားဝယ်ပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

တစ်ခါတုန်းက ကျီးကန်းတစ်ကောင်နဲ့ ငှက်တစ်ကောင်မိတ်ဆွေ
ဖြစ်ခဲ့ကြသတဲ့။ ကျီးကန်းက ငှက်မိတ်ဆွေအား 'အသင်ငှက်၊ သင့်အား
ငါ သနားမိတယ်၊ သင့်နေရာက အစာရေစာရှားပါးပြီး၊ စားရေးသောက်ရေး
ပင်ပန်းဆင်းရဲလှတယ်၊ ငါနေတဲ့နေရာက ရာသီမိုးလေ ကောင်းမွန်ပြီး
စားသောက်စရာ ပေါများလှတယ်၊ အစာအတွက် စိတ်ပူပန်စရာမရှိပါ'လို့
အခါခါပြောကာ သူ့နေရာ သူ့အရပ်သို့လိုက်ခဲ့ဖို့ အမြဲဖိတ်ခေါ်နေခဲ့သတဲ့။
အစပထမတော့ ကျီးကန်းရဲ့ စကားကို ထိုငှက်က မယုံကြည်ပါ။ အခါခါ
ပြောလာတော့ ယုံကြည်မိပါသတဲ့။ ကျီးကန်းရဲ့ ဖိတ်ခေါ်မှုကို လက်ခံလိုက်မိ
တာပေါ့။

ကျီးကန်းက ထိုငှက်ကို တောအလီလီ၊ မြစ်ချောင်း အတန်တန်
ဖြတ်ကျော်ပျံသန်းကာ ခေါ်ဆောင်သွားသတဲ့။ ကျီးကန်းက ထိုငှက်ကို
'ငါတို့ တိုင်းပြည်ဒေသ နီးပါပြီ၊ ရောက်လှပါပြီ'လို့ ပြောဆိုကာ စေးလံတဲ့
အရပ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့တယ်။ ကျီးကန်းတိုင်းပြည်ရောက်သော် ကျီးကန်း

က ထိုငှက်အား 'မိတ်ဆွေ၊ သင်မောပန်းနေပြီ၊ ကျွန်ုပ် အစာရှာပြီး ပြန်လာ
 ခဲ့ပါမယ်၊ သစ်ကိုင်းပေါ်မှာ အနားယူ အပန်းဖြေရင်း ကျွန်ုပ် အပြန်ကို
 စောင့်မျှော်နေပါနော်' လို့ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ယုံကြည်အောင်ပြောဆိုကာ
 အဝေးဆီသို့ ပျံသွားပါသတဲ့။ ကျီးကန်းဟာ ထိုငှက်ရှိရာ သစ်ပင်ဆီသို့
 ဘယ်သောအခါမျှ ပြန်မလာတော့ဘူးတဲ့။

ကျီးကန်းရဲ့စကားကို ယုံစားမိတဲ့ ငှက်ဟာ ကျီးကန်းပြန်အလာကို
 နေ့စဉ်ရက်ဆက် မျှော်စောင့်ရင်း အချိန်ကြာလာတော့ စိတ်အားငယ်လာပါ
 သတဲ့။ ဒါနဲ့ ကျီးကန်းအမြန်ပြန်လာပြီး သူ့အား မူရင်း ဇာတိနေရပ်သို့
 ပြန်ပို့ပေးရန်အတွက် 'ရွှေကျီး ပို့ ပို့၊ ရွှေကျီး ပို့ ပို့' လို့ တကြော်ကြော်
 အော်မြည်နေရှာပါတဲ့ကွယ်။ သနားစဖွယ် 'ရွှေကျီး ပို့ ပို့၊ ရွှေကျီး ပို့ ပို့' လို့
 တစာစာ အော်မြည်နေတဲ့ငှက်ကို ထားဝယ်ဒေသခံများက 'ရွှေကျီးပို့ငှက်'
 လို့ နာမည်မှည့်ခေါ်ထားကြပါတယ်။ ရွှေကျီးပို့ငှက်ရဲ့ မြန်မာအခေါ်ကတော့
 'ပိန်ညှင်းငှက်' ခေါ် မိုးခေါ်ငှက် ဖြစ်ပါသတဲ့ကွယ်။

ထားဝယ်ရိုးရာ ရွှေကျီးပို့ငှက် ပုံပြင်ကို ဖတ်ပြီး ကိုယ့်ပိုင်နက်
 တိုင်းပြည်ဒေသကို ကျော်လွန်ကာ ကျီးကန်းလို စေတနာမမှန်၊ စိတ်ရင်း
 မမှန်သူ၊ အခြားသူစိမ်းတို့က အခါခါသွေးဆောင်ဖြားယောင်းခေါ်ဆောင်ရာ
 ဒုက္ခပင်လယ်ဝေစေနိုင်တဲ့ တိုင်းတစ်ပါးမျိုးဆီသို့ ယောင်မှားကာ လိုက်မသွား
 လေနဲ့နော်။ စိတ်အကြံမှားလို့ လိုက်သွားမိပါရင် မိဘဇာတိရပ်ဌာနကို
 လွမ်း၍ စိတ်အားငယ်ကာ 'ရွှေကျီး ပို့ ပို့၊ ရွှေကျီး ပို့ ပို့' လို့ တစာစာမြည်ကြွေး
 တမ်းတနေရဦးမယ်နော်။

မိုးပေါ်မှာပျံတဲ့ လှေသမ္ဗန်
(နောင်ကြီးသာပုံပြင် - ထားဝယ်ပုံပြင်)

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ၉၀ နီးပါးလောက်က ထားဝယ်ဒေသ၊ ပန်းဒလဲကျေးရွာမှာ ကွယ်လွန်ခဲ့တဲ့ အဘိုးနောင်ကြီးသာဟာ နီးဖျာရင်း၊ ခမောက်ချုပ်ရင်း၊ တောင်ပလုံးရက်လုပ်ရင်း၊ ပုံနားထောင်ချင်လို့ သူ့အနားမှာ ဝိုင်းနေတဲ့ ကလေးတွေကို တစ်နေ့တစ်မျိုး မရိုးရအောင် ကလေးတွေပြောတဲ့စကားကို အစကောက်ပြီး 'ငါ့မြေးဟာက ဘာဟုတ်သေးသလဲ၊ အဘိုးရဲ့ဇာတ်ကြောင်း က ဒီလိုကွယ့်ဟု ထူးထူးဆန်းဆန်း ကြံဖန်လုပ်ဇာတ်ခင်းတဲ့ လက်တန်းပုံပြင် များကို ပြောပြတတ်ပါတယ်။ ပန်းဒလဲကျေးရွာက အဘိုးနောင်ကြီးသာရဲ့ ပုံပြင်များဟာ ထားဝယ်ဒေသမှာ 'နောင်ကြီးသာပုံပြင်များ' ရယ်လို့ ယနေ့တိုင် သက်ကြီးစကား သက်ငယ်ကြား ပြောဆိုကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်။ နောင်ကြီးသာ ပုံပြင်များထဲက ထူးဆန်းတဲ့ ပုံပြင်တစ်ပုဒ်ကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ ထားဝယ် ဓလေ့အတိုင်း ပုံပြောရင် 'အော' လိုက်လို့ (ဟုတ်ကဲ့ လိုက်လို့) နားထောင် ကြနော်။

တစ်ခါတုန်းကပေါ့။ သားအဖနှစ်ယောက်ဟာ ထားဝယ်မြစ်ရဲ့ အောက်ဘက်ရှိ ရွာတစ်ရွာသို့ လှေသမ္ဗန်တစ်စင်းနဲ့ စုန်ဆင်းခဲ့ကြသတဲ့။

အဖေလုပ်သူက ထိုရွာသို့သွားနေစဉ် သားဖြစ်သူက လှေသမ္ဗန်ကို စောင့်နေခဲ့ရသတဲ့။ သားဖြစ်သူက တိုက်ကြက်ဝါသနာပါတော့ တိုက်ကြက်တစ်ကောင် ပါလာခဲ့တယ်။ မလှမ်းမကမ်းတောစပ်က တောကြက်တွန်သံတွေ ကြားရတော့ သားဖြစ်သူက မနေနိုင်။ သူ့ကြက်ကို ယူသွားပြီး သူ့တိုက်ကြက်နဲ့ တောကြက်ဖများ သွားတည်ပါသတဲ့။ တောကြက်ဖတွေက အလွန်ပေါ့ဆိပဲ။ တောကြက်ဖတစ်ကောင်ရလိုက် လှေသမ္ဗန်ဆီသွားပြီး ချည်ထားလိုက်၊ အခါခါဆိုတော့ လှေနံနစ်ဘက်စလုံးမှာ ချည်ထားတဲ့ တောကြက်ဖ အကောင် ၄၀ လောက်ရသတဲ့။ သားဖြစ်သူက သူ့အဖေကို ထိုင်စောင့်နေတာပေါ့။

သူ့အဖေ ရွာကပြန်လာတော့ လှေကြီးကိုဖြတ်ပြီး လှေထဲ ခုန်ဆင်းလိုက်တဲ့အခါ တောကြက်ဖတွေလန်ပြီး ပျံပါလေရော။ ရှေ့သမ္ဗန်က ရှေ့နဲ့မထိ၊ တောကြက်ဖများဆွဲရာပါသွားသတဲ့။ အဖေက ပဲ့တက်မကို ကိုင်ထိန်းပေး၊ သူ့သားက တောကြက်ဖတွေ ပျံမြဲဆက်ပျံအောင် ချောက်လှန့်ပေးနေရသတဲ့။ နောက်ဆုံးမှာ သူတို့အိမ်သို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လာပါတော့တယ်။ လှေသမ္ဗန်ကိုတော့ လှည်းနဲ့သယ်ပြီး မြစ်ဆိပ်သွားထားရသတဲ့။ ဒီလှေသမ္ဗန်ပုံပြင်လေးကို အဘိုးနောင်ကြီးသာက မပြုံးမရယ်၊ ခပ်တည်တည်နဲ့ ပြောခဲ့ပါသတဲ့ကွယ်။

သားတို့ သမီးတို့ ပျင်းတဲ့အခါ ဝိုင်းပွဲပြီး တစ်ယောက်တစ်လှည့် အထူးအဆန်းပုံပြင်ပြိုင်တမ်း၊ လုပ်ဇာတ် ပုံပြင်လေးတွေ ကြဖန်တီထွင် ပြောဆိုတတ်အောင် နမူနာယူနိုင်ဖို့ အဘိုးနောင်ကြီးသာပုံပြင်ကို ပြောပြလိုက်ပါပြီ။ 'အော' (ဟုတ်ကဲ့) လိုက်ဆိုဖို့ မေ့မနေနဲ့နော်။

စလောင်းဖုံးတီးတဲ့ ကျားဆရာ
(ထားဝယ်ပုံပြင်)

တစ်ခါတုန်းက ထားဝယ်ဒေသ တောရွာကလေးတစ်ရွာအနီးမှာ အလွန်
ဆိုးသွမ်းတဲ့ ကျားဆိုးတစ်ကောင်ရှိခဲ့သတဲ့။ နေ့မရှောင် ညမရှောင် အဲဒီ
ကျားက ရွာထဲဝင်ပြီး ကျွဲ၊ နွားများကို ဆွဲယူသွားတတ်သတဲ့။ တောထဲသို့
အဖော်မပါ တစ်ယောက်တည်း ထင်းခွေ ထင်းရှာသွားတဲ့လူကို တွေ့ရင်
ကိုက်ချီ သွားတတ်သတဲ့။

တစ်နေ့မှာ အဲဒီရွာသို့ ဧည့်သည်ဆေးဆရာတစ်ယောက် ရောက်လာ
ပြီး အိမ်တစ်အိမ်ဝင်ကာ 'ဗျို၊ အိမ်ရှင်တို့၊ ကျွန်ုပ်ကို ဓေတ္တနားခွင့်ပြုပါခင်ဗျား'
လို့ ပြောတော့ အိမ်ရှင်က တံခါးဖွင့်ပေးပြီး နားခွင့်ပေးပါသတဲ့။ ရွာခလေး
ရပ်ခလေးအတိုင်း အိမ်ရှင်က ဧည့်သည်ဆေးဆရာကို ကွမ်း၊ ဆေး၊ လက်ဖက်၊
ရေမွှေးတို့နဲ့ ဧည့်ခံရင်း စကားလက်ဆုံ ပြောမကုန်ဖြစ်ကာ ပိုမိုရင်းနှီးလာကြ
ပါသတဲ့။ ဧည့်သည်ဆေးဆရာက 'အိမ်ရှင် မိတ်ဆွေကြီးခင်ဗျား၊ ခရီးသွားရင်း
တည်းခိုစရာ အခက်တွေ့လို့ ကျွန်ုပ်ကို ဒီအိမ်မှာ ဓေတ္တညအိပ်တည်းခိုခွင့်'
ပြုပါ'လို့ တောင်းပန်ပြောဆိုတာပေါ့။ ဒီအခါ အိမ်ရှင်က 'ဒီရွာမှာ ကျားဆိုး
တစ်ကောင် သောင်းကျန်းနေပါတယ်၊ တည်းခိုခွင့်ပြုချင်ပေမယ့် ကျားရန်ကို
ကြောက်လှတာကြောင့် သည်းခံပါ'လို့ ပြန်ပြောသတဲ့။

ဧည့်သည်ဆေးဆရာက ကျားဆိုးရဲ့ ဓလေ့စရိုက်ကို စုံစမ်းပေးမြန်းတဲ့ အခါ အိမ်ရှင်က 'ကျားဆိုးအကြောင်းတော့ မပြောချင်တော့ပါဘူး ခင်ဗျား၊ သိပ်ဆိုးတဲ့ ကျားပါပဲ။ သတိမေ့လို့ ဓလောင်းပုံးနှစ်ချပ် ထိမိ၊ တီးခတ်မိရင် ကျားဆိုး ရောက်လာပါတော့တယ်' လို့ ရှင်းပြသတဲ့။ ဧည့်သည်ဆေးဆရာက 'ဒီလိုဆိုရင် ဒီကျားကို ကျွန်ုပ်ရအောင် နှိမ်နင်းမောင်းနှင် ပေးပါမယ်။ ကျွန်ုပ်အား ဓလောင်းပုံးနှစ်ချပ်နဲ့ ဝါးလှေကားတစ်ခုသာ ရှာဖွေပေးပါ' လို့ ပြောပါသတဲ့။

အိမ်ရှင်က ဧည့်သည်ဆေးဆရာအား လိုအပ်တာများကို ရှာဖွေပေး လိုက်တော့ ဧည့်သည်ဆေးဆရာဟာ ဓလောင်းပုံးနှစ်ချပ်ကို ယူ၊ ဝါးလှေကား ကို ထမ်းပြီး ကျားဆိုးရှိတတ်တဲ့ တောအုပ်ထဲသို့ အဖော်မပါ တစ်ကိုယ်တည်း ထွက်သွားပါတော့တယ်။ တောထဲရောက်တော့ ကြခတ်ဝါးရုံကို လှိုက်ရှာ သတဲ့။ ဆေးဆရာက ကြခတ်ဝါးရုံပေါ် လှေကားထောင်ပြီး တက်သွားတယ်။ ဝါးရုံပေါ်ရောက်တော့ လှေကားကို အပေါ်ဆွဲတင်လိုက်တယ်။ ဆေးဆရာက ကြခတ်ဝါးရုံအလယ်မှာ တွင်းခေါင်းလုပ်ပြီး ဆင်းသွားသတဲ့။ လုံခြုံစိတ်ချရတဲ့ နေရာရောက်ပြီဆိုတော့ ဆေးဆရာက ဓလောင်းပုံးနှစ်ချပ်ကို ဘယ်ညာကိုင်ပြီး မပြတ်တီးခတ်ရာ အိမ်ရှင်ပြောတဲ့အတိုင်း ကျားဆိုး ရောက်လာပါတော့ တယ်။ ကျားဆိုးက ဓလောင်းပုံးတီးတဲ့ ဆေးဆရာကို ရန်မှုကိုက်ခံ၍ ကြခတ်ဝါးရုံကို ပတ်ချာလှည့်ကာ ကြိုးစားပေမယ့် ဆေးဆရာရှိတဲ့နေရာကို ဝင်လို့မရဘူးပေါ့။ ကြာလာတော့ ကျားဆိုးဟာ မောပန်းပြီး အကြံထုတ်ရန် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေပါသတဲ့။

ဒီအခါ ဆေးဆရာက ချက်ကောင်းတွေ ပြုဆိုပြီး ကျားမြီးကိုလှမ်းချွတ်ကာ ဝါးလုံးတစ်လုံးမှာ ပူးပြီး ကြိုးနဲ့ နိုင်နိုင်တုတ်ချည် ထားလိုက်ပါတော့တယ်။ ဆေးဆရာက လှေကားနဲ့ ဝါးရုံအပြင် ဆင်းလာပြီး ကျားရဲ့ မျက်နှာကို တည့်တည့်မှာ ဓလောင်းပုံးကို ဆက်ကာဆက်ကာ တီးခတ်ပါသတဲ့။

တော့ ကျားဆိုးက ဒေါသထွက်ရန်မူပေမယ့် အချိန်ကြာတော့ ဒေါသမဖြစ်နိုင်။
 နားညည်းကာ သူ့ဦးခေါင်းကို ဘယ်ညာလှည့်နေပါတော့သတဲ့။ ဆေးဆရာ
 က စလောင်းပုံးအတီးမရပ်၊ ကျားဦးခေါင်းဘယ်လှည့်ရင်ဘယ်ဘက်မှတီး၊
 ကျားဦးခေါင်း ညာလှည့်ရင် ညာဘက်မှတီး၊ ဒီလိုနဲ့ ကျားဟာ စလောင်းပုံး
 တီးသံကို အလွန်အမင်း ကြောက်ရွံ့သွားပါတော့တယ်။ ဆေးဆရာက
 လှေကားထောင်၊ ဝါးရုံပေါ်တက်၊ ဝါးရုံအတွင်းပြန်ဆင်းပြီး ဝါးလုံးမှာ
 မြဲအောင် တုပ်ချည်ထားတဲ့ ကျားမြီးကို ကြီးဖြေပေးလိုက်ပါသတဲ့။
 ကျားဆိုးဟာ နောက်သို့ လှည့်မကြည့်ဝံ့တော့ဘဲ တောအုပ်ထဲဝေးရာဆီသို့
 တစ်ဟုန်ထိုး ထွက်ပြေးပါသတဲ့။ နောင်မှာ ကျားဆိုးဟာ ဒီရွာထဲမဝင်ရဲ၊
 ဒီတောအုပ်ထဲ မနေရဲ၊ ဝေးသီခေါင်တဲ့ တောအုပ်သို့ တောပြောင်းပြေးပါ
 တော့တယ်။

ဧည့်သည်ဆေးဆရာဟာ ကျားဆိုးကို နှိမ်နင်းမောင်းနှင်ပေးနိုင်ခဲ့လို့
 ဒီရွာမှာ ဘေးရန်ကင်းသွားတဲ့အတွက် တစ်ရွာလုံးက ဧည့်သည်ဆေးဆရာကို
 တည်းလိုရာ တည်းခိုပါ။ စားလိုရာစားပါလို့ ကြည်ဖြူစွာခွင့်ပြုကြတဲ့အပြင်
 ဝိုင်းပြီးဆုချပါသတဲ့။ 'ကျားဆရာ' (ကျားဆိုးကိုအောင်နိုင်သူ) ဘွဲ့အမည်
 သစ်ကို ပေးလိုက်ကြတာပေါ့။ ကျားဆရာဟာ ကျားဆိုးသောင်းကျန်းတဲ့
 ရွာတွေ လှည့်လည်ပြီး အထက်ပါနည်းအတိုင်း ကျားဆိုးကိုနှိမ်နင်းပေးနိုင်လို့
 ရွာတွေက ဆုချတဲ့ အဝတ်အစည်း၊ ငွေကြေးများစွာရခဲ့သတဲ့။ မူလက
 ငွေစ အနည်းငယ်နဲ့ ရွာအသစ်ကိုဝင်၊ မိတ်သစ်ကိုရှာ၊ ဆေးကုစားမယ်လို့
 ကြံစည်ခဲ့တဲ့ဆေးဆရာဟာ ယခုတော့ 'ကျားဆရာ' ဆိုတဲ့ ဘွဲ့အမည်သစ်ရပြီး
 စီးပွားဥစ္စာ တိုးတက်ကြွယ်ဝလာခဲ့ပါသတဲ့။ သားတို့ သမီးတို့ရေ။ ထားဝယ်သူ
 ထားဝယ်သားတွေက ဆေးဆရာ (ကျားဆရာ)အကြောင်းကို လူကြီးမှ
 လူငယ်သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောပြလာခဲ့လို့ ထားဝယ်ရိုးရာ ကျားဆရာပုံပြင်
 ရယ်လို့ ရှိနေခဲ့တာပေါ့ကွယ်။

ထားဝယ်ရိုးရာ ကျားဆရာပုံပြင်ထဲက ကျားဆရာလို အကြံအစည်
ကောင်း ရှိရမယ်။ သတ္တိရှိရမယ်။ ကိုယ်ရွေးချယ်တဲ့အလုပ်ဟာ အများပြည်သူ
အတွက် အကျိုးပြုနိုင်ရမယ်ဆိုတာ မှတ်ထားကြနော်။

ရည်ညွှန်း။ ။ စာရေးဆရာကြီး ထားဝယ်ကျော်မင်း၏ 'ထားဝယ်ယဉ်ကျေးမှု အပြုတော်'
စာအုပ် (၁၉၆၇ ခုနှစ် ပုံနှိပ်)

နဂါးမနှင့် ဝိဇ္ဇာပျို
(ပအိုဝ်းစိုးရာပုံပြင်)

ရှေးအခါက မြတ်စွာဘုရားမပွင့်မီက သထုံမြို့ မြသပိတ်တောင်ခြေတွင် ရဟန္တာတို့ သီတင်းသုံးနေခဲ့ပါသတဲ့။ ထိုတောင်ခြေအနီး ရေအိုင်ဝယ် နဂါးတို့ စံပျော်လေ့ရှိသတဲ့။ တစ်နေ့သောအခါ နဂါးမင်း၏ သမီးတော်က မြသပိတ်တောင်ခြေရှိ ရဟန္တာတို့ကို ပူးမြော်လိုပါတယ်။ သမီးတော်ကို လူ့ပြည် သွားခွင့်ပြုပါလို့ ခမည်းတော် နဂါးမင်းကြီးထံ ပန်ကြားသတဲ့။ နဂါးမင်းကြီးက ခွင့်မပြုလိုပါ။ သမီးတော်က အခါခါပူဆာလျှောက်ထားလို့ ခွင့်ပြုလိုက်ရပါသတဲ့။

နဂါးမင်းသမီးဟာ လူယောင်ဆောင်ကာ ရဟန္တာတို့အား ပူးမြော် ပြီး နဂါးပြည်ပြန်မည့်အခါ ဝိဇ္ဇာပျိုတစ်ဦးနဲ့ တွေ့ဆုံချစ်ကြီးသွယ်မိရာ ဥကြီးနှစ်လုံးရခဲ့သတဲ့။ နဂါးမင်းသမီးက ထိုဥကြီးနှစ်လုံးကို ရသေ့တစ်ပါးထံ အပ်နှံကာ နဂါးပြည်သို့ ပြန်သွားခဲ့တာပေါ့။ ရသေ့ကြီး ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် ထားတဲ့ နဂါးဥကြီး နှစ်လုံးမှ လူသားယောက်ျားလေး တစ်ယောက်နဲ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက် ပွားမြင်လာသတဲ့။ ရသေ့ကြီးက လူသားကလေး နှစ်ဦးကို ကျွေးမွေးပြုစုခဲ့ရာ နောင်ကြီးပြင်းသောအခါ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိမြို့မှာ နန်းစံအုပ်စိုးတဲ့ မင်းဆက်ဖြစ်ပေါ်လာပါသတဲ့။ အဲဒီမင်းဆက်မှ ပအိုဝ်းလူမျိုး

ဖြစ်လာခဲ့ပါသတဲ့။ နောင်အခါ ပအိုဝ်လူမျိုးတို့ ရှမ်းပြည်နယ်သို့ ရောက်ရှိ သွားခဲ့ပါတယ်။

ပအိုဝ်တို့က ရှေးကသုဝဏ္ဏဘုမ္မိဗို့တည်ရှိခဲ့ရာ အောက်ပြည် အောက် ရွာဒေသ သထုံခရိုင်ကို 'သထုံကြီး'လို့ ခေါ်ပြီး ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း 'ဆီဆိုင်'အနီးဝန်းကျင်ဒေသကို 'သထုံကလေး'လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ထိုနေရာ နှစ်ခုစလုံးမှာ ပအိုဝ်လူမျိုးများ နေထိုင်လျက် ရှိကြပါတယ်။

ဖော်ပြပါပုံပြင်ကလေးမှာ ပအိုဝ်လူမျိုးတို့ ယုံကြည်နေကြတဲ့ ပအိုဝ် လူမျိုးများ ဖြစ်ပေါ်ဆင်းသက်လာပုံ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်ဖြစ်ပါတယ်။

ထုံယောပဲ ခေါ် ထုံအိုးစည်မြစ်ပေါ်လာပုံ
(ပအိုဝ်းပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

မောမြေမြင့်ခေါ် ရှမ်းဌာနိမှာ လူမျိုးတိုင်းလို 'ထုံ' ခေါ် ရိုးရာအိုးစည်
တွေ ရှိကြတယ်။ ရှမ်းအိုးစည်၊ ဓနအိုးစည်၊ ပအိုဝ်းအိုးစည်၊ အင်းသားအိုးစည်
စသည်ပေါ့။ ပအိုဝ်းလူမျိုးတို့က သူတို့ရဲ့ ရိုးရာအိုးစည်ကို 'ထုံယောပဲ' လို့
ခေါ်ကြတယ်။ ထုံအိုးစည်ကိုတီးရာတွင် ရှမ်း၊ ပလောင်၊ ဓန၊ အင်းသားတို့က
တီးဟန်သွက်ပြီး ပအိုဝ်း သွေးချင်းတို့က တီးဟန်နွေးပါသတဲ့။

မောဌာနိမှ တိုင်းရင်းသားတို့က မောင်းသံကို 'နောင် နောင် နောင်'၊
အိုးစည်သံ 'ထုံ ထုံ ထုံ' သို့မဟုတ် 'ဗေ ဗေ ဗေ'၊ ခြောက်ကို 'ဘရိန် ဘရိန်
ဘရိန်' လင်းကွင်းသံကို 'ရှမ်း ရှမ်း ရှမ်း' လို့ ကြားကြသတဲ့။ 'ထုံရှမ်းထုံ'
ဆိုတဲ့ အိုးစည်သံ၊ လင်းကွင်းသံကြားရလျှင် မောဌာနေ တိုင်းရင်းသားတို့
ပျော်ချင်ကချင် လှူချင်တန်းချင်ကြပါတယ်။ မြန်မာမြေမှ ရိုးရာတူရိယာသံ
တွေက လူ့စိတ်နှလုံးကို ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့အောင်၊ မြူးကြွလန်းဆန်းအောင်၊
သဒ္ဒါစိတ် ကုသိုလ်စိတ် ယိုဖိတ်အောင် စည်းရုံးစွမ်းဆောင်နိုင်ကြပါတယ်။
'တစ်မူးရလို့ တစ်ပဲလှူ၊ တို့ရှမ်းတောင်သူ တူနိုင်ရိုးလား' ဆိုတဲ့ အလှူသံချပ်မှာ
တောင်သူဆိုတာ ရှမ်း၊ ပလောင်၊ ဓန၊ ပအိုဝ်း၊ အင်းသား စသည် အားလုံး

1940
1941

ကို ညွှန်းဆိုပါတယ်။ သူတို့အားလုံး မြေပြန့်ကမြန်မာလူမျိုးတွေလို အလှူအတန်း၌ ခုံမင်ကြတယ်။

‘ထုံယောပဲ’ ခေါ် ‘ထုံအိုးစည်’ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ပြောပြဦးမယ်။ ရှေးတုန်းကပေါ့။ ရှမ်းဒေသ ဆီဆိုင်မြို့နယ်အပိုင်၊ ဘန်းယဉ်နယ်မှာ ‘ဘယကုမ္မာရ’ မင်းသား စိုးစံခဲ့သတဲ့။ အဲဒီအချိန်က တောင်ကြီးမြို့ မြောက်ဘက် ‘အုံအား’ ဒေသမှာ ပျားကြီးတွေ (giant bees) ပျံ့ဝဲရောက်ရှိ မင်းမှုန့်ပိစက်နေပါသတဲ့။ ပျားကြီးတွေက တစ်လတစ်ခါ ပျံ့ဝဲရောက်ရှိလာပြီး ကလေး၊ လူကြီး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့ကို တစ်လှည့်စီ ကိုက်ချီသယ်ဆောင်သွားသတဲ့။ သူတို့နေရာ ကျောက်တောင်ဂူနန်းရောက်ရင် လူသားကို စားပစ်မှာပေါ့။

ဘယကုမ္မာရမင်းသားက ပြည်သူတွေကို ‘ထုံ’ ခေါ် အိုးစည်တစ်လုံး လုပ်ခိုင်းသတဲ့။ အိုးစည်ထိပ်ဝ တစ်နေရာမှာ မြားတစ်စင်း ဝင်ထွက်ခိုင်းတဲ့ အပေါက်တစ်ခု ဖောက်စေသတဲ့။ ထုံအိုးစည်ထဲမှာ လေထက်မြန်တဲ့ လူတစ်ယောက်၊ ရေထက်အေးတဲ့ လူတစ်ယောက်၊ မီးထက်ပူတဲ့ လူတစ်ယောက်၊

ထက်ငန်တဲ့ လူတစ်ယောက် ပေါင်း လူလေးယောက် ဝင်အောင်းနေစေသတဲ့။ ထုံအိုးစည်ကို နီရဲတဲ့ အမဲသွေး သုတ်လူးစေပြီး ရွာအစွန်အိမ်ပြင်မှာ ချထားစေသတဲ့။ ပျားကြီးက ထုံအိုးစည်ကို လူအမှတ်နဲ့ ကိုက်ချီသွားပြီး သွေးနီနီတွေကို လှည့်ပတ်စားသောက်တာပေါ့။ ပျားကြီးက အိုးစည်ထိပ်ဝ အပေါက်နားရောက်တဲ့အခါ ထုံအိုးစည်ထဲကလူက မြားနဲ့ပစ်ခွင်းလိုက်လို့ ပျားကြီးသေဆုံးသွားပါသတဲ့။

ပျားကြီးက သေသွားတော့ ထုံအိုးစည်ထဲက လူလေးယောက်က အိုးစည်ကိုဖောက်ထွက်လာတာပေါ့။ လေထက်မြန်တဲ့လူက အိုးကိုသွားယူ၊ ရေထက်အေးတဲ့လူက အိုးကိုထိကိုင်လိုက်တော့ အိုးထဲမှာ ရေရှိလာ၊ ဆားထက်ငန်တဲ့လူက အိုးထဲလက်ထည့်လိုက်တော့ ဆားဓာတ်ရပြီး မီးထက်ပူတဲ့လူက အိုးထဲလက်နှိုက်တော့ ရေက ဆူပွက်လာ၊ အဲဒီအခါ လူတွေကို

နှိပ်စက်သတ်ဖြတ်တဲ့ ပျားကြီးရဲ့ အသားကို အိုးထဲထည့်ပျတ်ပြီး စားသောက် ပျော်မြူးကာ အောင်ပွဲခံကြသတဲ့ကွယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ရှမ်းပြည်နယ် ဒေသမှာ ပအိုဝ်းစကားနဲ့ 'ထုံယောပဲ' ခေါ် ထုံအိုးစည် (ရှမ်းအိုးစည်) ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်လို့ ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားတို့ ပုံပြင်ဒဏ္ဍာရီပြောဆို လာခဲ့ကြပါတယ်။

သားတို့ သမီးတို့ရေ။ ပုံပြင်ဒဏ္ဍာရီတွေမှာ ဖြစ်ရပ်မှန်နဲ့ စိတ်ကူး ပေါင်းစပ်တီထွင်ကာ ပြောဆိုလာခဲ့ကြတဲ့ သဘောကိုတွေ့ရပါတယ်။ ဦးဦး ဖတ်ခဲ့ဖူးတဲ့ မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါး (ခေါင်းစီးနဲ့ စာရေးသူအမည်မမှတ်မိပါ) မှာ ကချင်နယ်က ဖြစ်ရပ်ဆန်းကို ယခုလို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ကချင် ပြည်နယ် တောင်ပိုင်းမြေပြန့်ဒေသတချို့ ရွာတွေမှာ ပျားပတူကြီးတွေ ပျံဝဲ ရောက်ရှိလာတတ်ပြီး အိမ်ရှေ့ ပုခက် သို့မဟုတ် ကွပ်ပျစ်မှာသိပ်ထားတဲ့ ကလေးငယ်ကို ရုတ်တရက် ကိုက်ချီပျံသန်းပြေးပါသတဲ့။ တောင်ပေါ်က သူတို့အုံ့ရှိရာ ကျောက်ဂူဆီရောက်တော့ ကလေးကို စားပစ်ကြမှာပေါ့။ ပြည်သူတွေ ပျားပတူကြီးကိုစွဲ အထိတ်တလန့်ဖြစ်နေကြလို့ ဖော်ဘွားကြီးက ရွာသူကြီးတွေ ဆင့်ခေါ်ပြီး ပျားပတူရန်နှိမ်နင်းဖို့ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြတာပေါ့။ ရွာသူကြီးတွေက ပြည်သူ့စစ်ရဲမက်တွေကို အဖွဲ့ငယ်တွေဖွဲ့၊ ပျားပတူကြီးတွေ ပျံသန်းရာလမ်းတစ်လျှောက် တောတောင်ထဲမှာ နေရာခွဲကာ အစောင့်ချထား ပါသတဲ့။

တစ်နေ့မှာ ဝက်ငယ်ကလေးတစ်ကောင်ကို* ပိတ်ဖြူစအရှည်နဲ့ အစွန်းတစ်ဘက်မှာ သေချာစွာ ရစ်ပတ်စည်းနှောင်ပြီး အခြားအစွန်းနဲ့ ကျန်ပိတ်ဖြူစကို လိပ်ခေါက်လို့ တင်ထားလိုက်သတဲ့။ ပြီးတော့ အိမ်ထဲ ကွပ်ပျစ်မှာ ကလေးသိပ်သလို ချထားသတဲ့။ ပျားပတူကြီးတစ်ကောင်ထဲ အဲဒါကို ကလေးအမှတ်နဲ့ ကိုက်ချီပျံသန်းသွားတဲ့အခါ ပျံသန်းရာကောင်က နှိပ်စက်သတ်ဖြတ်ကာ တလွင့်လွင့်ပါ သွားတာပေါ့။ ရဲမက်တွေက ပိတ်ဖြူစကို

မျက်ခြည်မပြတ်ကြည့်ပြီး ပျားပတူကြီးရဲ့ နောက်က ထပ်ကြပ်မကွာ ခပ်
 သော့သော့ လိုက်ကြသတဲ့။ နောက်ဆုံးမှာ ပျားပတူကြီးဝင်သွားတဲ့ တောင်
 ထိပ် ကျောက်ဂူကိုတွေ့ရသတဲ့။ ရဲမက်တွေက ဂူပေါက်ကို ချောင်းကြည့်တော့
 ပျားပတူကြီးတွေ များစွာတွေ့ရသတဲ့။ ရဲမက်တွေက ဂူပေါက်ကို သစ်ဝါးနဲ့
 ခိုင်ခန့်စွာပိတ်ဆို့ပြီး ဂူပေါက်မှာ ထင်းခြောက်တွေ စုပုံမီးရှို့လိုက်သတဲ့။
 မီးက ဂူထဲထိ တောက်လျှောက်လောင်တဲ့ပြင် မီးခိုးတွေ မွန်းကျပ်နေအောင်
 ဂူထဲဝင်ကုန်တော့ ပျားပတူကြီးတွေ တစ်အုံတစ်ဖွဲ့လုံး သေကျေမျိုးပြုတ်ကုန်
 တာပေါ့။ စော်ဘွားရဲ့ အမိန့်နဲ့ ပျားပတူအုံရှိခဲ့ရာ တောင်ထိပ်မှာ နောင်လာ
 နောက်သားတွေ သိရအောင် စေတီတစ်ဆူတည်ထားကာ စေတီဘွဲ့ အမည်ကို
 ရေးထိုးထားခဲ့ပါသတဲ့ကွယ်။

ရှေးခေတ် ပုဂံပြည်ကြီးမှာ လူတွေကို မင်းမှုနှိပ်စက်ခဲ့တဲ့ ငှက်ကြီး၊
 ဝက်ကြီး၊ ရူးပုံကြီး၊ ကျားကြီး (အချို့က ဘူးခါးပင်လို့ ရေးသားဖော်ပြတယ်)
 တို့ရဲ့ ရန်ကို ဖြိုခွင်းအောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ သူရဲကောင်းလုလင် ပျူစောထီးကို
 ပြည်သူတို့က ထီးနန်းအပ်နှင်းကာ မင်းမြှောက်ခဲ့ကြတဲ့ မြန်မာ့ရာဇဝင်ကို
 သားတို့ သမီးတို့ ဖတ်ဖူးကြားဖူးကြမှာပေါ့။

ဦးဦးက ထုံအိုးစည်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်နဲ့နှိုင်းပြီး ဗဟုသုတ
 ဖြစ်ပွယ် ကြုံကြိုက်လို့ ပြောပြတာပါ။ ထုံအိုးစည်ခေါ် ထုံယေပဲ ခေါ် ရှမ်း
 အိုးစည်သံ ကြားရလျှင် မြူးပျော်ချင် ဆိုကချင် လူဒါန်းချင်တဲ့ သဒ္ဓါစိတ်
 ကုသိုလ်စိတ်တွေ ယိုဖိတ်တိုးပွားလာပါစေလို့ ဆန္ဒမွန်ပြုလျက်။

သားတို့ သမီးတို့ ရိုးရာတူရိယာ မြတ်နိုးပါ။ ရိုးရာသဘင်ပွဲပါဝင်
 နှဲ့လို့ ရင်ထဲ ချမ်းမြေ့ကြည်နူးပါစေ။

သိကြားမင်းထံ အယူခံတက်တဲ့ ကြက်ဖတိန်ညင်
(ပြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

တစ်ရံရောအခါက တောကြက်၊ မြို့ကြက်၊ တောင်ပေါ်ကြက်စတဲ့ ကြက်မျိုးနွယ်တွေ စုပေါင်းပြီး ရောမကုက္ကိုပင်ကြီးတစ်ပင်ရဲ့ အောက်မှာ အရေးပေါ်ကြက်မျိုးနွယ်တွေ ညီလာခံကျင်းပကြပါသတဲ့။ အဲဒီညီလာခံမှာ အသံအောင်တဲ့ ကြက်ဖကြီးတစ်ကောင်က ဦးဆောင်ပြီး 'အို မိတ်ဆွေ ကြက်မျိုးအပေါင်းတို့၊ ယခု ဘာဖွဲ့ညာပွဲရယ်လို့ အမျိုးမျိုး ကြံဆကျင်းပကာ လူသားတွေ သတ်စားကြလို့ ကြာရင် ကျုပ်တို့ကြက်မျိုးနွယ်တွေ ဤကမ္ဘာ လောကကြီးထဲက မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်မှာ စိုးရပါတယ်၊ ဒီကိစ္စဘယ်လို ကြံစည်ကြမလဲဆိုတာ သေသေချာချာစဉ်းစားပြီး ဒီညီလာခံမှာ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ တင်ပြဖို့ပိတ်ခေါ်အပ်ပါတယ် ခင်ဗျာ၊ ဥကြီးကြီး အု'လို့ မိန့်ခွန်းရွှေ့လိုက် ပါသတဲ့။

ကြက်မျိုးနွယ် ညီလာခံတက်တဲ့ ကြက်ဖ၊ ကြက်မ၊ ကြက်ပေါက်စ၊ ကြက်ကြီးမျိုး၊ တိန်ညင်မျိုး။ ရွှေတစ်ဆုပ် ကြက်မျိုးပါမကျန် အားလုံး တွန်တဲ့ကြက်ဖတွေက တွန် 'ကတော် ကတော်' အော်တဲ့ ကြက်မက အော်၊

ကြက်မကြီးနောက်ပြေးလိုက်တဲ့ ကြက်ပေါက်စတွေက အထိတ်တလန့် ပြေးလိုက်၊ ဆူညံသွားပါသတဲ့။ ကြက်မျိုးနွယ်တွေ ထူးထူးခြားခြား စုရုံးဆူညံနေတဲ့ မြင်ကွင်းကို သိန်းငှက်၊ စွန်ငှက်တို့က ကောင်းကင်ယံက ဝဲပြီး စောင့်ကြည့်အကဲခတ်နေတာပေါ့။

မှန်းလွဲစအချိန်ရောက်တော့ ကြက်မျိုးနွယ်အတွက် တာဝတိံသာ နတ် နန်းခံတဲ့ သိကြားမင်းထံအယူခံ (အသနားခံ) လျှောက်တင်ဖို့အားလုံး သဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသတဲ့။ ဒါပေမယ့် ဒီကိစ္စ ဒီတာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ အယ်ကြက်ဖကို စေလွှတ်ရမလဲ။ စိတ်မထင် ဖိလင် (feeling) ပျက်လို့ သိကြားမင်းက ပြစ်ဒဏ်ပေးရင် ခံရုံပါ့မလားလို့ ဝိုင်းစဉ်းစား၊ ဆူညံစွာ တွန်ကျူးဆွေးနွေးကြတော့ ကြက်ဖတိန်ညင်က တပျတ်ပျတ်တောင်ပံခတ်ရင်း 'ဒီတာဝန် ကျုပ်ကိုပေးဗျို့၊ ၂ မကြီးတကြီး အု' လို့ တွန်ကျူးကြေညာလိုက်ပါသတဲ့။ အားလုံးက ကိုတိန်ညင်ရဲ့ ဆန္ဒပြုချက်ကို သဘောတူကြောင်း တစ်ခဲနက်ဩဘာပေး တွန်ကျူးထောက်ခံ လိုက်ကြတာပေါ့။

ဒါနဲ့ ကြက်ဖတိန်ညင်လေးဟာ လျင်မြန်လှသော အရှိန်အဟုန်နဲ့ သိကြားမင်းထံ ပျံတက်သွားပြီပေါ့။ သိကြားမင်းရဲ့ နတ်နန်းတော် လေသာပြတင်းမှာ နားပြီး ခန်းမဆောင်ထဲကို ကြည့်လိုက်တော့ အဲဆိုအကတွေ၊ အတီးအမှုတ်တွေ ရသ့မျိုးစုံ စားသောက်ဖွယ်တွေနဲ့ ညီလာခံသဘင်ပွဲမှာ သိကြားမင်းက လှကလျာ နတ်သမီးတစ်ဖက်ငါးရာစီရဲ့ ပျော်ရွှင်စွာစားနေတာ တွေ့ရသတဲ့။ ကြက်ဖတိန်ညင်က ဒီလို စဉ်းစားမိသတဲ့။ 'စကားဆိုတာ နေရာဌာန၊ အချိန်ကာလ၊ အခြေအနေ ဤသုံးပါးကို ချင့်ချိန်ပြီး ပြောဆို လျှောက်တင်ရတယ်၊ ခုနေခါ ကြက်မျိုးနွယ်ကိစ္စ တင်မိခဲ့ရင် အသွားမတော်တစ်လှမ်း၊ အစားမတော်တစ်လှစ်၊ စကားမတော်တစ်ခွန်းတဲ့၊ မှန်းချက်နဲ့ နှမ်းထွက်လွဲသလို တခြားစီဖြစ်ကုန်ရင် ငါလည်း အပြစ်ဒဏ်ခံရလိမ့်မယ်၊ ငါ့အပြန်မျှော်လင့်စောင့်စားနေတဲ့ ကြက်အပေါင်းလဲ ငိုကြွေး

တွန်ကျူးကုန်ရလိမ့်မယ်၊ သည်းခံလို့ စောင့်ဦးမှ' လို့ စဉ်းစားကာ ဆိတ်ဆိတ် နေရာပါသတဲ့။

ဒီလိုနဲ့ ညနေစောင်းတော့ မဖြစ်ချေဘူး၊ အချိန်လင့်ပြီ၊ အရဲစွန့်ပြီး လျှောက်တင်အသနားခံမှ တော်ရှေ့မယ်၊ 'ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်' လို့ တွန်လိုက်သတဲ့။ သိကြားမင်းက ကြက်ဖတိန်ညင်ကို မြင်တွေ့သွားပြီး အကျိုးအကြောင်း မေးတော့ ကြက်ဖတိန်ညင်က ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် လေရှည်ကာ ငိုသံကဲပြီး တွန်ကျူး အသနားခံလိုက်တော့ သိကြားမင်းက စိတ်မရှည် အာရုံပျက်လှ တယ်လို့ အောက်မေ့ကာ 'သေပေစေတော့' လို့ မိန့်မြွေလိုက်ပါရော။

ကြက်ဖတိန်ညင်လည်း သူစေတမန်လုပ်တဲ့ အယူခံကိစ္စ မအောင်မြင် လေတော့ ကြက်မျိုးနွယ်တို့ရဲ့ ရှေ့ရေးတွေးတော ဝမ်းနည်းကြေကွဲကာ ဦးခေါင်းငိုက်စိုက်နဲ့ လူ့ပြည် ကြက်တို့ရွာ ပျံခဲ့ရာသတဲ့။ ကြက်ဖတိန်ညင်က ကုက္ကိုပင်ထိပ်ပျားမှာ အသာနားပြီး သူ့ကြက်မျိုးနွယ်တွေကို မပြောရက် မဆိုရက် တိတ်ဆိတ်စွာ နားနေသတဲ့။ ကြက်မျိုးနွယ်တွေကလည်း အိပ်တန်း ပြန်လာချိန်နီးလာတော့ ကြက်ဖတိန်ညင် ကုက္ကိုပင်ထိပ်ပျားမှာ ရောက်နေပြီ လားလို့ ခေါင်းမော့တွန်ကျူးကာ 'ကြက်ဖတိန်ညင်ရေ၊ မင်းပြန်ရောက်ပြီ လားဟေ့၊ ဥကြီးကြီး အု၊ မအုချင်လည်း အု' လို့ အသံပေးလိုက်ပါသတဲ့။

ကြက်ဖတိန်ညင်က ပုန်းကွယ်နေရာက မနေသာတော့ဘဲ အောက် နားက သစ်ကိုင်းပေါ်ခုန်ဆင်းကာ တောင်ပံလေးတဖျတ်ဖျတ်ရိုက်ခတ်လို့ 'သေပေစေတဲ့ဟေ့' လို့ မတွန်ချင် တွန်ချင် တွန်ကျူးမြေဆိုရာသတဲ့။ ကြက်ဖ တိန်ညင်ရဲ့ ဝမ်းနည်းဖွယ်စကားပြန်သတင်းကို ကြားလိုက်ရတော့ ကြက်ဖ တွေက ဆူညံစွာတွန်ကျူး၊ ကြက်မကြီးတွေက 'တော်ပြီ တော်ပြီ တော်ပြီ' လို့ ဟစ်အော်ထွက်ပြေးကုန်ကြသတဲ့။ ကြက်ပေါက်စလေးတွေကလည်း 'ပီးရော ပီးရော' 'ပီးရော ပီးရော' နဲ့ အသံစာစာအော်ဟစ်ကာ သူ့မိခင် ကြက်သားအုပ် မကြီးနောက် ပြေးလိုက်ကြသတဲ့။ ညီလာခံ ခေါင်းဆောင် ကြက်ဖကြီးက

တော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကြက်မျိုးနွယ်မျိုးမတုံးစေရေး ဖျော်တွေးဆင်ခြင်ကာ
 'ဥကြီးကြီး အု၊ ဥများများ အု' လို့ သတိပေး တွန်ကျူးလိုက်ပါသတဲ့ကွယ်။
 သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။ ခန္ဓာကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးချိန် (ငယ်ရွယ်ချိန်) မှာ
 အာဟာရ၊ ခွန်အားပြည့်စုံဖို့ အသား၊ ငါး၊ နွားနို့ကို အသီးအနှံနဲ့ တွဲဖက်ပြီး
 အသင့်မျှ စားသုံးကြပေါ့ကွယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီပုံပြင်လေးကို ဖတ်ရပြီးတဲ့နောက်
 'အသားစားကျူးသူ' မဖြစ်ပါစေနဲ့နော်။

ဗဟုသုတနည်းတဲ့ ပွဲရုံစာရေးကြီး

(မြန်မာ ကျေးလက်ပုံပြင်)

တစ်ခါတုန်းက မန္တလေးမြို့ ပွဲရုံတစ်ခုမှာ စာရေးကြီးတစ်ဦးရှိသတဲ့။ စာရေးကြီးက တောရွာဇာတိ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်ဖြစ်ပြီး မြို့ကျောင်းမှာ မနေပူးတော့ ဗဟုသုတနည်း။ ပါးနပ်မှုမရှိ၊ အင်္ဂလိပ်စာကောင်းကောင်းမတတ်။ ဒါပေမယ့် သူက ပွဲရုံသူဌေးရဲ့ ယောက်ဖဝမ်းကွဲဆိုတော့ အကြောင်းကြောင်း ထောက်ထားပြီး မြို့ကိုခေါ်ကာ ပွဲရုံစာရေးကြီး ခန့်ထားခဲ့တာပေါ့။ တစ်နေ့မှာ မုံရွာမြို့ ပွဲရုံက မန္တလေးပွဲရုံသို့ ကြေးနန်းစာ တစ်စောင် ပို့လိုက်ပါသတဲ့။ ကြေးနန်းစာက Pegyi 325 လို့ အင်္ဂလိပ်လို လိုရင်းအတိုကောက် ရေးထားတာပေါ့။

ပွဲရုံစာရေးကြီးက ကြေးနန်းစာကို အဓိပ္ပာယ်မပြန်တတ်တော့ ပွဲရုံအနီးမှာနေတဲ့ ရှေ့နေကြီးထံ ကြေးနန်းစာကို သွားပြတာပေါ့။ ရှေ့နေကြီးက 'မုံရွာမြို့မှာ ခင်ဗျားရဲ့ သူငယ်ချင်း ဖေကြီး ဆိုတာ ရှိသလား' လို့ ပွဲရုံစာရေးကြီးကို မေးပါသတဲ့။ ပွဲရုံစာရေးကြီးက ခေါင်းကုတ်စဉ်းစားပြီး 'အင်းဖေကြီးဆိုတဲ့ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်တော့ ရှိပါတယ်' လို့ ဖြေလိုက်သတဲ့။ ဒီတော့ ရှေ့နေကြီးက 'ဒါဆိုရင် ခင်ဗျားရဲ့ သူငယ်ချင်း ဖေကြီးဆိုတဲ့လူ

ပုဒ်မ ၃၂၅ ရိုက်နှက်မှုနဲ့ မုံရွာအချုပ်ထဲ ရောက်နေပြီ' လို့ အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆို ပေးလိုက်တာပေါ့။

ပွဲရုံစာရေးကြီးက ပွဲရုံပိုင်ရှင် သူဌေးထံသွားပြီး 'အရေးကြီး ခရီးသွား စရာရှိလို့ ကျွန်တော့်ကို သုံးရက်ခွင့်ပေးပါ' လို့ ခွင့်တောင်းသတဲ့။ သူဌေးကြီးက 'နေ့စမ်းပါဦး စာရေးကြီးရဲ့၊ ခင်ဗျားမှာ ဘယ်လို ထူးထူးခြားခြား အလုပ်ရှိနေ လို့လဲ' လို့ မေးတာပေါ့။ ပွဲရုံစာရေးကြီးက 'မုံရွာမြို့က ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ဖေကြီး အချုပ်ထဲရောက်နေလို့ သွားမေးချင် မြန်းချင်လို့ပါ ခင်ဗျား' လို့ ပြောပါတယ်။ သူဌေးကြီးက 'ခင်ဗျားထံ အကြောင်းကြားစာရသလား၊ ကျုပ်ကို ပြစမ်းပါဦး' လို့ ပြောတော့ ပွဲရုံစာရေးကြီးက မုံရွာကပို့တဲ့ ကြေးနန်းစာကို ထုတ်ပြလိုက်သတဲ့။ သူဌေးကြီးက ပါဝါမျက်မှန်တပ်ပြီး Peggyi 325 ဆိုတဲ့ စာတန်းတိုလေးကို တွေ့တာပေါ့။ သူဌေးကြီးက စာရေးကြီးရေ ဒီကြေးနန်း စာက 'ပဲကြီး ၃၂၅ ကျပ် ဈေးပေါက်တယ်' လို့ မုံရွာပွဲရုံက ကျုပ်တို့ ပွဲရုံကို အကြောင်းကြားလိုက်တာဗျ။ ခင်ဗျား ဘာတွေလုပ်ပြန်တာလဲ' လို့ ပြောလိုက် တော့ ပွဲရုံစာရေးကြီး မျက်နှာပျက်ပြီး 'အင်း ဟုတ်တာပေါ့ဗျာ' လို့ အသံ တိုးတိုး ပြောရာပါသတဲ့။

တစ်ရက်မှာ ရွှေဘိုမြို့ ပွဲရုံက မန္တလေးပွဲရုံသို့ ကြေးနန်းစာတစ်စောင် ပို့လိုက်ပါသတဲ့။ ကြေးနန်းက 'မြန်မာလို ရိုက်ထားတယ်။' 'ရွှေဘိုချဉ်ပေါင် ခုနစ်တောင်ရှည်သည်' တဲ့။ ပွဲရုံစာရေးကြီးက အဓိပ္ပာယ် မပြန်တတ်လို့ ပွဲရုံနဲ့ မနီးမဝေးမှာနေတဲ့ ဆရာဝန်ကြီးထံ ကြေးနန်းစာ သွားပြပါတယ်။ ဆရာဝန်ကြီးက ငှက်ဖျားအထူးကု ဆရာဝန်ကြီးဖြစ်ပါသတဲ့။ ဒါနဲ့ 'ရွှေဘို မြို့က ချဉ်ဟာ ပေါင်ခုနစ်တောင်ရှည်တယ်ဆိုတော့ ပျူစောထီးမင်းလက်ထက် က ရှူးပျံကြီးလို သိပ်ကို ထူးဆန်းကြီးမားလှပါလား၊ လူကို တစ်ချက်တွယ် လိုက်ရင် ဆေးမိဖို့ မလွယ်ဘူး စာရေးကြီးရေ' လို့ ပြန်ဆိုပေးလိုက်ပါသတဲ့။ စချင် နောက်ချင်လို့ ဒီလို ပြန်ဆိုပေးလိုက်တာလည်း ပြစ်ချင်ဖြစ်မှာပေါ့။

ပွဲရုံစာရေးကြီးက သူ့ဌေးကြီးထံ ပြန်လာပြီး တုန်တုန်ယင်ယင်နဲ့ 'သူ့ဌေးမင်း၊ ကျွန်တော့်ကို အခြား လွတ်ချင်တဲ့မြို့ လွတ်ပါ၊ ရွှေဘိုမြို့တော့ မလွတ်ပါနဲ့ ခင်ဗျား' လို့ တောင်းပန်ပြောဆိုသတဲ့ သူ့ဌေးကြီးက ခေါင်းကုတ် စဉ်းစားပြီး 'လုပ်လာပြန်ပြီ၊ အလွဲလွဲ အချော်ချော်တွေ၊ ခင်ဗျားမှာ ဘာ အထောက်အထားရှိလို့ ဘာကိုကြောက်ရွံ့နေရလို့ ဒီလိုပြောရတာလဲ၊ ကျုပ်ကို ပြစ်မီးပါဦး' လို့ စိတ်တိုရခက်၊ မတိုရခက်ပုံစံနဲ့ ပြန်ပြောသတဲ့။ စာရေးကြီးက ရွှေဘိုပွဲရုံက မန္တလေးပွဲရုံသို့ ပို့လိုက်တဲ့ ကြေးနန်းစာကိုပြပြီး 'သူ့ဌေးမင်း၊ ရွှေဘိုမြို့က ချဉ်ဟာ သူ့ပေါင်က ခုနစ်တောင်ရှည်တယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော် မသွားဝံ့လို့ပါ ခင်ဗျား' ပြောပြတာပေါ့။

ပွဲရုံသူ့ဌေးကြီးက သူ့စာရေးကြီးကမ်းပေးတဲ့ ကြေးနန်းစာကို ဖတ်ကြည့်ပြီး 'စာရေးကြီးရေ ဖြစ်မှဖြစ်ရပလေဗျာ၊ ရွှေဘိုပွဲရုံက ချဉ်ပေါင်လျှော်မှာထားလို့ သူ့ချဉ်ပေါင်လျှော်ပင်တွေ ဖွံ့ဖြိုးပုံကိုဝယ်ချင်အောင် သတင်းပို့လိုက်တာဗျို့၊ စာရေးကြီးက စာအပြတ်အတောက် နားမလည်ပဲကိုး၊ ရွှေဘိုချဉ်ပေါင် ခုနစ်တောင်ရှည်သည်လို့ ဖတ်ရတယ်ဗျ' လို့ ရှင်းပြလိုက်သတဲ့။ ပွဲရုံစာရေးကြီးက ထုံးစံအတိုင်း 'အင်း ဟုတ်တာပေါ့ဗျာ' လို့ မဝံ့မရဲပြေလိုက်ပါသတဲ့။

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။ ရှေ့ယခင် မန္တလေးမြို့က ပွဲရုံစာရေးကြီးလို အူကြောင်ကြောင် မဖြစ်စေဖို့ စာကိုဖတ်ရင် အပြတ်အတောက် မှန်ပါစေ၊ အခိဟယ်အကောက်အယူ မလွဲစေနဲ့၊ ပွဲရုံစာရေးကြီးလို လွဲမှားခဲ့ရင် အများရယ်စရာ ဖြစ်နေဦးမယ်နော်။

နယ်လှည့်ရုပ်သေးဆရာနှင့် ဇနီးလိမ္မာ
(မြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)

တစ်ရံရောအခါက မြေလတ်ပိုင်း မြန်မာကျေးရွာတစ်ရွာမှာ နယ်လှည့်ရုပ်သေး ဆရာတစ်ဦး ရှိခဲ့သတဲ့။ သူက ရုပ်သေးစင်ကြီးနဲ့ ဇာတ်ရုံကြီးနဲ့ ကပြတဲ့ ရုပ်သေးအဖွဲ့ပိုင်ရှင် ခေါင်းဆောင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့တစ်ကိုယ်တည်း ရုပ်သေး ထုပ်ကလေးနဲ့ ၁၂ လံရာသီ ဘုရားပွဲကျင်းပရာ အောက်ပြည်အောက်ရွာ၊ အညာဒေသနဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်ပါ သွားရောက်ကာ မြေပိုင်းရုံကလေးဆောက်ပြီး သူပဲ ကြီးဆွဲဆရာ၊ သူပဲ ရုပ်သေးမင်းသား၊ သူပဲရုပ်သေးမင်းသမီး၊ သူပဲ လူရွှင်တော်၊ သူပဲ လူကြမ်း၊ ဆိုင်းအဖွဲ့မရှိ၊ သူ့ရဲ့ ပါးစပ်ဆိုင်းပေါ့။ အသံ အမျိုးမျိုးထုတ်ကာ သီချင်းတွေလည်း အစုံသီဆိုတတ်၊ သူ့ဇာတ်ကွက်နဲ့ သူ့အခန်း၊ သူ့နေရာအလိုက် ပြောတတ် ဆိုတတ်၊ အငို၊ အရယ်၊ အလွမ်း အကြမ်း စုံလို့ပေါ့။ ဘုရားပွဲက ဇာတ်ရုံကြီးတွေမှာ တိုးမရဘူး။ ရုံဝင်ခ၊ ဖျာကြေး မတတ်နိုင်သူ ဆင်းရဲသားကလေးများက သူ့ရဲ့ ဖောက်သည်တွေ ပါပဲ။ သူ့မှာ လင်နဲ့ မယားချောရယ်လို့ မိသားစုနှစ်ဦးသာ ရှိတယ်။ ကလေးမထွန်းကား။ သူ နယ်ထွက်ကာ ငွေရှာဝမ်းကျောင်းအလုပ်ကြီးစား တဲ့အခါ သူ့ဇနီးက အိမ်စောင့်ကျန်ရစ်ခဲ့သတဲ့။ သူ့ဇနီးကို ဇနီးလိမ္မာသေးလို့ သူ့အမြဲ အောက်မေ့မှတ်ထင်ပါသတဲ့။

တစ်နေ့မှာတော့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ဘုရားပွဲတွေရှိရာ ရုပ်သေးထုပ်ကို ထမ်းလိုထွက်ခဲ့ပေမယ့် မိုးပျက်လို့ ပွဲမစည်၊ ငွေပိုငွေလျှံမရ၊ စားစရိတ်နဲ့ ခရီးစရိတ်ပင် အတော်ရှာခဲ့ရသတဲ့။ ရွာပြန်ရောက်တော့ သူ့အိတ်ထဲမှာ ငွေစရယ်လို့ လုံးဝမကျန် အိတ်ကပ်ဝလာဖြစ်နေရှာသတဲ့။ ဒီတော့ သူက 'ငါ ဒီတစ်ခေါက်အိမ်ပြန်မလှရှာချေဘူး၊ ငါ့ဇနီးကို ငွေမအပ်နိုင်ဘူး၊ သူ့ခမျာ ဆန်ဖိုး၊ ဆီဖိုး၊ ကြေးမြီကလေးတွေတင်ပြီး ငါ့ကို အားကိုးစောင့်မျှော်နေရှာမှာပဲ၊ ငါ့ဇနီးကို ငါ ဘယ်လိုမျက်နှာပြုရမလဲ၊ ငါ့ဇနီးကို ဘယ်လိုစကားဆိုရမလဲ' လို့ အမျိုးမျိုးစဉ်းစား ပုပန်နေပါသတဲ့။ အိမ်ဝင်းခြံပေါက်ရောက်တော့ အိမ်က သော့ခတ်ထားတာမို့ ဇနီးဖြစ်သူ အိမ်နီးချင်းထံသွားနေတာပဲလို့ စဉ်းစားမိသတဲ့။ ဒါနဲ့ ရုပ်သေးဆရာက စိတ်ပျက်လှက်ပျက်ပုံစံနဲ့ ဝင်းခြံအဝင် တံခါးမှာ မြေပွေ့ ရာအခင်းပေါ်မှာပဲသဲပုန်ပေလို ပေပါစေတော့လို့ ခွေအိပ်နေလိုက်ပါသတဲ့။ အိပ်လို့တော့ မပျော်နိုင်ဘူးပေါ့။ သူ့ရင်ထဲမှာ ပူဗျာပါ ဆူဝေနေပေသကား။

တစ်ခဏကြာတော့ ရုပ်သေးဆရာရဲ့ဇနီးက အိမ်ပြန်ရောက်တာနဲ့ သူ့လင်ရုပ်သေးဆရာရဲ့ ဖြစ်ပျက်နေပုံနဲ့ ပိန်ကပ်နေတဲ့ အကျိုးအိတ်ထောင်ကို ကြည့်ပြီး ဒီတစ်ခါ နယ်လှည့်အပြန်မှာ ငွေအသပြာမပါလာခဲ့ဘူးဆိုတာ မမေးရဘဲ သိလိုက်ပြီပေါ့။ ဒါနဲ့ စိတ်တိုပြီး သူ့လင် (အိမ်ဦးနတ်)ရုပ်သေးဆရာရဲ့ ခြေသလုံးကို သူ့ခြေထောက်နဲ့ တွန်းတိုက်ပြီး ခြံဝင်းထဲဝင်ခဲ့သတဲ့။ ရုပ်သေးဆရာက မျက်လုံးဖွင့်ပြီး 'ရှင်မရေ၊ ရုပ်သေးထုပ်လေးကို အိမ်ပေါ်ထားလိုက်ပါဦး' လို့ ပြောတော့ ဇနီးသည်က 'အိုတော်၊ ဒီရုပ်သေးထုပ်က ဘာလုပ်ရမှာလဲ' လို့ ပြောပြီး ရုပ်သေးထုပ်ကို ခြေနဲ့ ကန်ကျောက်လိုက်ပါသတဲ့။ ရုပ်သေးဆရာက 'ရှင်မရေ၊ ညောင်းလွန်းလို့ နင်းနှိပ်မပေးချင်ဘူးလား' လို့ မေးပြန်တော့ 'အို ကြံကြံစည်ရာ ညောင်းရင် လမ်းမထွက်အိပ်ပြီး လှည်းနင်းခဲလိုက်ပါလား' လို့ ပြန်ပြောသတဲ့။

ရုပ်သေးဆရာက 'ရှင်မရေ၊ ဗိုက်ဆာလှသကွယ်၊ ငါးခြောက်မီးကင် ဆီဆမ်းလို့ ထမင်းပူပူလေးနဲ့ မကျွေးချင်ဘူးလား' လို့ အသံတိုးတိုး မေးပြန်တော့ ဇနီးသည်က မိုးကြိုးပစ်တဲ့အသံမျိုးနဲ့ 'အဲ့ရော၊ ကျွေးလိုက်ရမယ် ငါးခြောက်အပြားကြီး၊ ဆမ်းလိုက်ရမယ် ဆီရွဲရွဲ' လို့ ရွှေ့ပြော ပြောလိုက်ပါသတဲ့။ ဒါနဲ့ ရုပ်သေးဆရာလည်း ခွေအိပ်နေရာကထ၊ ပုန်သဲကိုခါ၊ ရုပ်သေးထုပ်ကလေး သယ်မပြီး မလှမ်းနိုင် လှမ်းနိုင်နဲ့ အိမ်ပေါ်အရောက် လှမ်းတက်ခဲ့ရသတဲ့။ သူ့အိမ်က နှစ်တောင့်ထွာလောက်မြင့်တဲ့ တဲအိမ်မို့လို့ပေါ့။ ကိုးထစ်လှေကားထောင်တဲ့ အိမ်အမြင့်ဆိုရင် ဒီလှေကားခြေရင်း မိနပ်ခုံမှာပဲ တခေါခေါနဲ့စက်တော်ခေါ် အိပ်စက်ရမယ် ထင်ရဲ့။ သူ့ဇနီးကတော့ သူ့ကို အိမ်ပေါ်အရောက် တွဲတင်မယ့်ပုံမပေါ်ဘူး။ ကံနိမ့်သေးရင် သူ့ဇနီးက သူ့ကို ကျော်တောင်သွားဦးမယ်လို့ ရုပ်သေးဆရာက တွေးနေမှာပေါ့။

နောက်တစ်နေ့မှာတော့ ရုပ်သေးဆရာက သူ့ဇနီးချောလေးကို စိတ်ကျေနပ်အောင် သူ့ရဲ့ မိုးတွင်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘုရားပွဲ ခရီးအခက်အခဲတွေ ပြောပြ၊ နောက်တစ်ခေါက်နယ်ထွက်ရင် ငွေစများများရအောင် ရှာခဲ့မယ် ရှင်မရေ၊ စိတ်မပူနဲ့လို့ ကတိတွေပေးပြီး ချောမော့ပြောဆိုလိုက်တော့ အေးအတူ ပူအမျှ ကြင်နာလို့မဝတဲ့ မေတ္တာရှင်မောင်နဲ့ ဖြစ်သွားပြန်ရော။

ဒီတစ်ခေါက်မှာတော့ ရုပ်သေးဆရာက သူ့ ရုပ်သေးထုပ်ကို ဝါးထမ်းပိုးလျှို့လို့ထမ်းပြီး ဆောင်းရေသီ မိုးလေကင်းချိန် ပွဲစည်တဲ့ သီပေါ၊ ဘော်ကြီးဘုရားပွဲရှိရာ ရှမ်းပြည်နယ်ဘက်ထွက်ခဲ့ပါသတဲ့။ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားတွေက ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ကြည်ညိုကြပြီး ပွဲကြိုက်သူတွေ ဖြစ်လေတော့ နယ်လှည့်ရုပ်သေးဆရာ အိတ်ကပ်တွေ ဖောင်းခဲ့သပေါ့။ ငွေစတွေ မျှော်မှန်းတာထက် ပိုပိုမိုမို ရခဲ့သတဲ့။ ပွဲချိန်ကုန် ရွာပြန်ခရီးမှာ ရုပ်သေးဆရာ တစ်ယောက် သူ့အတွေးနဲ့သူ ပြုံးလို့နေမိသတဲ့။ ခရီးဖော်တွေကတော့ ရုပ်သေးဆရာရဲ့ ကြည်နူးနေပုံကိုကြည့်ပြီး ပဲဟေဠိ အဖြေညှိနေမိကြမှာပေါ့။

ဒီတစ်ခါ သူ့အိမ်ရောက်တော့ ရုပ်သေးဆရာက ဝင်ရိုးဝင်စဉ် ရှေ့
 ခြံတံခါးက မဝင်၊ နောက်ပေး မလွယ်ပေါက်တံခါးက လှည့်ဝင်၊ မီးဖိုဆောင်
 ပေါ်တက်၊ ဆန်အိုးထဲမှာ သူ့ရှာရခဲ့သမျှ ငွေထုပ်ကိုဝှက်ထားပြီး အိမ်ရှေ့ဘက်
 ထွက်ခဲ့သတဲ့။ အိမ်တံခါးက သော့ခတ်ထားလေတော့ ယခင်တစ်ခေါက်ကဲ့လို
 ငွေစ မပါလေဟန်နဲ့ ခြံဝမြေအခင်းမှာ ပုန်ပေခဲပြီး ခွေအိပ်နေလိုက်ပါသတဲ့။
 ရုပ်သေးထုပ်ကို သူ့ဘေးမှာချလိုပေါ့။ ဒီအချိန်မှာ သူ့ဇနီးက ခြံတံခါးကမဝင်၊
 သူ့ကို မမြင်မတွေ့သေး၊ နောက်ပေးပေါက်ကလှည့်ဝင်ကာ ထမင်းအိုးတည်ဖို့
 ဆန်အိုးကို နှိုက်ပါသတဲ့။ ဆန်အိုးထဲမှာ ငွေထုပ်ကိုတွေ့ ရတော့ ပြုံးပျော်သွားပြီး
 'ဧကန္တ ဒီငွေထုပ်ကို အိမ်ကလူ ငါမသိအောင် ငါ့ကိုစမ်းချင်လို့ ထားတာပဲ
 ဖြစ်မယ်၊ သူ ဝင်းပေါက်မှာရောက်နေပြီ ထင်ပါ' လို့ စဉ်းစားပြီး ခြံတံခါးဆီ
 လာသတဲ့။ ခြံဝမှာ သူ့လင်တော်မောင် ရုပ်သေးဆရာ ယခင်ခါပုံစံအတိုင်း
 အိတ်ကပ်ဗလာ နူးခွေနေရှာတဲ့ဟန်နဲ့ ခွေအိပ်နေတာတွေ့ ရတော့ ဇနီးသည်က
 'ဒီမယ်တော်ရေ၊ လမ်းကလေးများ ဖယ်ပေးပါဦး။ ပုန်သဲတွေ ပေကျံကျန်ပြီ၊
 ထစမ်းပါဦးရှင့်' လို့ ယဉ်ကျေးလိမ္မာစွာ ပြောလိုက်သတဲ့။ ဒီတော့ ရုပ်သေး
 ဆရာက 'ကျော်နင်းသွားလေကွယ်' လို့ ပြောသတဲ့။ ဇနီးသည်က 'အိုတော်၊
 ငရဲကြီးနေပါဦးမယ်၊ ထစမ်းပါဦးရှင့်' လို့ ပြောပြီး ထုမပေးပါသတဲ့။

ရုပ်သေးဆရာက သူ့ရုပ်သေးထုပ်ကို သူ့နံဘေး မြေပေါ်မှာချထား
 လေတော့ ဇနီးသည်က 'ထမင်းကျွေးတဲ့ ရုပ်သေးထုပ်ကို ဒီလိုထားရသလား
 ကိုအတုရဲ့' လို့ ပြောသတဲ့။ ရုပ်သေးဆရာက 'ကန်ကျောက်ပစ်လေကွာ' လို့
 ပြောတော့ ဇနီးသည်က 'မလုပ်ပါနဲ့ရှင်၊ ကျေးဇူးမကန်းကောင်းပါဘူး။
 ရှင့် ရုပ်သေးရုပ်ကို ဘုရားစင်အောက်သွားထားပေးပါမယ်' လို့ ပြောသတဲ့။

အိမ်ပေါ်ရောက်တော့ ရုပ်သေးဆရာက 'ရှင်မရေ၊ ငါ့ခြောက်ပြား
 မီးကင်နဲ့၊ ငရုတ်ထောင်းစပ်စပ်ကလေးနဲ့ ထမင်းပူပူကလေးကျွေးဦးမလား' လို့
 မေးလိုက်သတဲ့။ သူ့ရဲ့ဇနီးချောက မီးဖိုချောင်ပြတင်းတံခါးက ဦးခေါင်းသာ

မက ခါးအထိ ကိုယ်တစ်ဝက်ထွက်ပြီး 'ဒီမယ် အိမ်နီးချင်းတို့ရှင်၊ အိမ်ကလူ ကိုအတားက ငါးခြောက်ပြားမီးကင်ကလေးနဲ့မှ ထမင်းမြိန်လို့ ငါးခြောက်ပြား လေး ဖျှရောင်းစရာရှိရင် ရောင်းပေးပါလားရှင်' လို့ အသံသာသာနဲ့ ဟစ်လိုက် ပါသတဲ့။

ထမင်းအတူစားပြီး တစ်ခဏကြာတော့ ဇနီးသည်က သူ့ချစ်လင် ရုပ်သေးဆရာကို 'ရှင် ညောင်းလာရင် ကျွန်မ နင်းနှိပ်ပေးမယ်လေ၊ သင်ဖျာ လေးခင်းပြီး ခါးဆန့်လိုက်ပါဦးလား' လို့ ဝတ္တရားကျေပွန်စွာ ချို့ချို့သာသာ ပြောရှာပါသတဲ့။ သူ့ချစ်ဇနီးက သူ့ကို နင်းနှိပ်ပေးချိန်မှာ ရုပ်သေးဆရာ (အိမ်ကလူ ကိုအတား)က ဒီလို စဉ်းစားဖြေသိမ့်မိပါသတဲ့။ 'ငါ့ဇနီးဟာ ငါ့ထက်ငယ်ရှာပါတယ်၊ တကယ်တော့ ဇနီးအလိမ္မာလေးပါပဲ၊ အလျင်တစ်ခါ ငါအသုံးမကျလို့၊ အိမ်အပြန် ငွေစလေးပါအောင် မရှာဖွေနိုင်လို့ သူ့ခမျာ မီးဖိုချောင်အရေးတွေးပူပြီး၊ ကလေးဆန်ဆန် စိတ်တို စိတ်ကောက်၊ ဘယ် စကားအဓိပ္ပာယ် ဘယ်ရောက်မှန်းမသိ သူပြောချင်ရာ ပြောမိပေတာပဲ၊ ခွင့်လွှတ်ပါတယ် ဇနီးလိမ္မာလေးရယ်' လို့ စိတ်ထဲမှာ ဖြေသိမ့်ပြောဆိုနေပါ သတဲ့။

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။ လူ့ဘဝ၊ လူ့လောကမှာ မိဘနဲ့ သားသမီး၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ၊ ခင်ပွန်းနဲ့ဇနီးသည်၊ မိတ်ဆွေရင်းချာတို့အကြား စကား အရာ ဟန်အမူအရာတွေမှာ အချို့ အခါး၊ အလေးအပေါ့၊ တင်းမာတစ်လှည့်၊ သိမ်မွေ့တစ်ခါ ရှိတတ်ကြတာမို့ နယ်လှည့်ရုပ်သေးဆရာကြီးလို့ လူ့ဘဝ၊ လူ့လောက၊ သဘောသဘာဝကို တွေးတောဆင်ခြင်ကာ မြန်မကြာ မှန်းဟန် မထား၊ အမျက်ဒေါသ မသို၊ ရန်စတိုစေ၊ ချစ်စရည်စေရယ်လို့ တွေးခေါ် ဖြေသိမ့်တတ်ပါစေနော်။

ပြည်ဆေးလိပ်ရောင်းသူ
(ဖြန့်ဖြူးရာ ဟာသပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

တစ်ရံရောအခါက ပြည်မြို့မှာ ဆေးလိပ်ပွဲရုံထောင်သူတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ပြည်မြို့ရပ်ကွက်တစ်ခုမှာ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက်ရှိသတဲ့။ ပါးနပ်သွက်လက် တဲ့ ဇနီးက အနီးဝန်းကျင်မြို့ရွာတွေမှာ ဆေးလိပ်ရောင်း ထွက်တဲ့အခါ လူရိုးကြီးဖြစ်တဲ့ ခင်ပွန်းသည်က အိမ်မှာနေပြီး အိမ်အလုပ်တွေ လုပ်ပါတယ်။ ဒီတစ်ခါတော့ ဇနီးသည်က သူ့ခင်ပွန်းကို 'ဒီမယ် ကိုအတုရေ၊ ကျုပ်အသက် အရွယ်က လေးဆယ်ကျော်၊ ငါးဆယ်ဝန်းကျင်ဆိုတော့ မိန်းမသားတို့သဘာဝ သွေးဆုံးချိန်ရောက်ပြီ၊ ကျန်းမာရေးက သိပ်မကောင်းချင်တော့ဘူး၊ ရှင်က တစ်လှည့်လုပ်ကျွေးပါဦး၊ ကျုပ်က အိမ်ထောင်မှု ထိန်းသိမ်းပါ့မယ်' လို့ ပြောသတဲ့။

ခင်ပွန်းသည်လူရိုးကြီးက 'ရှင်မရယ်၊ နင်ပြောတာတော့ ဟုတ်ပါ တယ်၊ ဒါပေမယ့် ကျုပ်က ဈေးလှည့်ရောင်းတဲ့အလုပ် မလုပ်တတ်ဘူး' လို့ ပြန်ပြောသတဲ့။ ဇနီးသည်က 'အိုတော် ဒီလိုလဲ ဘယ်ဟုတ်ပါ့မလဲ၊ မတတ်ရင် သင်၊ မစင်ရင်ဆေး၊ မသိရင်မေးရသတဲ့၊ ချိန်ခွင်ကိုင် ဈေးတောင်း ခေါင်းပေါ် ရွက်ပြီး မွေးလာသူမရှိပါဘူး၊ လုပ်ရင်း ကိုင်ရင်း၊ ရောင်းဝယ်ရင်း ပြောရဲဆိုရဲ၊

ပြောတတ် ဆိုတတ်သွားတာပေါ့။ လုပ်စမ်းကြည့်ပါဦးရှင်' လို့ ချက်ပိုင်ပိုင် ပြောလိုက်တော့ ခင်ပွန်းသည် ကိုလူရိုးကြီးက 'ဒီလိုဆို ဟုတ်ပါပြီ။ ကျုပ် ဘာရောင်းရမလဲဆိုတာပြော' လို့ အလျှော့ပေးကာ ဖြေလိုက်ရတာပေါ့။

ဇနီးသည်က 'ရောင်းစရာ ကုန်ပစ္စည်းကိုတော့ ဆေးလိပ်ပွဲရုံက ပြည်ဆေးလိပ်ယူပြီး၊ ဆိုင်းထမ်းပိုးနဲ့ထမ်းလို့ အထက်အညာမြို့ရွာတွေဘက် လှည့်ရောင်းပေါ့' လို့ ပြောပြသတဲ့။ ခင်ပွန်းသည် ကိုရွှေရိုးက

'ရှင်မရယ်၊ ကျုပ်က ဘယ်ကိုမှသွားလာဖူးတာမဟုတ်တော့ မျက်စိ လည် လမ်းမှားပြီး ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ရွာ ကိုယ့်အိမ်ကို ပြန်မလာတတ်ရင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရပါ'

လို့ ပြောပြန်သတဲ့။ ဇနီးသည်က

'ဒါတော့ မပူပါနဲ့ရှင်၊ ဆိုင်းထမ်းပိုးရဲ့ ရှေ့ပိုင်းမှာ ပိုးပဝါလေး စည်း ပေးလိုက်မယ်၊ ပဝါစပါတဲ့ဘက်ကို ရှေ့မှာထားပြီးသွားပေါ့။ ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ရွာ ပြန်ချင်ပြီဆိုရင် ပဝါစပါတဲ့ဘက်ကို ပြောင်းပြန်လှည့်ပြီး ပဝါစ ဦးဆောင် လမ်းပြရာကို ပြန်လာခဲ့ပေါ့။ ဒါဆိုရင် ကိုယ့်ရွာ ကိုယ့်အိမ် ဆိုက်ဆိုက် မြိုက်မြိုက် ပြန်ရောက်လာမှာပေါ့ရှင်။

လို့ သူ့အကြံထူး ဉာဏ်ထူးကို ပြောပြသတဲ့။ ကိုရိုးခမျာ လည်လည် ပတ်ပတ်ရှိတဲ့ သူ့ဇနီးပြောသမျှ ခေါင်းညိတ်ရှာရတာပေါ့ကွယ်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစောမှာ သူ့ဇနီး ဒေါ်လည် စီစဉ်ပေးတဲ့ပုံစံ အတိုင်း ဆေးလိပ်ခြင်းနှစ်လုံးနဲ့ ပြည်ဆေးလိပ်အပြည့်ထည့်လို့ ဆိုင်းထမ်းပိုး ထမ်းကာ ပြည်မြို့ကို ကျောခိုင်းပြီး မြောက်ဘက်အရပ်ဆီ လှမ်းချီထွက်ခွာ လာခဲ့ပါသတဲ့။ ရွာစဉ်ဝင်ကာ ဆေးလိပ်ရောင်းရင်း ရွာနှစ်ရွာအကြား လှည်း လမ်းမ အနီးမှာ စရပ်(ရေပုံ) တစ်ဆောင်တွေ့တော့ ကိုလူရိုးကြီးက 'ဆာလည်း ဆာ၊ မော လည်းမော၊ ခရီးပန်းခဲ့ပြီ၊ ဒီစရပ်မှာခေတ္တနားလို့ ထမင်းထုပ် ဖြေစားကာ ချွေးသိပ်ပန်းဖြေနားဦးမှ တော်ရောမယ်'။

လို့ စဉ်းစားကာ ဧရပ်ရှေ့က လှည်းလမ်းပေါ်မှာ သူ့ဆိုင်ထမ်းကိုချလို
ဧရပ်ပေါ်တက်ခဲ့ပါသတဲ့။ ဆိုင်ထမ်းပိုးမှာ သူ့ဇနီး ချည်နှောင်ပေးလိုက်တဲ့
ပဝါစပန်းနုရောင်လေးကို ပြောက်ဘက်မှာ သေသေချာချာထားလိုပေါ့။

ကိုရွှေရိုးတစ်ယောက် ဧရပ်ပေါ်မှာ ထမင်းစားပြီး ခဏရှယ်လို့
လဲလှောင်းမိရာ ညောင်းကညောင်းသနဲ့ အိပ်ပျော်သွားပါတော့တယ်။ တခေါ
ခေါနဲ့ ဟောက်သံပေးလိုပေါ့။ ဒီအချိန်မှာ ထင်းလှည်းတစ်စီး မောင်းလာပြီး
လှည်းဆရာက

‘အလိုဗျာ၊ ဆိုင်ထမ်းပိုးကို လှည်းလမ်းပေါ်ချထားပြီး လူကတော့
ရှင်ဘုရင်တစ်ပါးလို မပူမပင်နဲ့ စက်တော်ခေါ်လို့ နေပါရောလား။ လှည်းပေါ်
က ဆင်းပြီး သူ့ ဆိုင်ထမ်းပိုးကိုရွှေဖယ်ကာ လှည်းကို ဆက်မောင်းတာပဲ
ကောင်းလိမ့်မယ်ထင်တယ်။ သူ့ခမျာ ခရီးပန်းလာပြီထင်ရဲ့။ နှိုးမနေတော့
ပါဘူး’ လို့ စိတ်ကူးပြီး ဆိုင်ထမ်းပိုးကိုရွှေ၊ လှည်းကိုဆက်မောင်းခဲ့ပါသတဲ့။

ဧရပ်ခေါင်မိုးပေါ်မှာ ငှက်အုပ်တစ်အုပ်ကျပြီး ငှက်တွေ ဆူဆူညံညံ
မြည်ကြွေးသံကြောင့် အိပ်ပျော်ရာမှန်းလာတဲ့ ကိုရွှေရိုးက

‘ထမင်းဆိပ်တက်ပြီး ခရီးပန်းပန်းနဲ့ ငါအိပ်လိုက်မိတာ နေတောင်
စောင်းခဲ့ပြီကော။ ဆိုင်ထမ်းပိုးထမ်းကာ ပြည်ဆေးလိပ်ရောင်းဖို့ ခရီးဆက်
ဦးမှ’ လို့ တိုးတိုးပြောဆိုကာ ခရီးထွက်ခဲ့ပါသတဲ့။ နေညိုချိန် ညနေခင်းမှာ
ကိုရွှေရိုးက မြို့တစ်မြို့သို့ ရောက်လာခဲ့တယ်။ မြို့ထဲလှည့်ပြီး

‘ပြည်ဆေးလိပ်ဗျိုး၊ ပြည်ဆေးလိပ်’ လို့ အော်ကာ ဟစ်ကာ နှောင်း
တော့ မြင်ရ ကြားရသူများက တဟားဟား ရယ်မောကုန်ကြသတဲ့။ ရယ်
မှာပေါ့။ ကိုရိုးက ပြည်မြို့ထဲမှာ ပြည်ဆေးလိပ် လှည့်ရောင်းနေတာကိုး။
ထင်းလှည်းမောင်းတဲ့ လှည်းသမားက ဧရပ်ပေါ်မှာ သူ့ အိပ်ပျော်နေခိုက်
ပန်းနုရောင်ပဝါစလေးကို ပြည်မြို့ရှိရာ တောင်ဘက်အရပ်လှည့်ပြီး ရွှေပေး
ထားခဲ့ကာ သူက မသိလိုက်ရှာဘူးလေ။

ကိုလူရိုးက သူ့နေတဲ့ လမ်းထဲရောက်တော့ 'ဟင်၊ ဒီလမ်းက ငါ
နေတဲ့လမ်းနဲ့ တူလိုက်တာ' လို့ စဉ်းစားမိသတဲ့။ သူ့အိမ်ရှေ့ရောက်ပြန်တော့
'ဟယ်၊ ဒီအိမ်က ငါ့အိမ်နဲ့တူလိုက်တာ' လို့ တွေးမိပြန်သတဲ့။ အိမ်ရှေ့
ဝရန်တာမှာရပ်နေတဲ့ သူ့ဇနီးကို မြင်လိုက်ရတော့

'ဟောဗျာ၊ ဒီမိန်းမချောကြီးကလဲ ငါ့မိန်းမနဲ့ တူမှတူသကဲ့' လို့
ခေါင်းကုတ်ကာ စဉ်းစားမရပြစ်နေပါသတဲ့။ ဒီအချိန်မှာ ဝရန်တာမှာ သူ့
ဇနီးက အိမ်ရှေ့ဆင်း၊ လမ်းမပေါ်ထွက်ပြီး

'ဒီမယ် ကိုရွှေရိုး၊ ရှင် အိမ်ထဲမဝင်ဘဲ ဘာငေးနေတာလဲ၊ ရှင်
ကျွန်မကို မမှတ်မိတော့ဘူးလား၊ သေသေချာချာကြည့်စမ်းပါဦး'

လို့ ပြောသတဲ့။ ကိုလူရိုးက မဝံ့မရဲပုံဟန်နဲ့

'ကျုပ်မိန်းမနဲ့ တူ တူ သလားလို့'

ဆိုပြီး စကားတစ်တစ်ငေါ့ငေါ့ ပြောရှာသတဲ့။ သူ့ဇနီးက သူ့ခင်ပွန်း
လူရိုးလူအကြီး ကိုရွှေရိုးကို ဗိုက်ခေါက်ဆွဲလိမ်ပြီး

'ကျွန်မဟာ ရှင်မိန်းမ အစစ်ပါရှင်၊ ကျွန်မရဲ့အသံကို ရှင် မမှတ်မိ
ဘူးလား'

လို့ မေးသတဲ့။ ရိုးပေ အပေ ကိုရွှေရိုးက

'အင်း၊ ကျုပ်မိန်းမ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့တော့ ထင်တော့ ထင်မိသား'

လို့ ပြောတော့ သူ့ချစ်ဇနီးက

'လာပြန်ပြီလား ကိုထင်ကြီး'

လို့ဆိုကာ ပြည်ဆေးလိပ်ရောင်းသူ သူ့ခင်ပွန်း ကိုကိုရိုးကို လက်က
ဆွဲလို့ အိမ်ထဲခေါ်သွင်းခဲ့ပါသတဲ့။ ပဝါစည်းနဲ့ ဆေးလိပ်ဆိုင်းထမ်းအနံ
ကတော့ သက်မဲ့မို့ ဘာမှ မသိရှာ။ အိမ်ရှေ့မှာ မလှုပ်မယှက်၊ အိမ်ထဲမှာတော့
ကိုလူရိုးကြီးတစ်ယောက် ရှက်လွန်းလို့ အနေခက်နေပြီပေါ့ကွယ်။

ဒီပုံပြင်လေးကိုဖတ်ပြီး 'ရိုးသားပါ၊ မအပါနဲ့' ဆိုတဲ့ စကားတစ်ခွန်းကို လက်ဆောင်ပေးချင်ပါတယ်။

လူ့ကို ဒုက္ခပေး၊ ရောဂါဝေဒနာပေးတဲ့ ဆေးလိပ်ကို မသောက်နဲ့၊ မရောင်းနဲ့၊ နောင်အခါ ဆေးပေါ့လိပ်ပွဲရုံနဲ့ စီးကရက်စက်ရုံလည်း မထောင်ချင် ပါနဲ့လို့ မှာကြားချင်ပါတယ် သားတို့ သမီးတို့ရေ။

ဒုက္ခကို ရှာတွေ့သူ
(မြန်မာကျေးလက်ပုံပြင်)

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။

ရှေးတုန်းခါက ရွာနှင့် မနီးမဝေး တောခပ်တစ်နေရာမှာ ဘုန်းတော်ကြီး
ကျောင်း တစ်ကျောင်းရှိသတဲ့။ ဒီကျောင်းမှာ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ရဲ့
ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်နဲ့ ရေခပ်၊ ထင်းခွေ၊ ကျောင်းဝင်းသန့်ရှင်းရေးစတဲ့ အလုပ်
တွေကို လုပ်ရတဲ့ ကပ္ပိယတပည့်တစ်ဦး ရှိခဲ့တယ်။

အဲဒီကပ္ပိယဟာ ထင်းခွေပြန်ရင်လည်း 'ဪ ဒုက္ခ ဒုက္ခ'၊ ကျောင်းရဲ့
အောက်ဘက်ရှိချောင်းက ရေခပ်ပြန်ရင်လည်း 'ဪ ဒုက္ခ ဒုက္ခ'၊ ကျောင်း
ဝင်းခြံအတွင်းအမှိုက်သရိုက်၊ သစ်ရွက်ခြောက်တွေ လှည်းကျင်းစုပုံ၊ စွန့်ပစ်ပြီး
လို့ သစ်ပင်ရိပ်ထိုင်ခုံမှာ တစ်ခဏထိုင်ရင်လည်း 'ဪ ဒုက္ခ ဒုက္ခ'လို့
ဒုက္ခကိုရှု၊ ညည်းညူတတ်တဲ့ အလေ့အထရှိသတဲ့။

ကပ္ပိယက ဒုက္ခ ညည်းတာကို နေ့စဉ်ချောင်းမြောင်းနားထောင်
နေခဲ့တဲ့ မျောက်တစ်ကောင်ဟာ 'ဒုက္ခဆိုတာ ဘာပါလိမ့်၊ သက်ရှိသတ္တဝါ
လား၊ သက်မဲ့ပစ္စည်းလား၊ ဘယ်လိုအရာပါလိမ့်၊ ငါ သိချင်လိုက်တာ'လို့
တွေးတောနေမိကာ၊ တစ်ရက်မှာ ကပ္ပိယထံချဉ်းကပ်ပြီး မဝံ့မရဲပုံစံနဲ့

'ဒီမယ် ဦးကပ္ပိယ၊ ခင်ဗျားနေ့တိုင်းပြောနေတဲ့ ဒုက္ခဆိုတာဘာလဲ၊ ပြောပြစမ်းပါခင်ဗျား' လို့ မေးမြန်းတာပေါ့။

'မသိချင်စမ်းပါနဲ့၊ ဖိုးစိန်မျောက်ရယ်၊ ငါ့မှာ မိဘမရှိ၊ ဆွေမျိုးမရှိ၊ သားမယားမရှိ၊ အိမ်ယာဥစ္စာမရှိ၊ အသက်ကြီးရင် မှီခိုအားထားစရာမရှိလို့ ဆရာတော်ကိုခွင့်ပန်ပြီး တောရပ်ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ကပ်ရပ်နေရတဲ့ဘဝ၊ ဒုက္ခလို့မည်ည်းလို့ အားတိုင်း သိချင်ထိုင်ဆိုနေရမလား၊ သွားစမ်းပါ မင့်နေရာ သစ်ပင်ပေါ်၊ ဒီမှာ ဒုက္ခရောက်ပါတယ်ဆိုမှ မင်းက တစ်မှောင့်၊ ဩော် ဒုက္ခ ဒုက္ခ' လို့ ပြန်ပြောပါသတဲ့။

'အဲဒီ ဒုက္ခပေါ့ဗျာ၊ ခင်ဗျား ခဏ ခဏ ပြောနေတဲ့ ဒုက္ခဆိုတာပါလဲလို့ သိချင်လို့ မေးမိတာ ကျွန်တော်လွန်သလားဗျာ၊ ပြေလိုက်ရင် ပြီးရောပေါ့' လို့ မျောက်ကနားပူနားဆာပြောလေတော့ ကပ္ပိယက စိတ်တိုတိုနဲ့ 'အေး ပြောမယ်၊ ပြောမယ်၊ မနက်ဖြန်အားလပ်ချိန်ရောက်ရင် ငါ သေသေချာချာ ပြောပြမယ်၊ မင်းတစ်ခါတည်း သဘောပေါက်စေရမယ်' လို့ မျောက်ကို ကတိပေးလိုက်ပါသတဲ့။

'ခါပေါ့ဗျာ၊ ဦးကပ္ပိယရဲ့ မနက်ဖြန် ဆရာတော် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးလို့ ခင်ဗျားလည်း ဆွမ်းကျန် ဟင်းကျန် စားသောက်ဆေးကြောသိမ်းဆည်းပြီး ရင် ကျွန်တော် သစ်ပင်ပေါ်က ဆင်းလာခဲ့မယ်။ ဆရာတော်က ငှက်ပျောသီးလေးများစွန့်ရင် ကျွန်တော်ခွဲတမ်းလေး ချန်ထားဦးနော်' လို့ ပြောကာ သစ်ပင်ပေါ် တက်သွားပါတော့တယ်။

နောက်တစ်နေ့ ဆွမ်းစားချိန်လွန်တဲ့အခါ မျောက်က မမေ့မလျော့ ကပ္ပိယထံလာပြီး 'ဦးကပ္ပိယရေ၊ မနေ့က ခင်ဗျားပေးခဲ့တဲ့ ကတိစကားအတိုင်း ဒုက္ခဆိုတာ ဘာလဲလို့ ကျွန်တော့်ကို ရှင်းပြမယ်ဆိုတာ ပြောပြလေဗျာ' လို့ သတိပေး ပြောဆိုပါသတဲ့။

'ဟုတ်တာပေါ့၊ ဖိုးစိန်မျောက်ရယ်၊ ကျုပ်ပေးခဲ့တဲ့ ကတိ ကျုပ်မမေ့ရှာ ဒီအထုပ်ကိုယူပြီး လူသူတိရစ္ဆာန်ကင်းဝေးတဲ့ တောစပ်တစ်နေရာ

ရောက်ရင် အထုပ်ကိုဖြည့်ကြည့်လိုက်ပါ။ မင်း သိချင်လှတဲ့ ဒုက္ခကို မှုခွဲ
 ဧကန် တွေ့ရပါလိမ့်မယ်' လို့ ပြောကာ ဂုန်နီအိတ်အပိုင်းနဲ့ထုပ်ထားတဲ့
 အထုပ်တစ်ထုပ်ကို မျောက်အားပေးလိုက်သတဲ့။ မျောက်က အထုပ်ကို
 မနိုင်တနိုင် သယ်မသွားရတာပေါ့။ လမ်းခရီး တစ်ဝက်ခန့်ရောက်တော့
 အထုပ်ထဲက ဒုက္ခက နေရတာကျဉ်းကျပ်တော့ ဟိုတိုး ဒီတိုးနဲ့ လှုပ်လာ
 တာပေါ့။ မျောက်ကလန့်ပြီး 'ဒုက္ခက လှုပ်တယ်ဟေ့၊ ဒုက္ခကလှုပ်တယ်ဟေ့'
 လို့ အော်ကာ တောစပ်လူသူရှင်းရာထိ ကြီးစားပမ်းစား သယ်သွားရှာသတဲ့။
 ဒုက္ခဆိုတာ ဘာလဲလို့ သိချင်လှတာကိုး။

တောစပ် သင့်တော်တဲ့ နေရာရောက်တော့ ဒုက္ခကို သိချင် မြင်ချင်
 စောနဲ့ မျောက်က အထုပ်ကိုဖွင့်လိုက်တဲ့အခါ အထုပ်ထဲက ခွေးတစ်ကောင်က
 ခုန်ထွက်လာပြီး ခွေးက သူ့ကို တစ်လမ်းလုံး အိတ်ထဲ ထည့်ပိတ်လွှာခဲ့တာ
 ဆိုတော့ စိတ်ဆိုးလို့ ဒေါမာန်ပွားကာ မျောက်ကို ကိုက်ခဲမယ်လို့ ထိုးလိုက်
 ပါလေရော။ မျောက်ခမျာ အသက်ဘေးက လွတ်မြောက်အောင် တက်စရာ
 သစ်ပင် တွေသည်ထိ တစ်ဟုန်ထိုး ပြေးလွှားရတာပေါ့။ ညောင်ပင်တစ်ပင်
 တွေ့ခါမှ မျောက်ဟာ ညောင်ပင်ပေါ်မှာကပ်ပြီးပြီး ညောင်ကိုင်းပေါ်မှာ
 ဟောဟဲ ဟောဟဲနဲ့ အမောဆိုနေရှာသတဲ့။ သစ်ပင်အောက်ငုံကြည့်တော့
 ခွေးက သူ့ကို မော့ကြည့်ကာ မကျေနပ်တဲ့ပုံစံနဲ့ မာန်ဖိနေဆဲ။ မျောက်ဟာ
 ယခုမှပင် 'ဒုက္ခဆိုတာ ကျွန်တော်သိပါပြီ၊ ဦးကပွဲယကြီးရေ၊ ဪ ဒုက္ခ
 ဒုက္ခ' လို့ ညည်းညူ အော်မြည်နေပါတော့သတဲ့။ မျောက်များရဲ့ တခွီးခွီး
 အော်မြည်တဲ့အသံဟာ 'ဒုက္ခ ဒုက္ခ' လို့ အခိပွယ်ထွက်လေသလား မသိ။

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။ 'သုခ' ဆိုတာက ချမ်းသာခြင်းတဲ့။ စိတ္တသုခ-
 စိတ်ချမ်းသာခြင်း။ ကာယသုခ-ကိုယ်ချမ်းသာခြင်း။ (သက်သာအေးချမ်းစွာ
 နေရခြင်း) တဲ့။ 'ဒုက္ခ' ဆိုတာက ဆင်းရဲခြင်းပေါ့။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ဆင်းရဲ
 ခြင်းကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဒုက္ခကို မရှာဖွေချင်ပါနဲ့၊ ဒုက္ခနည်းပါးအောင် ဒုက္ခနဲ့

ကင်းစေးအောင် ဘယ်သို့ဘယ်ပုံ နေထိုင်ကျင့်သုံးရမလဲဆိုတာကိုတော့
အဘိုးအဘွား၊ မိဘနဲ့ ဆရာ ဆရာမတို့ထံ မေးမြန်းကာ မှတ်သား နာယူ
ကြပေါ့ သားတို့ သမီးတို့ရေ။

‘ဪ ၃ကွ ၃ကွ’လို့ ညည်းတဲ့အကျင့်ကို မလုပ်ကြနဲ့နော်။
၃ကွဆိုတာ ပုံကြီးမချဲ့နဲ့၊ ၃ကွသေးအောင် စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်၊ ဒါဆိုရင်
ဘဝမှာ ၃ကွဆိုတာ တွေ့ရင် ခံနိုင်စွမ်းရည်ရှိလာလိမ့်မယ်။

ဥပုသ်စောင့်တဲ့ ကျား
(ရခိုင်ပုံပြင်)

ရှေးအခါက တောနက်လျှို့မြောင်များနဲ့နီးတဲ့ ရွာတစ်ရွာမှာ လယ်သမားကြီး
တစ်ဦး ရှိပါသတဲ့။ ထိုလယ်သမားဟာ ထွန်တုံး၊ ထမ်းပိုး၊ နှင်တံများခုတ်ဖို့
စားမကြီး တစ်ချောင်းကိုယူဆောင်ကာ တောထဲသို့ဝင်ခဲ့သတဲ့။ မိုးဦးကျရာသီ
မှင်တောင်းသီးမှည့်ချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ တောထဲရောက်တော့ ကျားကြီး
တစ်ကောင်နဲ့တွေ့ရပြီး လယ်သမားဟာ ကြောက်လန့်စွာ နိဗ္ဗာသစ်ပင်ပေါ်
တက်ပြေးမိပါသတဲ့။ လယ်သမားကြီး သစ်ပင်ပေါ်ရောက်ချိန်မှာ ကျားက
သစ်ပင်အောက်ရောက်လာပြီး သစ်ပင်ပေါ်က လယ်သမားကိုမော့ကြည့်ကာ
ဒေါသကြီးစွာ ဟိန်းဟောက်နေပါတော့တယ်။

လယ်သမားကြီးက သူတက်ပြေးတဲ့သစ်ပင်မှာ မှင်တောင်းသီးတွေ
ပြတ်သိပ်ဝင်းမှည့်နေတာတွေ့ရတော့ အကြံဉာဏ်တစ်ခု ရသွားပါသတဲ့။
လယ်သမားကြီးက မှင်တောင်းသီးတစ်လုံးစီ ခူးပြီး ကျားထံ ဝစ်ချပေးသတဲ့။
ကျားက လူသားမစားလိုက်ရလို့ စိတ်တိုပြီး လယ်သမားကြီးပစ်ချတဲ့
မှင်တောင်းသီးကို မြေပေါ်မကျမီ ခုန်ဖမ်း ဝါးစားပစ်လိုက်ပါသတဲ့။ ဒီလိုနဲ့
ကျားကြီးဟာ အရသာချဉ်လှတဲ့ မှင်တောင်းသီးတွေ တော်တော်များများ
ဝါးစားမိခဲ့တာပေါ့။ ကျားကြီးဟာ လယ်သမားကြီး နောက်ထပ်ပစ်ချတဲ့

မှင်တောင်းသီးများကို မစားနိုင်၊ မဝါးနိုင် ငြိမ်သက်စွာ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေ ပါတော့တယ်။

ထိုအခါ လယ်သမားကြီးက ကျား သွားကျိန်းသွားပြီဆိုတာ သိလိုက် ပြီပေါ့။ ကျားကို မကြောက်မလန့်တော့ဘဲ သစ်ပင်ပေါ်ကဆင်း၊ ကျားအနီးသို့ သွားကာ 'အို ကျားကြီး၊ သင် ကျွန်ုပ်ကို ကိုက်လိုက် ကိုက်ပါလော့' ဟု ပြောဆို ရင်း ကျားရှေ့သို့ တိုးပေးပါသတဲ့။ ချဉ်သီးတွေအများကြီး စိတ်တိုတိုနဲ့ စားမိ ခဲ့တဲ့ကျားကြီးဟာ သွားတွေကျိန်းပြီး လူ့ကိုမကိုက်ခဲနိုင်တော့ပါ။ ကျားကြီးက လယ်သမားကို သူ့အဖြစ်သနစ်အမှန်ကို မပြော၊ ဟန်ဆောင်ကာ ဤသို့ ပြောပါသတဲ့။

'အသင်လယ်သမား၊ ကျွန်ုပ်ဟာ ဝါတွင်းကာလမှာ ဥပုသ်စောင့် နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူသားကို မစားပါ' လို့ ပြောတော့ လယ်သမားကြီးက ကျားရဲ့ဆန္ဒ၊ ကျားရဲ့အဖြစ်သနစ်နဲ့ ကျားရဲ့စကားကို စဉ်းစားကာ ကျားကြီး ကို ကြည့်လို့ ပြုံးရယ်မိပါသတဲ့။ လယ်သမားကြီးဟာ မိမိလိုအပ်တဲ့ သစ်ကို ခုတ်ပြီး လှည်းရှိရာရောက်အောင်ဆွဲ၊ လှည်းပေါ်တင်ဆောင်ကာ ရွာသို့ပြန်ခဲ့ ပါတော့သတဲ့။

သားတို့၊ သမီးတို့ရေ။ စစ်ကိုင်းတိုင်း။ နာဂတောင်တန်းမှာ နာဂကြီး တို့ဟာ ကျားဆိုးကို လှည့်ဖြားဖမ်းယူတဲ့အခါ အလွန်ချဉ်တဲ့ မက်လင်သီးများ ကို မီးပုတ်ပြီး ပူပူလောင်လောင် ပျောအိနေတဲ့ မက်လင်သီးများနဲ့ စိတ်တို နေတဲ့ကျားကို ပစ်ပေါက်လေ့ရှိပါတယ်။ ကျားက ပူကျက်ပြီး ပျောအိနေတဲ့ မက်လင်သီးကို ကိုယ်ဝါးမိတဲ့အခါ ကျားရဲ့သွားတွေအားလုံး ကျိန်းကာ ပြုတ်ထွက်ကုန်ပါတော့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျားဆိုးကို မိအောင်ဖမ်းလေ့ရှိကြ ပါတယ်။

သားတို့ သမီးတို့ရေ။ ဒီပုံပြင်ကိုဖတ်ပြီး မပျော်လင့်ဘဲ အခက်အခဲ ကြုံတဲ့အခါ ဉာဏ်ကို လွှာသုံးတတ်ပါစေ။ လူသားစားချင်တဲ့ ကျားက

ဥပုသ်စောင့်ပါတယ်လို့ ဟန်ဆောင် ပြောဆိုတဲ့စကားဟာ ယုံနိုင်စရာမဟုတ်
သလို မိတ်ဆွေအတူအယောင်များရဲ့ ဟန်ဆောင်စကားကိုလည်း ယုံသင့်
မယုံသင့် စဉ်းစားချင့်ချိန်တတ်ပါစေလို့ သတိပေးချင်ပါတယ်ကွယ်။

ရည်ညွှန်း။ ။ဘူးသီးတောင်ဖြူနယ်၊ ခိုင်းတင်မဂ္ဂဇင်း အမှတ် ၁၊
(ထုတ်ဝေသည်လ၊ ဩဂုတ်၊ ၁၉၉၈)

ပညာရှိငှက်
(ရခိုင်စုံဖြင့်)

ရှေးအခါက တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တွင် ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ မိဖုရားက နန်းတော်
ဆောင် လေသာပြတင်းပေါက်က လှမ်းကြည့်မိတဲ့အခါ ငှက်ဖြူတစ်အုပ်
အိပ်တန်းဝင်ဖို့ ပျံသန်းလာတာ မြင်တွေ့မိပါသတဲ့။ မိဖုရားဟာ လှပတဲ့
ငှက်အမွှေးအတောင်တွေနဲ့ နန်းဆောင်ကို မွမ်းမံခြယ်သပြီ စံစားရရင် အလွန်
နှစ်သက် ကြည်နူးရမှာပဲလို့ အစွဲအလမ်း ဥပါဒါန် ဖြစ်လာပါတော့တယ်။
မိဖုရားဟာ ဒီအစွဲအလမ်းကြောင့် စားမဝင်၊ အိပ်မပျော်ဖြစ်ကာ လများ
ကြာညောင်းကာ ရုပ်ရည်ပိန်လိုလာပါသတဲ့။

ဘုရင်ကြီးက မိဖုရားရဲ့ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို စိတ်ပူပန်ပြီး
နန်းတွင်းသမားတော်များကို ဆင်ခေါ်ပြောပြကာ ဆေးဝါးကုသစေပါသတဲ့။
ဆေးသမားတို့က မိဖုရားရဲ့ ရောဂါကို စမ်းသပ်ရှာဖွေလို့ မရလေတော့
ဘုရင်ကြီး ကိုယ်တော်တိုင် မိဖုရားကြီးကို ဖျောင်းဖျမေးမြန်းတော်မူပါလို့
လျှောက်ထားကြတာပေါ့။

နမတော်၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီဝေဒနာခံစားနေရတာလဲ၊ မောင်တော်ကို
အမှန်အတိုင်းပြောပြပါ။ နမတော်ရဲ့ အခက်အခဲဟူသမျှ မောင်တော်ကူညီ
ဖြေရှင်းပေးပါမယ်'လို့ ဘုရင်ကြီးက သူ့ မိဖုရားကို ကတိပေး ချောမော့

မေးမြန်းတဲ့အခါ မိဖုရားဟာ သူ့စံမြန်းတဲ့နန်းဆောင်ကို ငှက်မွေးဖြူဖြူ လှလှတွေနဲ့ အလှဗြယ် မွမ်းမံလိုတဲ့ သူ့ဆန္ဒအစွဲအလမ်းကို ဖွင့်ပြောပြပါသတဲ့။

ဘုရင်မင်းမြတ်ဟာ မိဖုရားရဲ့ အလိုဆန္ဒပြည့်စေဖို့ မှူးမှတ်တို့ကို ဆင့်ခေါ်ကာ မည်သည့်နေ့ရက်၊ အချိန်ကာလတွင် တိုင်းပြည်အတွင်း ရှိသမျှ ငှက်အပေါင်းတို့ နန်းရင်ပြင်သို့ မပျက်မကွက် လာရောက်ကြဖို့ မောင်းခတ် ကြေညာပါလို့ စေခိုင်းသတဲ့။ ငှက်တွေ ရောက်လာတဲ့အခါ အမွေးအတောင် နတ်ယူဖို့ အစေအပါးများအား အသီးသီး တာဝန်သတ်မှတ်ပေးထားပါသတဲ့။

တိုင်းပြည်အနှံ့အပြားမှာရှိတဲ့ ငှက်အပေါင်းဟာ ဘုရင်အမိန့်အာဏာ ကို မဖီဆန်ဝံ့လေတော့၊ ချိန်းဆိုတဲ့ နေ့ရက်အချိန်မှာ နန်းရင်ပြင်သို့ အချိန်မီ ရောက်လာကြတာပေါ့။ ဘုရင်မင်းမြတ်က ညီလာခံ ပလ္လင်ထက်မှာ စံနေကာ၊ 'ငှက်အပေါင်းတို့ စုံညီစွာရောက်ရှိလာကြပြီလား' လို့ မေးမြန်းတော်မူတဲ့အခါ ငှက်ခေါင်းဆောင်လုပ်သည့်ငှက်က 'စုံတော့စုံပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်၊ ဒါပေမယ့် ခေါင်တောက်ချေ ဆိုတဲ့ ငှက်တစ်ကောင်တော့ မရောက်လာသေးပါ' လို့ ဖြေဆိုပါသတဲ့။

ဘုရင်မင်းမြတ်က 'ဘာဖြစ်လို့ ခေါင်တောက်ချေ မရောက်လာသလဲ၊ ငါ့အာဏာကို ဖီဆန်ဝံ့လေသလား' လို့ မိန့်ဆိုစဉ်မှာပဲ ခေါင်တောက်ချေငှက် ဟာ နန်းဆောင်တံခါးပေါက်က ပျံသန်းစင်ရောက်လာပြီး 'ကျိ ကျိ ကျိ' လို့ သုံးခွန်းအော်မြည်ကာ ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ရှေ့တော် နန်းရင်ပြင်မှာ နားလိုက်ပါ သတဲ့။ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခေါင်တောက်ချေငှက်အား 'မောင်မင်း၊ ဘာကြောင့် အချိန်နောက်ကျရသလဲ၊ သေဒဏ်ပေးခံရမှာ မကြောက်ရွံ့ဘူးလား' လို့ မေးတဲ့ အခါ ခေါင်တောက်ချေငှက်က 'အရှင်မင်းကြီး ထားရင် နေရပါမယ်၊ သတ်ရင် သေရပါမယ်၊ ကျွန်တော်မျိုးဟာ အရှင်မင်းကြီးရဲ့အမိန့်ကို မရိုသေ မလေးစား လို့ မဟုတ်ပါ၊ လမ်းခရီး၌ လူနှစ်ယောက် စကားငြင်းခုံနေတာတွေ့ရလို့ ထိုလူနှစ်ယောက် ခိုက်ရန်မဖြစ်စေရအောင် ကျွန်တော်မျိုးက တရားဆုံးဖြတ်

ပေးနေရလို့ ယခုလို နောက်ကျရပါတယ်။ ကျွန်တော်မျိုးကို ခွင့်လွှတ်တော် မူပါ' လို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပါသတဲ့။

ဘုရင်မင်းမြတ်က လူနှစ်ဦးစကားငြင်းခုံနဲ့ ခေါင်တောက်ချေ ငှက်က တရားဆုံးဖြတ်ပေးပုံကို စိတ်ဝင်စားသိလိုလှသဖြင့် ဘုရင်မင်းမြတ် အား ပြည့်စုံစွာ လျှောက်ထားတင်ပြရန် ခေါင်တောက်ချေငှက်ကို အမိန့်ပေး လိုက်ပါသတဲ့။ ခေါင်တောက်ချေငှက်က 'အရှင်မင်းမြတ်၊ တစ်ယောက်သော လူက လောကမှာ မိန်းမများတယ်လို့ ပြောပြီး၊ အခြားတစ်ယောက်က လောကမှာ ယောက်ျားများတယ်လို့ စကားအငြင်းအခုံနှစ်ကြပါတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်မျိုးက လောကမှာ မိန်းမများတယ်လို့ အနိုင်ပေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ ပါတယ်' လို့ လျှောက်ထား တင်ပြပါသတဲ့။

ထိုအခါ ဘုရင်မင်းမြတ်က 'ခေါင်တောက်ချေ၊ သင် ဘာကြောင့် လောကမှာ မိန်းမများတယ်လို့ ပြောသူကို အနိုင်ပေးလိုက်ရသလဲ၊ ငါ့ကို အမှန် အတိုင်း လျှောက်တင်လော့' လို့ မိန့်ချေပါသတဲ့။ ဒီအခါ ခေါင်တောက်ချေ ငှက်က 'အရှင်မင်းမြတ်၊ လောကမှာ မိန်းမရဲ့ စကားကို နားထောင်ပြီး အလုပ်လုပ်လေ့ရှိတဲ့ ယောက်ျားများကိုလည်း မိန်းမ စာရင်းထဲမှာ သွတ်သွင်း ရေတွက်ရမှာဖြစ်လို့ လောကမှာ မိန်းမများတယ်လို့ ကျွန်တော်မျိုး ဆုံးဖြတ် ပေးခဲ့ပါတယ်' လို့ ငှက်အဖော်အပေါင်း ချမ်းသာရာရစေဖို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ လျှောက် တင်ပါသတဲ့။

ဘုရင်မင်းမြတ်ဟာ ခေါင်တောက်ချေ ငှက်ပညာရှိရဲ့ စကားကို နားထောင် ဆင်ခြင်မိကာ ငှက်အပေါင်းကို အမွေးအတောင် နုတ်ယူပြီး မိဖုရားရဲ့ နန်းဆောင်ကို ခြယ်သမ္ဗမ်းမဲဖို့စီမံခဲ့တဲ့ ငါ့အကြံအစည်ဟာ မှားလေပြီ တကားလို့ နောင်တရကာ ငှက်အပေါင်းကို အမွေးအတောင် မနုတ်စေတော့ ဘဲ ချမ်းသာခွင့်ပေးကာ ပြန်လွှတ်လိုက်ပါတော့တယ်။ ငှက်အပေါင်းနဲ့ တကွ ဘုရင်မင်းမြတ်ကပါ ပညာရှိငှက် ခေါင်တောက်ချေကို ကျေးဇူးတင် မဆုံးနိုင် ရှိခဲ့ပါသတဲ့ကွယ်။

သားတို့ သမီးတို့ရေ။ မိမိချစ်ခင်နှစ်သက်ရဆုံးသူရဲ့ စကားပင်
ဖြစ်စေ၊ သင့် မသင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်ကာ နားထောင်ပါနော်၊ ပုံပြင်ထဲက
ဘုရင်ကြီးဟာ သူ့အမှားကို ဝေဖန်ပြုပြင်ခဲ့ပုံ နမူနာယူဖွယ် ဖြစ်ပါတယ်။
ပညာရှိ ငှက်ခေါင်တောက်ချေလို အများအကျိုးအတွက် ဆောင်ကြဉ်းခဲ့ပုံ
ကိုလည်း စွဲမြဲစွာ မှတ်သားပါလို့ မှာချင်ပါတယ်ကွယ်။

ရည်ညွှန်း။ ။မြေခုံမြို့နယ်၊ ရတနာမြေပုံ မဂ္ဂဇင်း အမှတ် ၁၊
(ထုတ်ဝေသည့်လ၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၉၉)